

2021-2030

Projekt Strategii Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

DANIEL SMUCZEK
665 648 952
DANIEL.SMUCZEK@WP.PL

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

SPIS TREŚCI

1.	Wstęp	5
2.	Metodologia Strategii Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030	6
2.1.	Pojęcie Strategii Rozwoju	6
2.2.	Wymogi prawne opracowania	7
2.3.	Procedura formułowania Strategii Rozwoju Gminy Krzywczka	8
3.	Diagnoza Gminy Krzywczka	9
3.1.	Ogólna charakterystyka obszaru gminy	9
3.2.	Demografia	10
3.3.	Rynek pracy i bezrobocie	17
3.4.	Gospodarka i rolnictwo	21
3.5.	Oświata, sport i kultura	26
3.6.	Walory historyczne i turystyka	36
3.7.	Ochrona zdrowia	42
3.8.	Pomoc społeczna	43
3.9.	Bezpieczeństwo publiczne	44
3.10.	Komunikacja i transport	45
3.11.	Gospodarka mieszkaniowa i budownictwo	49
3.12.	Infrastruktura techniczna	52
3.13.	Planowanie przestrzenne	54
3.14.	Gospodarka finansowa	55
3.15.	Obszary szczególnego zagrożenia powodzią	65
4.	Główne problemy w obszarach strategii	67
4.1.	Główne problemy w obszarze społecznym	67
4.2.	Główne problemy w obszarze infrastruktura i środowisko	69
4.3.	Główne problemy w obszarze gospodarki i promocji gminy	70
5.	Gmina w oczach mieszkańców	71
6.	Wnioski z diagnozy - analiza SWOT	76
6.1.	Wnioski z diagnozy - analiza SWOT w obszarze funkcjonalnym, „Jakość życia”	77
6.2.	Wnioski z diagnozy - analiza SWOT w obszarze funkcjonalnym „Potencjał gospodarczy”	78
6.3.	Wnioski z diagnozy - analiza SWOT w obszarze funkcjonalnym „Kapitał ludzki”	79

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

6.4. Wnioski z diagnozy - analiza SWOT w obszarze funkcjonalnym „Komunikacja, położenie”	80
6.5. Wnioski z diagnozy - analiza SWOT w obszarze funkcjonalnym „Atrakcyjność przyrodnicza i potencjał turystyczny i środowisko”	81
6.6. Wnioski z diagnozy - analiza SWOT w obszarze funkcjonalnym „Zarządzanie rozwojem”	82
6.7. Wnioski z diagnozy - analiza SWOT – szanse i zagrożenia	83
7. Plan operacyjny Strategii Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030 oraz kierunki interwencji rozwoju Gminy	84
7.1. Obszar 1. Nowoczesna gospodarka i edukacja	85
7.1.1. Cel operacyjny I.1 Rozwój potencjału edukacyjnego dzieci, młodzieży i osób dorosłych z Gminy Krzywczka	85
7.1.2. Cel operacyjny I.2 Rozwój potencjału gospodarczego Gminy Krzywczka	89
7.2. Obszar 2 Efektywne zarządzanie rozwojem Gminy	91
7.2.1 Cel operacyjny II.1 Sprawne i efektywne zarządzanie terytorialne	91
7.2.2. Cel operacyjny II.2 Wielofunkcyjny rozwój wsi	94
7.2.3. Cel operacyjny II.3 Ochrona przyrody oraz wykorzystanie środowiska naturalnego dla rozwoju Gminy	98
7.3. Obszar 3. Wysoka, jakość życia mieszkańców	101
7.3.1. Cel operacyjny III.1 Rozwój infrastruktury technicznej i komunalnej, w tym poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej	101
7.3.2. Cel operacyjny III.2 Zwiększenie wewnętrznej i zewnętrznej dostępności komunikacyjnej gminy	105
7.3.3. Cel operacyjny III.3 Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym	108
7.3.4. Cel operacyjny III.4 Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu i bezpieczeństwu zdrowotnemu mieszkańców	110
7.4. Obszar 4 Turystyka, rekreacja i oferta czasu wolnego	114
7.4.1 Cel operacyjny IV.1 Zachowanie dziedzictwa kulturowego w Gminie Krzywczka	114
7.4.2. Cel operacyjny IV.2 Rozwój turystyki	116
7.4.3. Cel operacyjny IV.3 Poprawa oferty kulturalnej i rekreacyjno – sportowej	118
7.4.4. Cel operacyjny IV.4 Wzmocnienie promocji i zwiększenie popytu na turystykę, kulturę i rekreację	120
8. Wieloletni Plan Inwestycyjny	122
9. Część planistyczna	127
9.1 Misja i wizja	127

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

9.2	Cel nadrzędny.....	128
9.3	Paradygmat rozwoju	129
9.4	Model strukturalny funkcjonalno – przestrzennej Gminy	130
9.5	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie.....	135
9.6	Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia	146
9.7	Spójność kierunków rozwoju gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji wraz z zakresem planowanych działań ..	153
10	Cześć wdrożeniowa.....	171
10.1	Struktura zarządzania i wdrożenia strategii rozwoju gminy	173
10.2	System obiegu informacji w ramach zarządzania strategią rozwoju gminy	175
10.3	System monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju Gminy Krzywczka	176
10.4	Analiza wskaźnikowa.....	177
10.5	Raport z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Krzywczka.....	178
10.6	Schemat i harmonogram realizacji procesu monitoringu.....	178
10.7	Zasady aktualizacji.....	178
10.8	Partycypacja społeczna	183
11	Ramy finansowe oraz źródła finansowania	185
12	Spis tabel	188
13	Spis map	190
14	Spis Wykresów	190
15.	Spis zdjęć	191
16.	Spis załączników	191

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

1. Wstęp

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka jest formalnym dokumentem, który określa strategiczne kierunki rozwoju Gminy na lata 2021-2030. Jest komplementarna z innymi regulacjami planistyczno-strategicznymi, obowiązującymi w Gminie. Dokument będzie nadrzędny względem dokumentów sektorowych dotyczących obszaru Gminy Krzywczka, jednocześnie pozostając spójny z dokumentami wyższego rzędu – w szczególności Strategią rozwoju województwa – Podkarpackie 2030. Strategia będzie wyznaczała ramy dla planów i programów powstających w Gminie podczas jej obowiązywania.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030 została opracowana na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, sprawozdań oraz danych statystycznych. Diagnoza strategiczna została uzupełniona o analizę ankiet wypełnianych przez mieszkańców. Ważnym źródłem informacji były warsztaty strategiczne, w których uczestniczyli przedstawiciele stowarzyszeń, organizacji senioralnych i młodzieżowych, przedsiębiorcy, sołtysi, radni, pracownicy Urzędu Gminy, kierownicy jednostek organizacyjnych.

Podstawowym dokumentem prawnym określającym zadania Gminy, na którym opierano się podczas przygotowywania Strategii, jest ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372). Dokument został sporządzony z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057).

Ważnym elementem prac nad Strategią było doradztwo i wsparcie oraz udział w warsztatach strategicznych **Zespołu do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030**, w skład, którego wchodził:

- **Wacław Pawłowski** – Wójt Gminy Krzywczka – Koordynator prac nad Strategią Rozwoju,
- **Wojciech Sobol** – Zastępca Wójta/Sekretarz Gminy Krzywczka,
- **Robert Sobol** – Kierownik Referatu Organizacyjno – Administracyjnego i Promocji Gminy, Inspektor ds. Obrony Cywilnej, Zarządzania Kryzysowego i Informacji Niejawnych.

Prace nad Strategią rozpoczęto w lutym 2021 roku, kiedy to Wójt Gminy Krzywczka podjął decyzję o przystąpieniu do opracowywania dokumentu. Szczegółowy tryb i harmonogram pracy przyjęto uchwałą nr XXVII/153/2021 Rady Gminy Krzywczka z dnia 26 lutego 2021 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030.

2. Metodologia Strategii Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

2.1. Pojęcie Strategii Rozwoju

Strategia Rozwoju jest dokumentem, który w jasny sposób wskazuje kierunki, w jakich powinna zmierzać gmina, aby zapewnić zrównoważony rozwój, a mieszkańcom poprawę, jakości życia. Jej celem jest znalezienie odpowiedzi na pytanie, co trzeba zrobić, aby funkcjonować i rozwijać się w przyszłości. Strategia Rozwoju Gminy to plan długofalowego działania Rady Gminy Krzywczka, Wójta Gminy Krzywczka i wspierających go urzędników z Urzędu Gminy Krzywczka oraz wszystkich, którym na sercu leży lepsze jutro gminy, wobec szans i zagrożeń wynikających ze zmieniającego się otoczenia i działań innych podmiotów. Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju działanie takie jest ukierunkowane przez wartości i opcje uznane przez społeczność lokalną, bazujące na wewnętrznym potencjale sił i uwzględniające jej wewnętrzne słabości.

Strategia Rozwoju ma charakter krótkookresowy tzn. obejmuje zwykle okres kilku lat. Dłuższa perspektywa dla potrzeb jednostek samorządu terytorialnego nie jest zasadna, ponieważ powoduje, że cele stają się mniej realne np. nie spełniają kryterium SMART (Konkretność, Mierzalność, Afirmatywność, Realistyczność, Określone w czasie).

Strategia Rozwoju nie może zawierać precyzyjnej listy inwestycji do realizacji, a jedynie wskazać te kluczowe, ponieważ z definicji jest to domeną Wieloletnich Prognoz Finansowych. Tak szczegółowe informacje mogą być umieszczane tylko w dokumentach, które zawierają stale aktualizowane plany finansowe. Popętnienie takiego błędu spowodowałoby, że Strategia Rozwoju bardzo szybko straciłaby swoją aktualność i wystąpiłaby konieczność zmiany przez Radę Gminy.

Warto zauważyć, że Strategia Rozwoju jest dokumentem „otwartym”, nie powinien być opracowaniem „zamkniętym w szafie”, o którym przypomina się tylko wtedy, gdy istnieje konieczność dodatkowego uzasadnienia dokumentacji aplikacyjnej do programu operacyjnego. Przyjmuje się, że mogą pojawić się czynniki wewnętrzne i zewnętrzne w istotny sposób wpływające na założenia dokumentu. Dlatego proces realizacji Strategii Rozwoju powinien mieć charakter dynamicznej ciągłości, uwzględniającej możliwe zmiany uwarunkowań, w celu ewentualnej korekty planów.

Strategia Rozwoju jest dokumentem, który w swoich założeniach ma być wzorem rozwoju gminy. Określa on m. in.: ostateczną wizję rozwoju, operacyjne i strategiczne cele wraz z zadaniami a także sposobem ich realizacji. Dokument ten musi przede wszystkim wyróżniać się pewnymi cechami:

- Zawierać analizę sytuacji na danym terenie,
- Opracowywany plan działań musi odpowiadać na problemy tego obszaru,
- Powinien być oparty na zasobach lokalnych i wskazywać wyraźnie na oddolny charakter jego realizacji,
- Powinien zawierać opis kluczowych celów strategicznych,
- Powinien zawierać system monitorowania, aktualizacji i oceny.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Strategia Rozwoju stanowi podstawę działania gminy, programów i przedsięwzięć, a także polityki przestrzennej (jedną z podstaw dla sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy). Informuje o warunkach podejmowania i realizacji wszelkich działań w gminie. Podnosi wiarygodność wobec partnerów zewnętrznych, dla których niejednokrotnie stanowi podstawę oceny współpracy z gminą lub lokalizacji własnych działań na terenie gminy.

Stanowi podstawę korzystania przez gminę z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i innych zewnętrznych źródeł finansowania. Zgodnie z Dyrektywą Unii Europejskiej każda jednostka samorządowa powinna opierać swoje działania inwestycyjne współfinansowane ze środków Unii Europejskiej na planie strategicznym. Po wstąpieniu Polski do UE Strategia Rozwoju oraz Program Rozwoju są wskazywane, jako jedne z najważniejszych dokumentów (nadrzędne wobec innych dokumentów) w funkcjonowaniu Jednostek Samorządu Terytorialnego, przedstawiający kierunki rozwoju jednostki na najbliższe lata.

Najważniejsze jest jednak, że Strategia Rozwoju tworzy platformę współdziałania wszystkich zainteresowanych podmiotów, głównych aktorów życia publicznego (mieszkańców, organizacji pozarządowych i stowarzyszeń, przedsiębiorców oraz władz gminy) w celu wypracowania wspólnej przyszłości, odpowiadającej ich potrzebom.

2.2. Wymogi prawne opracowania

Podstawą prawną uchwalenia Strategii Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030 jest ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Artykuł 18 ust. 2 poz. 6 i 6a tejże ustawy mówi, że do wyłącznej właściwości Rady Gminy należy m.in. uchwalanie programów gospodarczych i przyjmowanie programów rozwoju w trybie określonym w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Poprzednia strategia została opracowana w 2000 r., a do jej przygotowania posłużyły dane z końca roku 1998 oraz 1999. Strategia obowiązywała do roku 2015. Obecnie, w stosunku do tego okresu, zmieniły się uwarunkowania społeczne i gospodarcze m.in. dzięki absorpcji środków unijnych i krajowych zmodernizowano szereg dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych oraz gminnych, zmieniła się skala infrastruktury technicznej (w tym zwłaszcza wodno-kanalizacyjnej, której długość w ostatnich latach zwiększyła się) oraz infrastruktura szkolnictwa.

Jednak najważniejszym argumentem przemawiającym za aktualizacją strategii są ramy wieloletnie budżetu Unii Europejskiej, który zobowiązuje gminę do opracowania wizji rozwoju uwzględniającej nowe wyzwania i polityki horyzontalne.

Powyższe przesłanki jednoznacznie wskazują, iż pożądane jest, aby Gmina Krzywczka ponownie oceniła swój potencjał i uwarunkowania rozwoju, a także na nowo określiła cele i kierunki, które będą optymalne w nowych uwarunkowaniach.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

2.3. Procedura formułowania Strategii Rozwoju Gminy Krzywczka

Procedura formułowania Strategii Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030 jest złożonym procesem, w ramach, którego należy wymienić następujące etapy:

Etap I – Przygotowanie do wdrożenia:

- Decyzja samorządu o rozpoczęciu procedury formułowania strategii rozwoju lokalnego,
- Wybór zespołu ekspertów zewnętrznych,
- Przygotowanie ankietyzacji mieszkańców.

Etap II – Przygotowanie diagnozy:

- Zbieranie i analiza danych o gminie,
- Analiza dokumentów strategicznych lokalnych, regionalnych, krajowych i europejskich,
- Ocena przebiegu procesów rozwojowych w przeszłości,
- Analiza zasobów gminy oraz trendów społeczno-gospodarczych,
- Identyfikacja słabych i mocnych stron gminy,
- Określenie szans i zagrożeń rozwoju gminy.

Etap III – Hierarchizacja celów:

- Sformułowanie wizji i misji gminy,
- Opracowanie scenariuszy rozwoju gminy,
- Określenie strategicznych celów rozwoju,
- Określenie celów operacyjnych,
- Hierarchizacja celów.

Etap IV – Implementacja strategii:

- Konsultacje dokumentu ze społecznością lokalną,
- Określenie podmiotów, procedury oraz monitoringu w procesie wdrażania strategii,
- Przyjęcie Strategii Rozwoju przez Radę Gminy Krzywczka,
- Realizacja projektów przyczyniających się do osiągnięcia celów strategicznych.

3. Diagnoza Gminy Krzywczka

3.1. Ogólna charakterystyka obszaru gminy

Gmina Krzywczka położona jest w południowo – wschodniej części województwa podkarpackiego po zachodniej stronie powiatu przemyskiego, nad rzeką San w obszarze Pogórza Karpackiego. Zajmuje powierzchnię równą 94,98 km², leży przy drodze wojewódzkiej nr 884 Przemyśl – Domaradz w odległości ok. 20 km od miasta Przemyśla.

Mapa 1 Gmina Krzywczka na tle innych gmin w powiecie przemyskim

Źródło: Związek Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej

Miejscowość Krzywczka jest siedzibą gminy, na terenie, której znajdują się instytucje zaspokajające potrzeby mieszkańców w zakresie szkolnictwa, opieki zdrowotnej oraz społecznej a także usług kulturalnych. Gmina Krzywczka posiada ułatwiony kontakt z Ukrainą, Przemyślem oraz Rzeszowem dzięki korzystnemu położeniu oraz niewielkim odległościom do przejść granicznych w Medyce i Korczowej. Gmina posiada dogodny system dróg, zapewniający dobre połączenia z głównymi miastami regionu i przejściami granicznymi.

Szkieletem dróg jest droga wojewódzka nr 884 przebiegająca przez teren gminy na długości 12 km. Pod względem zajmowanej powierzchni w powiecie przemyskim, Gmina Krzywczka plasuje się na 7 miejscu zajmując 7,83% całego powiatu, a w jej skład wchodzi 10 sołectw (Babice, Bachów, Chyrzyna, Krzywczka, Kupna, Reczpol, Ruszelczyce, Skopów, Średnia, Wola Krzywiecka).

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Wiodącą funkcją gminy jest rolnictwo, a konkretnie produkcja żywności, obsługa ludności oraz związane z tym osadnictwo ze względu na występujące tutaj korzystne warunki klimatyczne i glebowe sprzyjające uprawie zbóż, ziemniaków i roślin pastewnych. Użytki rolne stanowią 4 048 ha (43%) powierzchni gminy.

W rejonie Pogórza Przemyskiego, w którym znajduje się Gmina Krzywczka, występują złoża ropy naftowej oraz gazu ziemnego – częściowo w eksploatacji, a także złoża żwiru i piasku – największe w Bachowie i Ruszelczycach. Klimat okolic Krzywczki zaliczamy do piętra podgórskiego, umiarkowanie ciepłego o cechach kontynentalnych. Teren Gminy Krzywczka jest interesujący zabytkowo zwłaszcza pod względem zespołów sakralnych i dworskich. Interesującą cechą krajobrazu są także dziewiętnasto i dwudziestowieczne kapliczki i krzyże, zabytkowe domy i zagrody o charakterystycznej dla tego rodzaju architektury i zabudowie.

3.2. Demografia

Gmina Krzywczka ma, zgodnie z danymi GUS na dzień 31.12.2019 r., 4 820 mieszkańców z czego 52% to mężczyźni, a 48% to kobiety. Średnia gęstość zaludnienia wynosi 51 osób/km². W 2019 roku na terenie gminy zawarto 25 małżeństw, łącznie 56,2% ludności żyje w małżeństwie, 32,4% mieszkańców jest stanu wolnego, 2,2% jest po rozwodzie, a 8,8% to wdowy/wdowcy. Na przełomie lat 2002 – 2019 liczba ludności zmalała o 4,2%.

Poniższa tabela przedstawia stan ludności w Gminie Krzywczka na tle innych gmin wiejskich w powiecie przemyskim.

Tabela 1 *Ludność, średnia gęstość zaludnienia oraz powierzchnia gmin powiatu przemyskiego*

Jednostka terytorialna	Ludność						Powierzchnia w km ²
	2014			2019			
	ogółem	w tym kobiety	osób / km ²	ogółem	w tym kobiety	osób / km ²	
Gmina Bircza	6 708	3 266	26	6 539	3 188	26	254
Gmina Dubiecko	9 378	4 726	61	9 143	4 599	59	154
Gmina Fredropol	5 537	2 744	35	5 497	2 733	34	160
Gmina Krasiczyn	5 129	2 567	41	5 144	2 589	41	124
Gmina Krzywczka	4 890	2 362	52	4 820	2 326	51	95
Gmina Medyka	6 498	3 237	107	6 542	3 238	108	61

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Gmina Orły	8 859	4 418	126	8 894	4 438	126	70
Gmina Przemyśl	10 172	5 080	94	10 650	5 341	98	108
Gmina Stubno	3 966	1 997	45	3 864	1 964	44	89
Gmina Żurawica	12 930	6 472	135	12 968	6 514	135	96
Razem powiat przemyski	74 067	36 869	61	74 061	36 930	61	1 211

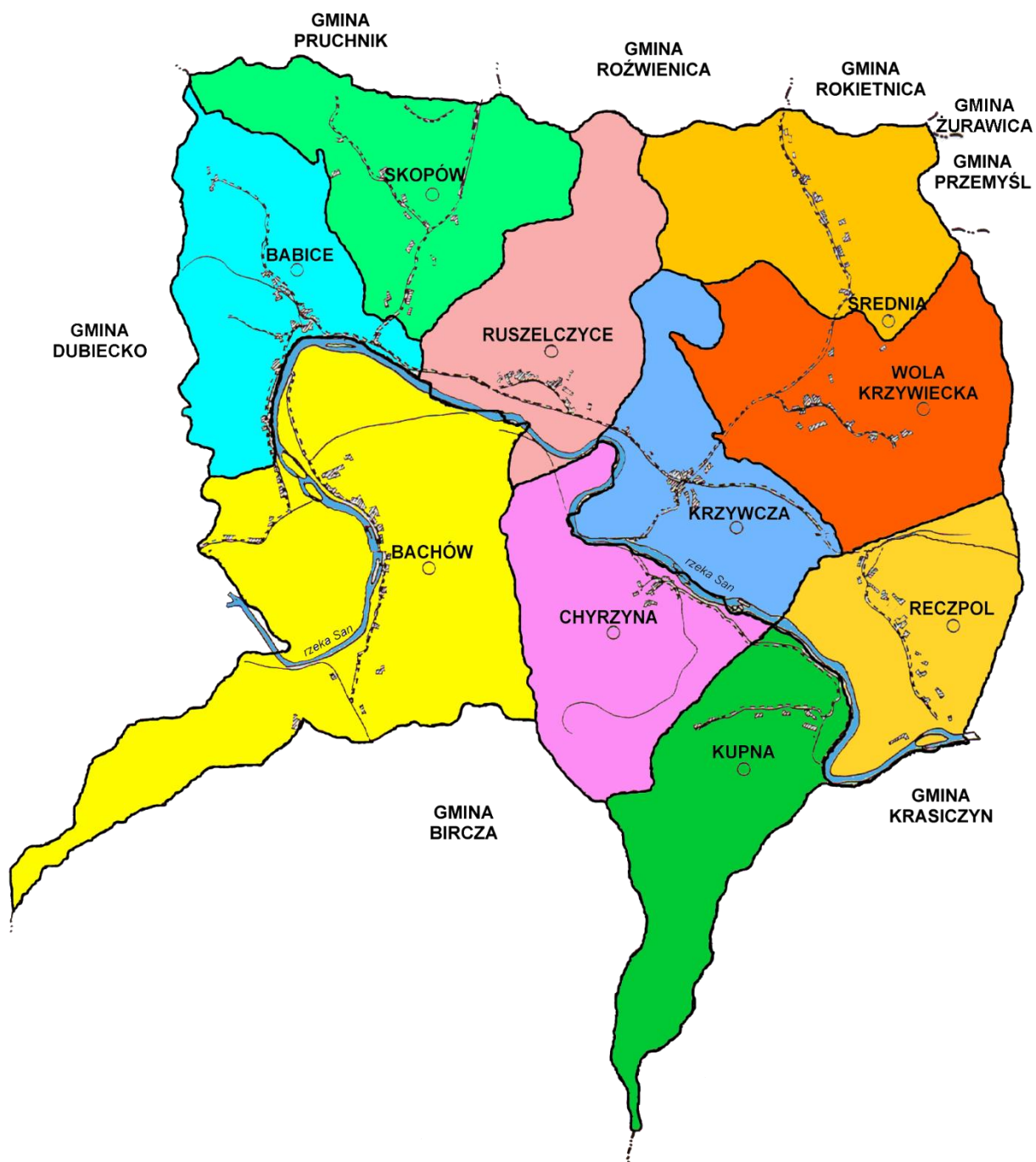
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Pod względem liczby ludności Gmina Krzywczka zajmuje 8, a pod względem powierzchni 7 miejsce spośród pozostałych gmin.

Mapa 2 Podział administracyjny Gminy Krzywczka.

GMINA KRZYWCZA

Źródło: Urząd Gminy Krzywczka

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Liczbę stałych mieszkańców w podziale na sołectwa oraz płeć prezentuje poniższa tabela

Tabela 2 Liczba ludności ogółem oraz z podziałem na płeć w Gminie Krzywczka oraz sołectwach w 2018 roku.

L.p.	Miejscowość	Liczba mieszkańców ogółem		Kobiety		Mężczyźni	
		osoby	%	Osoby	%	Osoby	%
1.	Gmina Krzywczka	5 025	100,00	2 454	48,84	2 571	51,16
2.	Babice	892	17,75	429	17,48	463	18,01
3.	Reczpol	780	15,52	381	15,53	399	15,52
4.	Bachów	756	15,04	371	15,12	385	14,98
5.	Ruszelczyce	618	12,30	290	11,82	328	12,76
6.	Krzywczka	506	10,07	247	10,07	259	10,07
7.	Wola Krzywiecka	495	9,96	237	9,66	258	10,04
8.	Skopów	486	9,85	250	10,19	236	9,18
9.	Średnia	251	5,00	128	5,22	123	4,78
10.	Chyrzyna	134	2,67	65	2,65	69	2,68
11.	Kupna	107	2,13	56	2,28	51	1,98

Źródło: Urząd Gminy Krzywczka

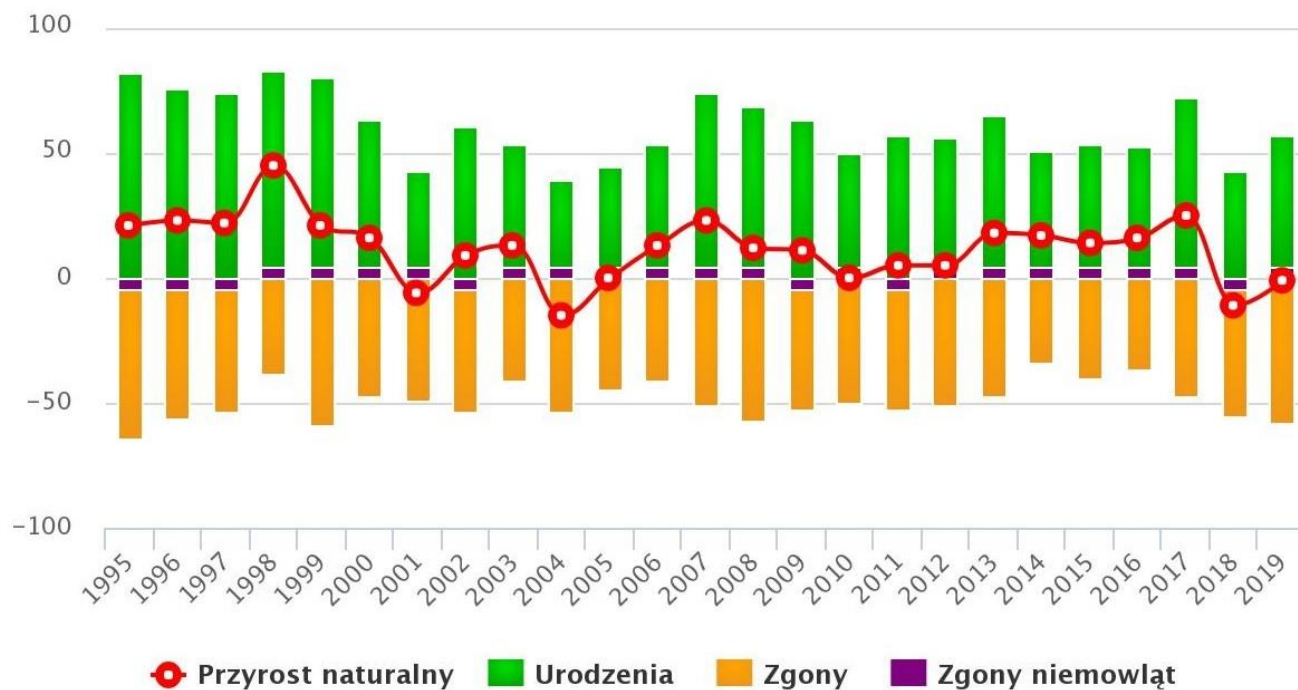
Największą liczbą ludności w gminie legitymuje się miejscowość Babcie, jest to 17.75% wszystkich mieszkańców.

Poniższy wykres ilustruje jak na przestrzeni lat zmieniał się przyrost naturalny w Gminie Krzywczka oraz jak rosły i malały wskaźniki urodzeń i zgonów. W okresie ostatnich dziesięciu lat odnotowano 2 zgony niemowląt.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Wykres 1 Przyrost naturalny w latach 1995 – 2019 w Gminie Krzywczka.

Źródło: GUS

W roku 2019 odnotowano 58 urodzeń i 61 zgonów, a w 2020 roku 63 zgonów i 51 urodzeń – zgodnie z danymi Urzędu Gminy Krzywczka. Liczba zgonów jest porównywalna, jednakże w roku 2020 jest ona wyższa, co niewątpliwie ma związek z panującą sytuacją na świecie – pandemia koronawirusa, – która rozpoczęła się w marcu 2020 roku. Sytuację demograficzną na terenie Gminy Krzywczka opisują również dane dotyczące migracji wewnętrznych i zewnętrznych, w roku 2019 odnotowano więcej zameldowań (136) i wymeldowań (84) względem roku 2020.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Tabela 3 Urodzenia, zgony, zameldowania i wymeldowania na terenie miejscowości gminy Krzywczka

Miejscowość	Urodzenia		Zgony		Zameldowania		Wymeldowania	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Babice	7	4	11	10	16	11	22	17
Bachów	10	6	9	6	14	22	9	8
Chyrzyna	2	1	2	1	2	1	4	3
Krzywczka	7	7	7	5	18	17	11	2
Kupna	2	1	3	2	2	1	1	2
Reczpol	8	7	9	10	25	22	10	4
Ruszelczyce	7	9	3	7	22	15	11	8
Skopów	8	5	4	13	17	14	4	4
Średnia	2	2	5	3	2	7	7	3
Wola Krzywiecka	5	9	8	6	18	18	5	5

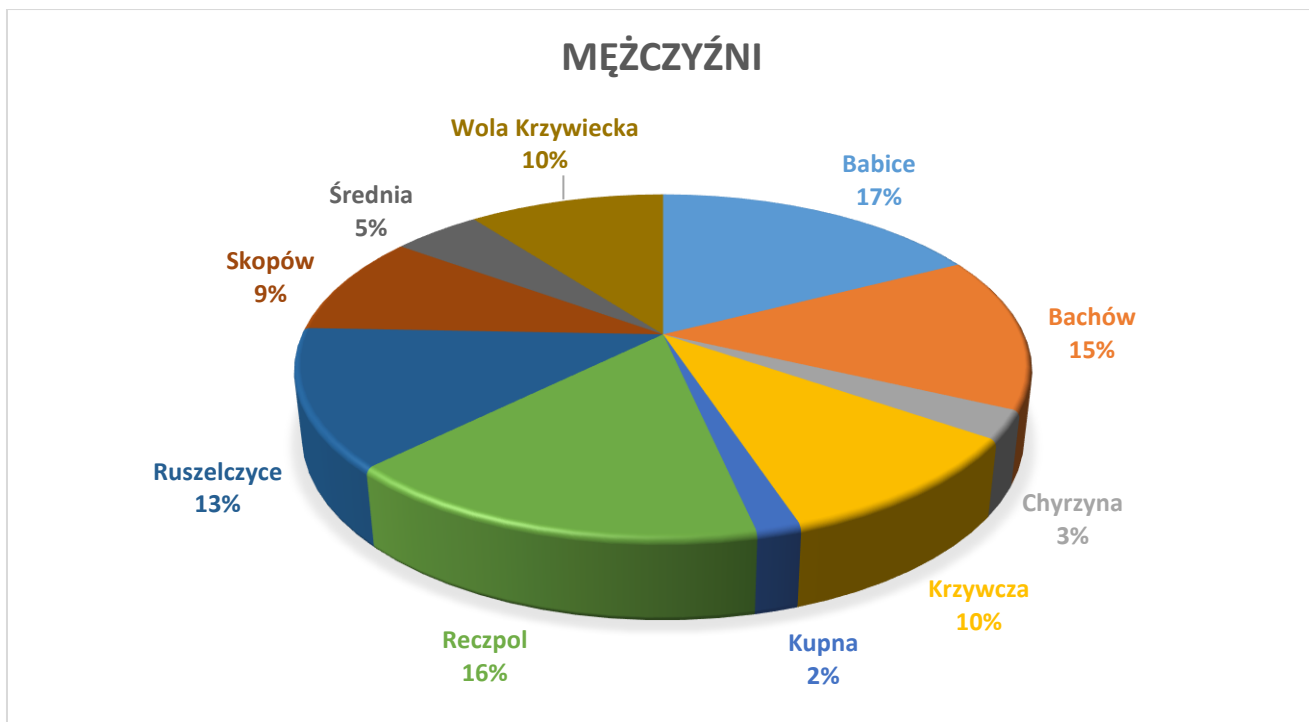
Źródło: Urząd Gminy Krzywczka

Poniższe wykresy ilustrują podział mieszkańców Gminy Krzywczka wg. płci. Najwięcej kobiet i mężczyzn zamieszkuje miejscowości Babice i Reczpol, mimo iż nie są to największe sołectwa na terenie gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywcza na lata 2021-2030

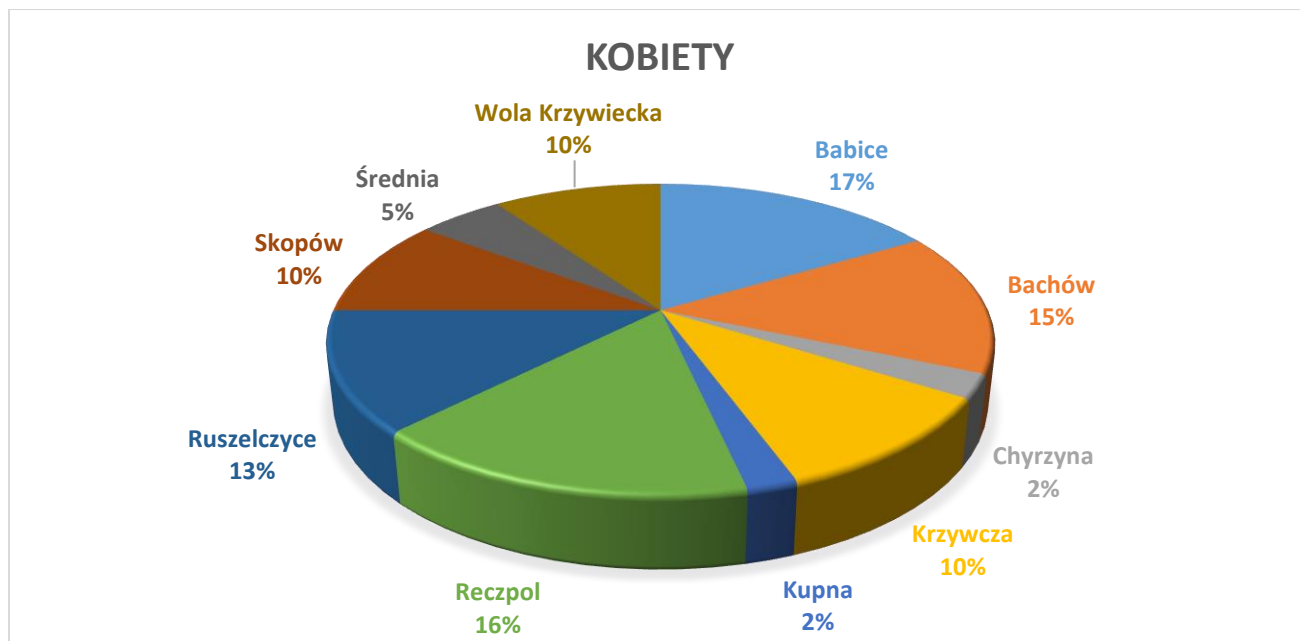
Wykres 2 Liczba mężczyzn w poszczególnych sołectwach Gminy Krzywcza.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Gminy Krzywcza.

Wykres 3 Liczba kobiet w poszczególnych sołectwach Gminy Krzywcza.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Gminy Krzywcza.

3.3. Rynek pracy i bezrobocie

Rynek pracy

Analizując strukturę wiekową mieszkańców w poszczególnych grupach, można zauważyć, że największa liczba ludności jest w wieku produkcyjnym – wieku zdolności do pracy, na drugim miejscu są osoby w wieku przedprodukcyjnym, a najmniejszą liczbą mieszkańców legitymuje się grupa poprodukcyjna.

Tabela 4 Struktura ludności gminy Krzywcza wg ekonomicznych grup wiekowych

Grupa ludności	w wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjnym	w wieku poprodukcyjnym
Rok	2019	2019	2019
Ilość osób	901	3 041	878
Udział % w ludności ogółem	18,7	63,1	18,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Krzywcza.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Na terenie Gminy Krzywczka niewielka część ludności czynnej zawodowo znajduje zatrudnienie w oświacie, administracji i przedsiębiorstwach zajmujących się produkcją, handlem i usługami. Znaczna część zajmuje się rolnictwem, produkując żywność głównie na zaspokojenie własnych potrzeb. Teren gminy jest słabo uprzemysłowiony, nie występuje tu żaden znaczny zakład przemysłowy mogący stworzyć dodatkowe miejsca pracy. Przeważają tu głównie przedsiębiorstwa prywatne, które m.in. zajmują się przetwórstwem drewna i transportem samochodowym.

Tabela 5 Ilość wpisów działalności gospodarczej dla głównego miejsca wykonywania działalności

Status wpisu	Ilość wpisów dla głównego miejsca wykonywania działalności
Aktywny	102
Działalność nierozpoczęta (data rozpoczęcia działalności we wniosku jest datą przyszłą)	2
Działalność prowadzona wyłącznie w formie spółki/spółek cywilnych	4
Nie rozpoczął działalności	1
Wykreślony	142
Zawieszony	47

Źródło: Urząd Gminy Krzywczka

Tabela 6 Ilość wpisów działalności gospodarczej dla głównego miejsca zamieszkania przedsiębiorcy

Status wpisu	Ilość wpisów dla miejsca zamieszkania przedsiębiorcy
Aktywny	158
Działalność prowadzona wyłącznie w formie spółki/spółek cywilnych	2
Nie rozpoczął działalności	1
Oczekuje na rozpoczęcie działalności	4
Wykreślony	161
Zawieszony	62

Źródło: Urząd Gminy Krzywcza.

Bezrobocie

Zjawisko bezrobocia ma duży wpływ na sytuację społeczną w każdej gminie. Wzrost oraz utrzymujące się bezrobocie, a co za tym idzie ubóstwo, prowadzi często do powstania negatywnych zjawisk, jak np. wykluczenie społeczne, – które jest zjawiskiem wielowymiarowym i w praktyce może oznaczać niemożność uczestnictwa w życiu gospodarczym i kulturowym, w wyniku braku dostępu do dóbr, instytucji, ograniczenia praw społeczny czy deprywacji potrzeb.

Poniższa tabela prezentuje, w jaki sposób kształtowało się bezrobocie na przestrzeni ostatnich 6 lat, można zaobserwować spadek liczby bezrobotnych w roku 2020 w stosunku do roku 2015. Spadła również ilość bezrobotnych bez stażu pracy i osób długotrwale bezrobotnych.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Tabela 7 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Krzywczka w latach 2015-2020.

Lata	Bezrobotni ogółem	W tym kobiety	W tym z prawem do zasiłku	Osoby długotrwale bezrobotne	Bez stażu pracy
2015	325	178	41	198	90
2016	323	165	51	187	74
2017	286	149	34	170	65
2018	241	125	37	132	57
2019	223	128	33	121	57
2020	260	130	59	143	58

Źródło: Urząd Gminy Krzywczka

Tabela 8 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych według wieku.

Wiek	2015 rok	2016 rok	2017 rok	2018 rok	2019 rok	2020 rok
18-24	66	66	58	50	46	38
25-34	116	100	94	80	79	83
35-44	66	64	48	44	42	57
45-54	47	58	45	32	21	40
55-59	24	29	32	28	23	24
60 lat i więcej	6	6	9	7	12	18

Źródło: Urząd Gminy Krzywczka.

Od szeregu lat Polska znajduje się w depresji urodzeniowej, w związku, z czym poziom reprodukcji nie gwarantuje prostej zastępowalności pokoleń. Wcześniej na rynek pracy składały się liczniejsze roczniki młodzieży. W Gminie Krzywczka najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych jest w wieku 25-34. Jest to grupa osób jeszcze się kształcących lub pracujących na emigracji, za granicami naszego kraju. Naturalnie problem bezrobocia w tej grupie wiekowej jest mniejszy w większych miastach ze względu na rozbudowany rynek pracy. Jak ukazuje poniższa tabela najwięcej bezrobotnych posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe/branżowe, a najmniej średnie ogólnokształcące. Stosunkowo niewielu bezrobotnych posiada wykształcenie wyższe.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Tabela 9 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych według wykształcenia.

Wykształcenie	2015 rok	2016 rok	2017 rok	2018 rok	2019 rok	2020 rok
Wyższe	37	34	28	24	25	31
Policealne i śr. Zawodowe/branżowe	73	82	73	63	65	66
Średnie ogólnokształcące	36	31	32	23	21	24
Zasadnicze zawodowe/branżowe	102	98	81	71	58	74
Gimnazjalne/ podstawowe i poniżej	77	78	72	60	54	65

Źródło: Urząd Gminy Krzywczka.

W ramach przeciwdziałania bezrobociu Gmina Krzywczka uczestniczy oraz współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy w Przemyślu w projektach aktywizujących bezrobotnych. Polega to na zatrudnianiu bezrobotnych do prac interwencyjnych oraz robót publicznych. W 2020 roku w ramach prac interwencyjnych – okres zatrudnienia od 1 do 1,5 roku – pracowało 10 osób, natomiast przy robotach publicznych – okres zatrudnienia 6 miesięcy – pracowało 15 osób.

3.4. Gospodarka i rolnictwo

Gospodarka

W Gminie Krzywczka występują na ogół sprzyjające warunki dla intensywnej produkcji rolniczej, która charakteryzuje się pozyskiwaniem wysokich plonów, lecz niestety z niskimi dochodami. Dlatego też mamy do czynienia z pracą w gospodarstwach rolnych i jednocześnie pracą w zakładach prywatnych lub prowadzeniem własnej działalności gospodarczej.

W pierwszej połowie lat 90-tych obniżenie poziomu zatrudnienia czy też zamknięcie zakładów pracy było spowodowane urynkowieniem gospodarki. Na bazie niektórych zlikwidowanych przedsiębiorstw powstały nowe, prywatne przedsiębiorstwa, które nie były w stanie zrównoważyć zlikwidowanych miejsc pracy poprzez utworzenie nowych. Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Urząd Gminy Krzywczka, zarejestrowanych działalności wg PKD jest obecnie 149, są to małe sklepy, mała gastronomia, rzemieślnicy oraz fachowe usługi. Do grupy większych przedsiębiorców należy Fabryka Drewna Klejonego w Woli Krzywieckiej, Bieżące Utrzymanie Dróg Mariusz Ślimak w Ruszelczycach oraz

Strategia Rozwoju Gminy Krzywcza na lata 2021-2030

Delikatesy „Piotruś Pan” w Krzywczu. Nie zabrakło również zakładów pracy specjalizujących się w szeroko rozumianym transporcie. Poniższa tabela przedstawia ilość zarejestrowanych działalności wg. PKD.

Tabela 10 Liczba zarejestrowanych działalności po przeważającym kodzie PKD wg rodzaju oraz sekcji PKD.

Kod PKD	Opis kodu PKD	Ilość działalności
0210Z	Gospodarka leśna i pozostała działalność leśna, z wyłączeniem pozyskiwania produktów leśnych	1
0220Z	Pozyskiwanie drewna	5
0240Z	Działalność usługowa związana z leśnictwem	4
1610Z	Produkcja wyrobów tartacznych	3
1623Z	Produkcja pozostałych wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa	2
1629Z	Produkcja pozostałych wyrobów z drewna; produkcja wyrobów z korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania	1
2561Z	Obróbka metali i nakładanie powłok na metale	1
2562Z	Obróbka mechaniczna elementów metalowych	1
4110Z	Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków	2
4120Z	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	5
4211Z	Roboty związane z budową dróg i autostrad	5
4312Z	Przygotowanie terenu pod budowę	5
4321Z	Wykonywanie instalacji elektrycznych	4
4322Z	Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych	2
4329Z	Wykonywanie pozostałych instalacji budowlanych	1
4331Z	Tynkowanie	5
4332Z	Zakładanie stolarki budowlanej	3
4333Z	Posadzkarstwo; tapetowanie i oblicowywanie ścian	4
4334Z	Malowanie i szklenie	12
4339Z	Wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych	7
4391Z	Wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych	7
4399Z	Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane	4
4520Z	Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	7

Strategia Rozwoju Gminy Krzywcza na lata 2021-2030

4673Z	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego	1
4711Z	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	8
4719Z	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach	2
4751Z	Sprzedaż detaliczna wyrobów tekstylnych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
4773Z	Sprzedaż detaliczna wyrobów farmaceutycznych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
4776Z	Sprzedaż detaliczna kwiatów, roślin, nasion, nawozów, żywych zwierząt domowych, karmy dla zwierząt domowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	1
4782Z	Sprzedaż detaliczna wyrobów tekstylnych, odzieży i obuwia prowadzona na straganach i targowiskach	1
4791Z	Sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet	3
4931Z	Transport lądowy pasażerski, miejski i podmiejski	1
4932Z	Działalność taksówek osobowych	1
4939Z	Pozostały transport lądowy pasażerski, gdzie indziej niesklasyfikowany	1
4941Z	Transport drogowy towarów	3
5221Z	Działalność usługowa wspomagająca transport lądowy	1
5224C	Przeładunek towarów w pozostałych punktach przeładunkowych	1
5320Z	Pozostała działalność pocztowa i kurierska	1
5520Z	Obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania	1
5610A	Restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne	1
5621Z	Przygotowywanie i dostarczanie żywności dla odbiorców zewnętrznych (katering)	1
6201Z	Działalność związana z oprogramowaniem	1
6499Z	Pozostała finansowa działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych	1
6621Z	Działalność związana z oceną ryzyka i szacowaniem poniesionych strat	2

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

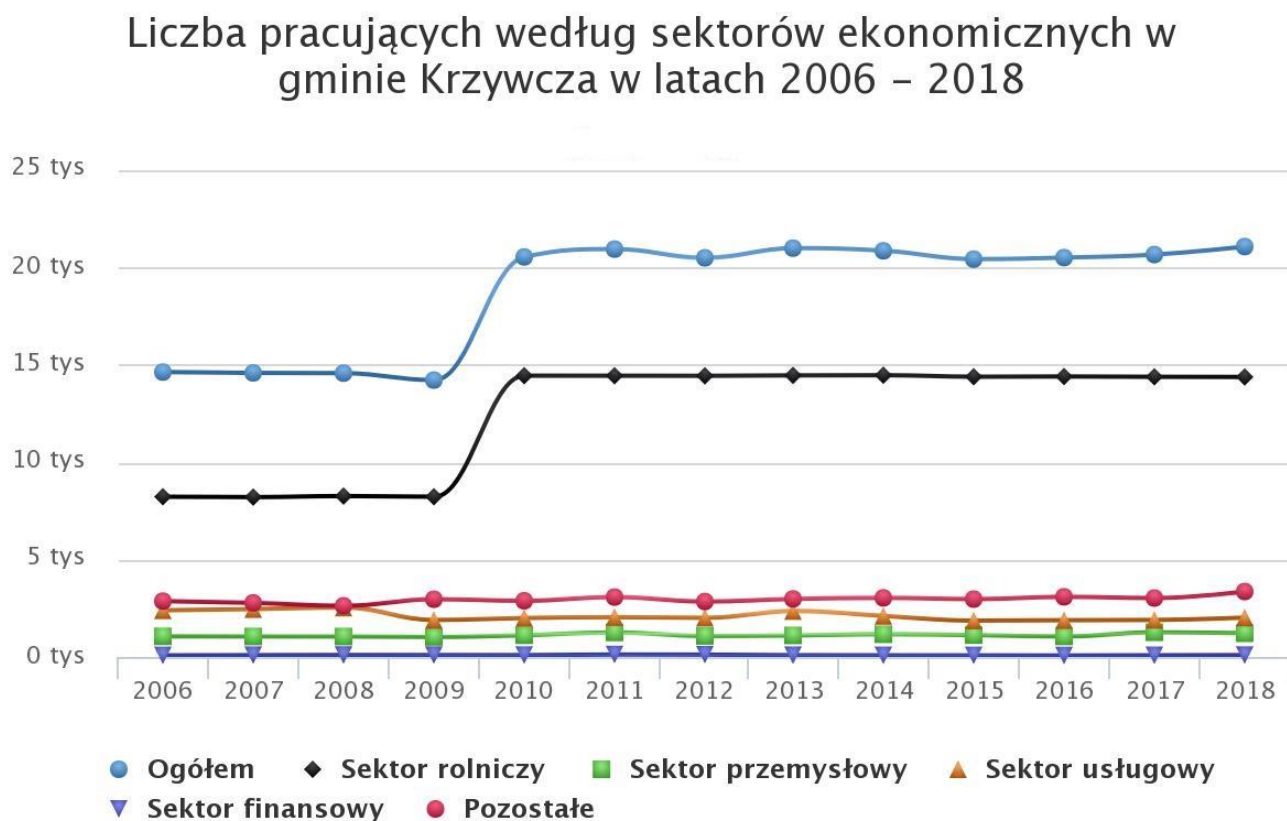
6622Z	Działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych	3
6910Z	Działalność prawnicza	1
7022Z	Pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania	1
7112Z	Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne	3
7711Z	Wynajem i dzierżawa samochodów osobowych i furgonetek	1
7739Z	Wynajem i dzierżawa pozostałych maszyn, urządzeń oraz dóbr materialnych, gdzie indziej niesklasyfikowane	1
8121Z	Niespecjalistyczne sprzątanie budynków i obiektów przemysłowych	1
8130Z	Działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zieleni	2
8211Z	Działalność usługowa związana z administracyjną obsługą biura	1
8690E	Pozostała działalność w zakresie opieki zdrowotnej, gdzie indziej niesklasyfikowana	1
9001Z	Działalność związana z wystawianiem przedstawień artystycznych	1
9602Z	Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne	4
9604Z	Działalność usługowa związana z poprawą kondycji fizycznej	1

Źródło: Urząd Gminy Krzywczka

Z informacji udostępnionych przez Urząd Gminy Krzywczka wynika, że zgodnie z podziałem PKD najczęściej zarejestrowanych działalności jest w sekcji Malowania i szklenia (12), Sprzedaży detalicznej prowadzonej w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (8), Wykonywaniu pozostałych robót budowlanych wykończeniowych (7), Wykonywaniu konstrukcji i pokryć dachowych (7) oraz Konserwacji i naprawie pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli (7).

Wykres 4 Liczba pracujących w Gminie Krzywcza wg. sektorów ekonomicznych w latach 2006-2018

Źródło: GUS

Analizując powyższy wykres możemy zauważyć, że dominującym sektorem, w którym pracują mieszkańcy, jest rolnictwo, w 2018 roku w tym sektorze pracowało 14 381 osób, podczas gdy w pozostałych sektorach liczba pracujących nie przekraczała 3 400 osób.

Rolnictwo

Gmina Krzywcza jest jedną z dziesięciu gmin powiatu przemyskiego. Zajmuje obszar 94,98 km². Wiodącą funkcją gminy jest rolnictwo produkcja żywności oraz obsługa ludności oraz związane z tym osadnictwo. Występują tu korzystne warunki glebowe i klimatyczne do produkcji rolnej, sprzyjające uprawie zbóż, ziemniaków i roślin pastewnych. Znaczna część ludności zajmuje się rolnictwem, produkując żywność głównie na zaspokojenie własnych potrzeb.

W Gminie Krzywcza dominują gleby brunatne wyługowane, na wzgórzach kwaśne, pylasto-ilaste, podścielone gliną ciężką. Druga grupa gleb pod względem zajmowanej powierzchni są gleby wytworzone z osadów pylastych i piaszczystych. Nie występują gleby pochodzenia organicznego. W klasyfikacji bonitacyjnej są to grunty klas III i IV. Na terenie gminy znajduje się ok. 1300 gospodarstw rolnych, które w większości zajmują się produkcją zbóż i hodowlą bydła oraz trzody chlewnej. Użytki

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczyna na lata 2021-2030

rolne wynoszą 4 656 ha – z czego gospodarstwa indywidualne to 4 041 ha. Zgodnie z danymi statystycznymi, przeciętna wielkość gospodarstwa rolnego w Gminie Krzywczyna wynosi ok. 2,5 ha, z czego ok. 48% gospodarstw mieści się w przedziale powierzchniowym od 1 do 2 ha, a ok. 10% to gospodarstwa o powierzchni większej niż 5 ha. Najlepsze gleby w gminie znajdują się w dolinie rzeki San, na pozostałym terenie przeważają gleby klasy IV B i niższej.

Warunki środowiskowe nie są zbyt dobre dla produkcji wielkotowarowej, dominującymi kierunkami prowadzenia gospodarstw rolnych są uprawa zbóż, roślin okopowych, ziemniaków oraz produkcja pasz. Ogólnie rzecz biorąc gospodarstwa rolne na terenie gminy są dość dobrze wyposażone w maszyny rolnicze.

Występujące w znacznych ilościach areały użytkowe zielone i dostęp do zasobów wodnych sztucznego zbiornika umożliwia chów bydła i trzody chlewnej w skali wielkoprzemysłowej. Tylko niewielka ilość gospodarstw posiadających odpowiednią wielkość areału gruntów oraz wyposażenie w środki produkcji na odpowiednim poziomie, ma szansę na perspektywiczne utrzymanie się z prowadzonej produkcji rolnej, przy wykorzystaniu dostępnych dotacji.

3.5. Oświata, sport i kultura

Oświata

Reforma systemu oświaty realizowana w Polsce od dnia 1 września 2017 roku przywróciła dwustopniowy system szkolnictwa. Okres nauki w szkole podstawowej został wydłużony z 6 do 8 lat a następnym etapem edukacji stało się do wyboru 4-letnie liceum ogólnokształcące, 5-letnie technikum, 3-letnia szkoła branżowa I stopnia i 2-letnia szkoła branżowa II stopnia.

Od roku szkolnego 2017/2018 nie przeprowadzało się rekrutacji do klas pierwszych dotychczasowego gimnazjum oraz zasadniczej szkoły zawodowej (przekształconej w szkołę branżową I stopnia). Dzień 31 sierpnia 2019 był ostatnim dniem funkcjonowania tych szkół w ustroju szkolnym.

Na terenie Gminy Krzywczyna funkcjonuje 4 placówki oświatowe publiczne:

1. Szkoła Podstawowa w Reczpolu
2. Szkoła Podstawowa im. 11 Karpackiej Dywizji Piechoty w Krzywczynie
3. Szkoła Podstawowa im. Sybiraków w Bachowie
4. Szkoła Podstawowa im. Juliusza Słowackiego w Babicach

Jedyną placówką niepubliczną jest Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Ruszelczycach.

Według danych GUS do szkół podstawowych w 2018 roku uczęszczało 343 uczniów – to najwięcej od 2009 roku, a do przedszkoli 76 dzieci przy 155 wolnych miejscach – to najwięcej od 2008 roku.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywcza na lata 2021-2030

Wykres 5 Dzieci oraz dostępne miejsca w przedszkolach w Gminie Krzywcza w latach 2008 – 2018

Przedszkola (Gmina Krzywcza) – Dzieci oraz dostępne miejsca w latach 2008 – 2018

Źródło: GUS

Wykres 6 Uczniowie i absolwenci w szkołach podstawowych w Gminie Krzywcza w latach 2008 – 2018

Szkoły podstawowe (Gmina Krzywcza) – Uczniowie i absolwenci w latach 2008 – 2018

Źródło: GUS

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Poniższe tabele ukazują liczbę uczniów w danej szkole z danego rocznika urodzenia.

Tabela 11 Liczba uczniów w Szkole Podstawowej w Reczpolu w roku 2020.

Placówka	Rok urodzenia	Dziewczynki	Chłopcy
Szkola Podstawowa w Reczpolu	2006	2	3
	2007	6	7
	2008	4	4
	2009	6	5
	2010	3	7
	2011	3	3
	2012	6	0
	2013	1	3
	2014	4	7
	2015	5	8
	2016	4	5
	2017	2	3
	2018	1	1
Razem		47	56

Źródło: Urząd Gminy Krzywczka

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczyna na lata 2021-2030

Tabela 12 Liczba uczniów w Szkole Podstawowej im. 11 Karpackiej Dywizji Piechoty w Krzywczynie w roku 2020.

Placówka	Rok urodzenia	Dziewczynki	Chłopcy
Szkola Podstawowa im. 11 Karpackiej Dywizji Piechoty w Krzywczynie	2006	7	2
	2007	5	12
	2008	5	6
	2009	6	5
	2010	7	8
	2011	6	4
	2012	9	4
	2013	5	12
Razem		50	53

Źródło: Urząd Gminy Krzywczyna

Tabela 13 Liczba uczniów w Szkole Podstawowej im. Sybiraków w Bachowie w roku 2020.

Placówka	Rok urodzenia	Dziewczynki	Chłopcy
Szkola Podstawowa im. Sybiraków w Bachowie	2007	2	5
	2008	3	2
	2009	3	1
	2010	3	6
	2011	4	2
	2012	4	4
	2013	3	0
	2014	1	3

Strategia Rozwoju Gminy Krzywcza na lata 2021-2030

	2015	1	3
	2016	1	1
	2017	4	0
Razem		29	27

Źródło: Urząd Gminy Krzywcza

Tabela 14 Liczba uczniów w Szkole Podstawowej im. Juliusza Słowackiego w Babicach w roku 2020.

Placówka	Rok urodzenia	Dziewczynki	Chłopcy
Szkola Podstawowa im. Juliusza Słowackiego w Babicach	2006	6	6
	2007	12	2
	2008	10	8
	2009	5	10
	2010	3	5
	2011	7	3
	2012	6	5
	2013	6	8
	2014	5	4
	2015	4	3
	2016	4	6
	2017	5	5
	2018	2	3
Razem		75	68

Źródło: Urząd Gminy Krzywcza

Tabela 15 Liczba uczniów w Niepublicznej Szkole Podstawowej w Ruszelczycach w roku 2020

Placówka	Rok urodzenia	Dziewczynki	Chłopcy
Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Ruszelczycach	2006	1	6
	2007	4	4
	2008	4	8
	2009	2	1
	2010	1	1
	2011	3	3
	2012	0	4
	2013	2	2
	2014	2	2
	2015	0	1
Razem		19	32

Źródło: Urząd Gminy Krzywczyna

W związku ze znaczną odległością szkół od miejsc zamieszkania uczniów w innych sołectwach niż szkoły, w roku szkolnym 2020/2021 do Zespołu Szkół w Krzywczynie dowożonych jest 86 uczniów, a do Szkoły Podstawowej w Babicach 69 uczniów. Średni czas transportu uczniów do szkoły i ze szkoły wynosi ok. 30 minut. Uczniowie podróżują wraz z opiekunem.

W 2020 roku zrealizowano programy rządowe i inne, takie jak:

- Podręczniki szkolne – program w całości finansowany z budżetu państwa,
- Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa – jego celem był rozwój uczniów poprzez wspieranie czytelnictwa,
- Program „Szkolny Klub Sportowy” – motywem przewodnim tego projektu jest systematyczna organizacja i prowadzenie zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży,
- Projekt „Przedszkolaki z uśmiechem” – w 2020 roku Gmina Krzywczyna podpisała umowę z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Rzeszowie, który jest pośrednikiem w ramach realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020 na dofinansowanie do programu „Przedszkolaki z uśmiechem”. Jego celem jest zwiększenie dostępu do edukacji przedszkolnej dla dzieci w wieku od 2 do 2,5 roku

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

w Gminie Krzywczka poprzez dodatkowe miejsca wychowania przedszkolnego w Samorządowym Przedszkolu w Zespole Szkół w Krzywczy, których utworzono 46.

- Projekt: „Bajkowy oddział przedszkolny w Babicach” – w ramach którego utworzono nowy oddział przedszkolny ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa IX Jakość edukacji i kompetencji w regionie Działanie 9.1 Rozwój edukacji przedszkolnej.

Od dnia 19.10.2020 r. ograniczono w całości funkcjonowanie publicznych i niepublicznych m.in. szkół ponadpodstawowych w powiatach znajdujących się w obszarze czerwonym - szkoły te przeszły w tryb pracy zdalnej w związku z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 października 2020 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. Od 24 października 2020 r. do 8 listopada 2020 r. zawieszono na dwa tygodnie zajęcia prowadzone w sposób stacjonarny m.in. dla uczniów klas IV-VIII szkoły podstawowej. Od 9 listopada 2020 r. na terenie całego kraju zawieszone zostały zajęcia stacjonarne dla uczniów klas I-III szkół podstawowych. Od 30 listopada 2020 r. do 3 stycznia 2021 r. szkoły nadal funkcjonują w ograniczony sposób.

Malejąca liczba uczniów z roku na rok to poważny problem społeczny. Wynika on ze współczesnego modelu rodziny, w którym to na pierwszym miejscu stoi kariera kosztem życia rodzinnego, co jest związane ściśle z rynkiem pracy. W dobie koronawirusa każdy chce utrzymać swoje stanowisko, a to powoduje większe skupienie na pracy zamiast na życiu rodzinnym.

Sport

Gmina Krzywczka posiada wiele obiektów i miejsc do uprawiania sportów, służących rekreacji i wypoczynkowi o zróżnicowanym standardzie technicznym, m.in. są to:

- Boiska do piłki nożnej w miejscowości Babice – Ludowy Klub Sportowy
- Zespoły boisk sportowych
- Hala sportowa na terenie zespołu szkół w Krzywczy

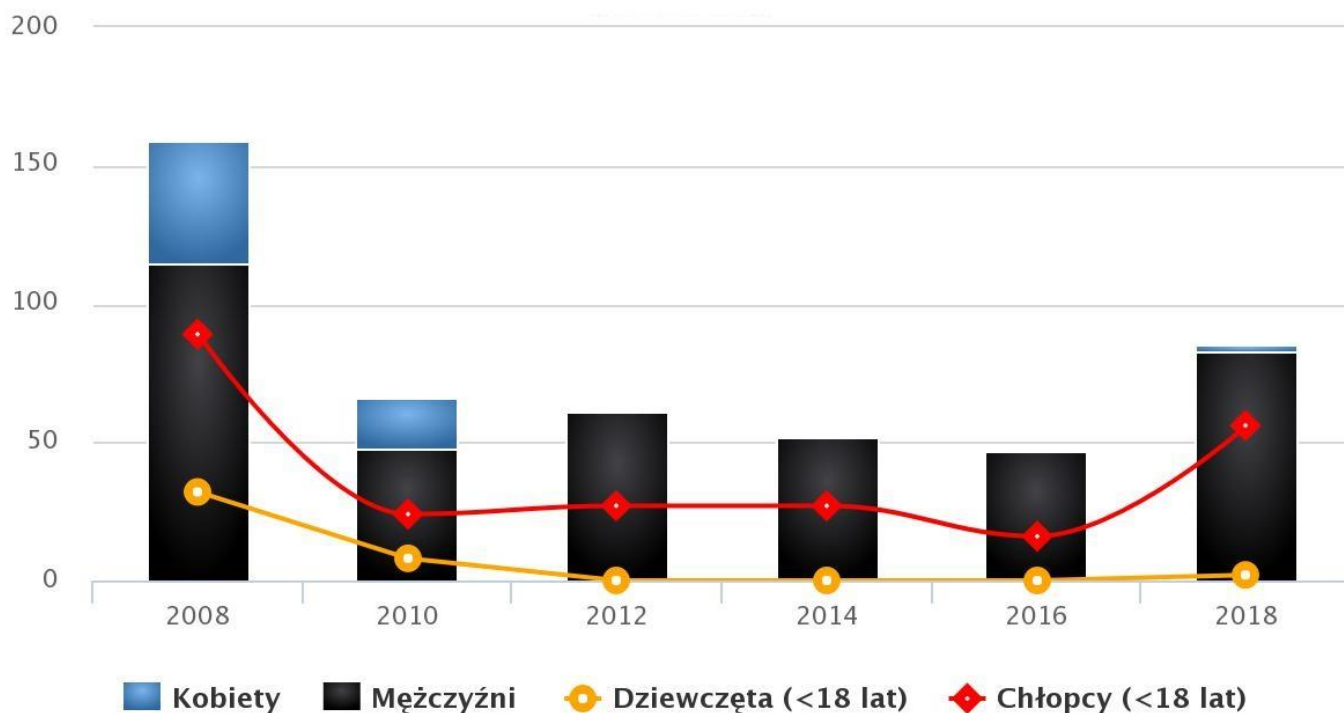
Na terenie Gminy Krzywczka działa Ludowy Klub Sportowy Babice, zrzeszający w 2016 roku 18 członków. Poniższy wykres przedstawia liczbę ćwiczących w klubach sportowych w gminie.

W Gminie Krzywczka działa 14 stowarzyszeń posiadających osobowość prawną, wpisanych do rejestru stowarzyszeń kultury fizycznej bądź rejestru prowadzonego przez Starostę Powiatu Przemyskiego.

Wykres 7 Ćwiczący w klubach sportowych w Gminie Krzywczka w latach 2008 – 2018.

Ćwiczący w klubach sportowych w gminie Krzywczka w latach 2008 – 2018

Źródło: GUS

Kultura

Kultura jest to czynnik, który wpływa na zwiększenie poziomu życia mieszkańców i poprawia zrównoważony rozwój społeczno – gospodarczy gminy, promuje gminę w regionie, kraju i świecie.

W dziedzinie kultury prym wiedzie 9 świetlic, które są wspierane przez Gminną Bibliotekę Publiczną wraz z jej 2 filiami. Przed obecną sytuacją epidemiologiczną organizowane były imprezy kulturalne takie jak np., Podkarpackie Spotkania Rodzin Muzykujących „Folkowa Nuta”, Sejmik Folklorystyczny związany z obchodami Świąt Wielkiej Nocy, Dzień Seniora czy gminne święto plonów. W Babicach, przy Gminnej Świetlicy, działa chór pn. „Gloria”, dziecięco-młodzieżowa grupa teatralna „Promyczek” oraz Amatorska Grupa Teatralna Dorosłych.

Koło Gospodyń Wiejskich z Ruszelczyc utworzyło Folklorystyczny Zespół Śpiewaczy „Wiktorianki”, a przy Szkole Podstawowej w Babicach działa chór „Pelikano”. Gmina Krzywczka posiada wielu twórców rękodzieł ludowych, spośród których słynne są „reczpolskie pisanki” czy „babickie hafty”. Dodatkowo powstają tam również sztuczne kwiaty, biżuteria z surowców naturalnych, wyszywanki, rzeźby,

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

malowidła plenerowe czy koszykarstwo. Wszystkie członkini lokalnych Kół Gospodyń Wiejskich rozpowszechniają i dbają, o jakość tutejszych przysmaków takich jak np. żurek postny z Reczpoła, chleb z łopaty ze Skopowa czy Kwasówka z grzybami i kaszą gryczaną z Ruszelczyc. Wszystkie te dania pojawiają się na lokalnych imprezach kulturalnych.

Corocznie odbywały się również imprezy organizowane przez Gminny Ośrodek Kultury w Babicach, m.in. Sejmik Folklorystyczny związany z obrzędami Wielkiego Postu i Świąt Zmartwychwstania Pańskiego, Festyn Majowy, Podkarpackie Spotkania Rodzin Muzykujących, Dni Pogórza Przemyskiego, Powiatowy Przegląd Grup Kolędniczych. Poniższy wykres przedstawia ilość imprez organizowanych na terenie Gminy Krzywczka w latach 2011 – 2019.

W 2020 r. powstał album „Gmina Krzywczka – odkrywaj” na wniosek pn.: „Wydanie albumu pn. „Gmina Krzywczka – odkrywaj” z projektu grantowego LGD w ramach poddziałania 19.2. „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020. Wartość tego projektu wyniosła 16 000,00 zł, grant został bezpośrednio przyznany Gminnej Bibliotece Publicznej w Krzywczy.

Wykres 8 Imprezy organizowane przez domy kultury oraz ich uczestnicy w latach 2011- 2019

Imprezy organizowane przez domy kultury oraz ich uczestnicy w latach 2011 – 2019

Źródło: GUS

Strategia Rozwoju Gminy Krzywcza na lata 2021-2030

Instytucją, która w Gminie Krzywcza prowadzi działalność kulturalną jest Gminna Biblioteka Publiczna w Krzywczy oraz jej 2 filie w miejscowościach Reczpol i Babice.

Tabela 16 Szczegółowe dane dotyczące korzystania z biblioteki w Gminie Krzywcza.

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2019
Biblioteki i filie ogółem	ob.	3
Pracownicy	Osoba	5
Księgozbiór	wolumin	21 960
Wypożyczenia księgozbioru	wolumin	4 345
Czytelnicy w ciągu roku	Osoba	463
Ilość osób, które skorzystały z usług biblioteki	Osoba	1 205
Liczba woluminów na 1 mieszkańca	wolumin	4,4

Źródło: Urząd Gminy Krzywcza

W 2019 roku gminna biblioteka była organizatorem lub współorganizatorem wydarzeń promujących czytelnictwo pn.: „Jak nie czytam – jak czytam”, „Narodowe Czytanie”, Spotkania autorskie, Dzień Pluszowego Misia, lekcje biblioteczne, zajęcia z teatrzykiem Kamishibai, „Mała Książka – wielki człowiek”, Noc Bibliotek. W ww. wydarzeniach wzięło udział ok. 960 osób.

W latach 2019 – 2020 miała miejsce komputeryzacja bibliotek publicznych:

- komputery użytkowane w bibliotece ogółem: 22 komputery: (Babice-8, Krzywcza—6, Reczpol-8)
- dostępne dla czytelników: 19 komputerów: (Babice-7, Krzywcza-5, Reczpol-7)
- komputery podłączone do Internetu dostępne dla czytelników: 19 komputerów
- biblioteki, które umożliwiają korzystanie z Internetu bezprzewodowego: Gminna Biblioteka Publiczna w Krzywczy wraz z Filią w Babicach i Reczpolu umożliwia korzystanie z internetu bezprzewodowego
- biblioteki, które posiadają dostęp do Internetu szerokopasmowego: wszystkie biblioteki korzystają z internetu radiowego

3.6. Walory historyczne i turystyka

Pierwsze wzmianki o Krzywczu pochodzą z roku 1353, a konkretnie przy podziale wsi Hnatkowice wymieniany jest świadek Kdewko Krywiecki. Kolejny dokument dotyczący przedmiotowej miejscowości pochodzi z 1398 roku, dowiadujemy się z niego, że już wtedy posiadała ona prawa miejskie. Jedną z etymologii pochodzenia nazwy miejscowości Krzywczka podaje K. RYmut, wywodząc ją od nazwy osobowej Krzywiec, względnie Krzywek, co jego zdaniem potwierdza dokument z 1397 roku, w którym użyto nazwy Crzywca.

W XVI wieku po ożenku Małgorzaty Krywieckiej z Aleksandrem Orzechowskim miasteczko przeszło w ręce rodziny Orzechowskich herbu Oksza. Źródła historyczne podają, że przez długie lata klucz krzywiecki był własnością tego rodu i przechodził wielokrotnie z pokolenia na pokolenie. W 1549 r. spisano przyjacielską ugodę między Mikołajem Orzechowskim i braćmi względem podziału pól, łąk i pastwisk w Krzywczu, a w 1586 r. nastąpił podział między braćmi Janem i Pawłem Orzechowskim dóbr Krzywczu i Woli Krzywieckiej.

W 1923 r. wzenił się w Krzywczę Emanuel Bocheński, ówczesny starosta przemyski. Ostatnim właścicielem, zgodnie z testamentem Bolesława Jocz, był Stefan Stroński. W wyniku reformy administracyjnej w 1934 r. niektóre gminy utraciły prawo miejskie. Należała do nich m.in. Krzywczka.

Z obu wojen światowych oraz okresu walk z UPA miejscowość wyszła bardzo zniszczona. Z dawnej zabudowy pozostało jedynie kilkanaście domów. Podczas napaści na Krzywczę oddziału UPA w 1946 r. zginęło 8 członków MO i ORMO oraz zostało podpalonych kilka budynków. W rynku 7 X 1984 r. odsłonięto pomnik ku czci poległych.

Gmina Krzywczka położona jest u bram Bieszczad, do ich centrum jest niecałe 100 km drogi. Modernizacja istniejących obiektów turystycznych oraz budowa nowych, w tym bój biwakowych, namiotowych, parkingów wzdłuż doliny Sanu przyczyni się do napływu turystów.

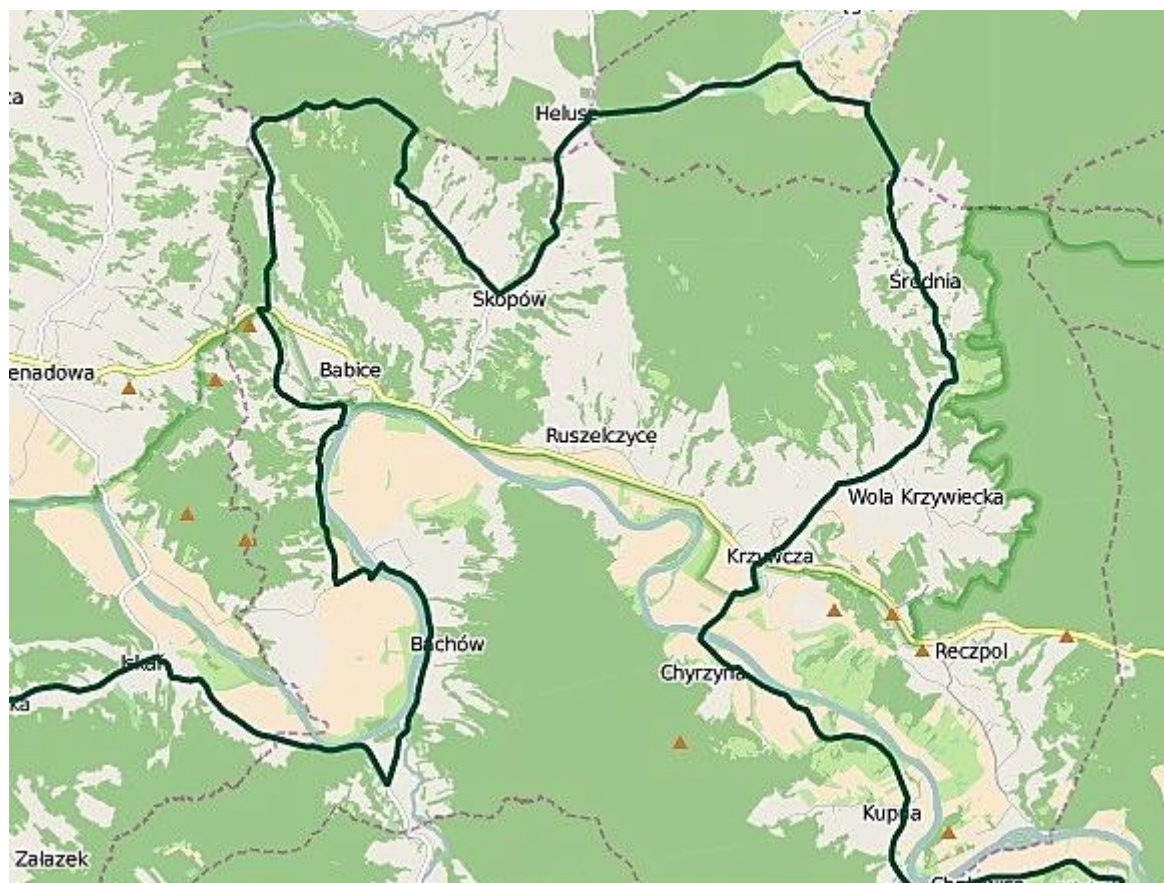
Przez teren Gminy Krzywczka przebiega szlak rowerowy Green Velo, który jest znaczącym czynnikiem rozwoju turystyki rowerowej wykorzystującym istniejący potencjał naturalnych walorów krajoznawczych i przyrodniczych. Do ww. szlaku należą Miejsca Obsługi Rowerzystów w Krzywczu oraz w Bachowie nad Sanem, altanka widokowa w Średniej w pobliżu kurhanów. Trasa rowerowa Green Velo przebiegająca przez Gminę Krzywczka dzieli się na 3 odcinki. Odcinek nr 1 - droga gminna zlokalizowana na działkach o numerze ewidencyjnym: 100, 97, 703, 79 i 35 – zaczyna się na skrzyżowaniu z drogą powiatową nr 1778R Pruchnik – Skopów – Babice w okolicach kościoła. Droga przebiega głównie przez tereny rolnicze oraz obszary leśne. Długość odcinka wynosi około 7,0 km, nawierzchnia drogi bitumiczna, dwa odcinki o długościach odpowiednio 1,6 km i 3,0 km w stanie dobrym, nawierzchnia z kruszywa to odcinek ok. 2,4 km. Na przedmiotowym odcinku znajdują się trzy stojaki rowerowe. Odcinek nr 2 przebiega po drodze gminnej zlokalizowanej na działkach o numerze ewidencyjnym 833 i 751. Rozpoczyna się na skrzyżowaniu z drogą wojewódzką nr 884 Przemyśl – Dubiecko – Bachórz – Domaradz. Droga przebiega przez tereny charakteryzujące się rozporoszoną

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

zabudową mieszkalną i zagrodową, a także przez tereny rolnicze. Długość odcinka wynosi około 1,4 km, nawierzchnia drogi gminnej bitumiczna w stanie dobrym.

Mapa 3 Trasa rowerowa Green Velo na terenie Gminy Krzywczka

Źródło: www.krzywczka.eu

Odcinek nr 3 przebiega przez drogę gminną zlokalizowaną na działkach o numerach ewid.: 160/1, 312/1, 313/1 i 1513. Rozpoczyna się na skrzyżowaniu z drogą powiatową 2070R Babice – prom – Bachów. Jego długość wynosi około 0,74 km, nawierzchnia drogi bitumiczna. W ciągu tego odcinka zlokalizowana jest pieszo-rowerowa kładka wisząca przez rzekę San o długości 197 m. Zgodnie z zatwierdzoną organizacją ruchu, dopuszczona jest ona tylko i wyłącznie dla ruchu pieszych i rowerów.

Przy szlaku Green Velo znajdują się dwa Miejsca Obsługi Rowerzystów (MOR), pierwszy przy wiszącej kładce w miejscowości Bachów a drugi w miejscowości Krzywczka.

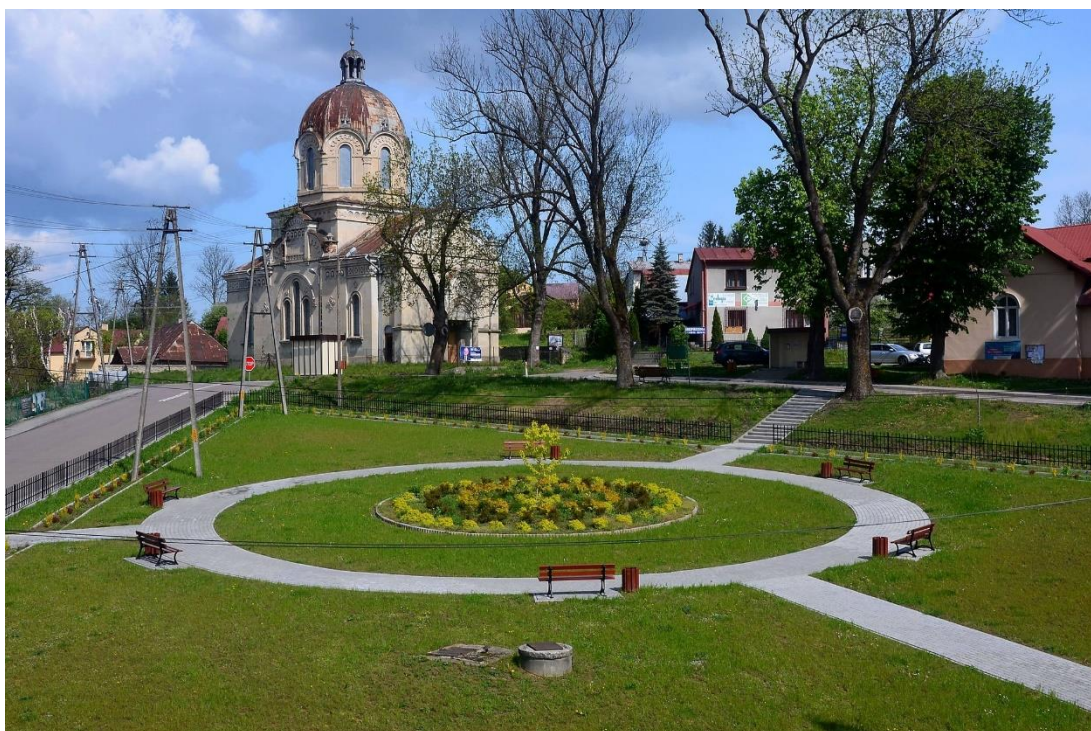
Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Zdjęcie 1 Świetlica wiejska w miejscowości Ruszelczyce

Źródło: Urząd Gminy Krzywczka

Zdjęcie 2 Rynek w miejscowości Krzywczka

Źródło: Urząd Gminy Krzywczka

Strategia Rozwoju Gminy Krzywcza na lata 2021-2030

Zdjęcie 3 Kładka pieszo – rowerowa w miejscowości Bachów – element Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo

Źródło: Urząd Gminy Krzywcza

Strategia Rozwoju Gminy Krzywcza na lata 2021-2030

Zdjęcie 4 Kościół Rzymskokatolicki konsekrowany pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Skopowie

Źródło: Urząd Gminy Krzywcza

Zdjęcie 5 Kościół parafialny w Krzywczy konsekrowany pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny

Źródło: Urząd Gminy Krzywcza

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Zdjęcie 6 Most w Chyrzynie – element Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo.

Źródło: Urząd Gminy Krzywczka

Zdjęcie 7 Rzeką San w Gminie Krzywczka

Źródło: Urząd Gminy Krzywczka

3.7. Ochrona zdrowia

Jednym z istotnych czynników wpływających na sytuację zdrowotną i jakość życia mieszkańców gminy jest dostęp do opieki zdrowotnej. W Gminie Krzywczka opiekę zdrowotną nad mieszkańcami sprawują Niepubliczne Przychodnie Lekarsko-stomatologiczne „DOROMED” w Krzywczu i Babicach. Personel medyczny ww. placówek zabezpiecza podstawową opiekę zdrowotną mieszkańców,

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

a specjalistyczną opiekę na zdrowiem zapewniają przychodnie i szpitale w Przemyślu oraz Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie, Oddział Dynów.

Na terenie gminy nie znajdują się Zakłady Opiekuńczo-Lecznicze, Zakłady Pielęgnacyjno-Opiekuńcze i Hospicja.

W dzisiejszej złożonej sytuacji społecznej, jaką jest pandemia koronawirusa, kwarantanna i izolacja, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje działania na rzecz osób i rodzin będących w trudnej sytuacji. Działalność ta skupiona jest na ogólnej pracy socjalnej oraz działaniach pomocowych, jak np. rozeznanie potrzeb osób objętych kwarantanną i koordynowanie udzielonej pomocy, rozeznanie potrzeb u osób starszych i niepełnosprawnych i udzielanie im niezbędnej pomocy, udzielanie informacji rodzinom i osobom objętym kwarantanną i izolacją o możliwości skorzystania z pomocy społecznej, udzielanie pomocy poprzez zrobienie i dostarczenie niezbędnych zakupów, szczególnie artykułów spożywczych i leków.

3.8. Pomoc społeczna

Pomocą społeczną w Gminie Krzywczka zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, celem jego działania jest pomoc mieszkańcom gminy w radzeniu sobie w trudnych sytuacjach życiowych, których ludność nie jest w stanie sama sobie poradzić. Kluczowe zadania GOPS-u to:

1. Rozpoznawanie i analizowanie sytuacji życiowej mieszkańców,
2. Zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w odpowiednich warunkach,
3. Zapobieganie powstawaniu sytuacji i zjawisk powodujących konieczność objęcia osób i rodzin pomocą.

Gmina udziela pomocy rodzinom najuboższym w formie zasiłków na refundację posiłków dla dzieci szkolnych, dodatki mieszkaniowe. Ośrodek finansuje również zasiłki stałe, wyrównawcze, zasiłki okresowe, macierzyńskie, rodzinne i pielęgnacyjne.

Pomoc świadczona jest w różnych grupach społecznych, różne stopnie dolegliwości – ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, starość, uzależnienia, przemoc domowa w rodzinie oraz bezdomność. Te problemy wymagają wszechstronnych działań w celu ich usunięcia, aby rodzinom i jednostkom poprawiły się warunki bytowe.

Ww. problemy dotyczą Gminy Krzywczka, a działania mające na celu ich zniwelowanie zostały zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krzywczka na lata 2016 – 2026 – uchwalona uchwałą nr XVII/97/2017 przez Radę Gminy Krzywczka w dniu 19 kwietnia 2016 r.

Tutejszy GOPS finansuje zasiłki stałe, zasiłki okresowe, macierzyńskie, wyrównawcze, rodzinne oraz pielęgnacyjne. Najuboższe rodziny mogą liczyć na wsparcie w formie zasiłków na refundację szkolnych posiłków dla dzieci oraz dodatki mieszkaniowe. Również osoby, które ze względu na samotność czy zły stan zdrowia, niepotrafiące funkcjonować samodzielnie, mogą liczyć na pomoc.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Wykwalifikowane opiekunki socjalne służą udzielając fachowej pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb osobom w podeszłym wieku, wliczając w to opiekę higieniczną oraz pielęgnację zalecaną przez lekarza.

Tabela 17 Wsparcie rodzin na terenie Gminy Krzywczka w 2020 roku.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin
Liczba rodzin pobierających świadczenie wychowawcze	495
Liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenia wychowawcze	855
Wpłaty świadczeń wychowawczych	4 908 548,43 zł

Źródło: Urząd Gminy Krzywczka

3.9. Bezpieczeństwo publiczne

Poczucie bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz niski stopień przestępczości są jednym z czynników świadczących o rozwoju i atrakcyjności gminy oraz często są jednym z aspektów atrakcyjności inwestycyjnej.

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, porządek publiczny, bezpieczeństwo obywateli, ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa należą do zadań własnych gminy. Mimo tego zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom i porządek publiczny ocenia się przez pryzmat przestępstw i interwencji policji.

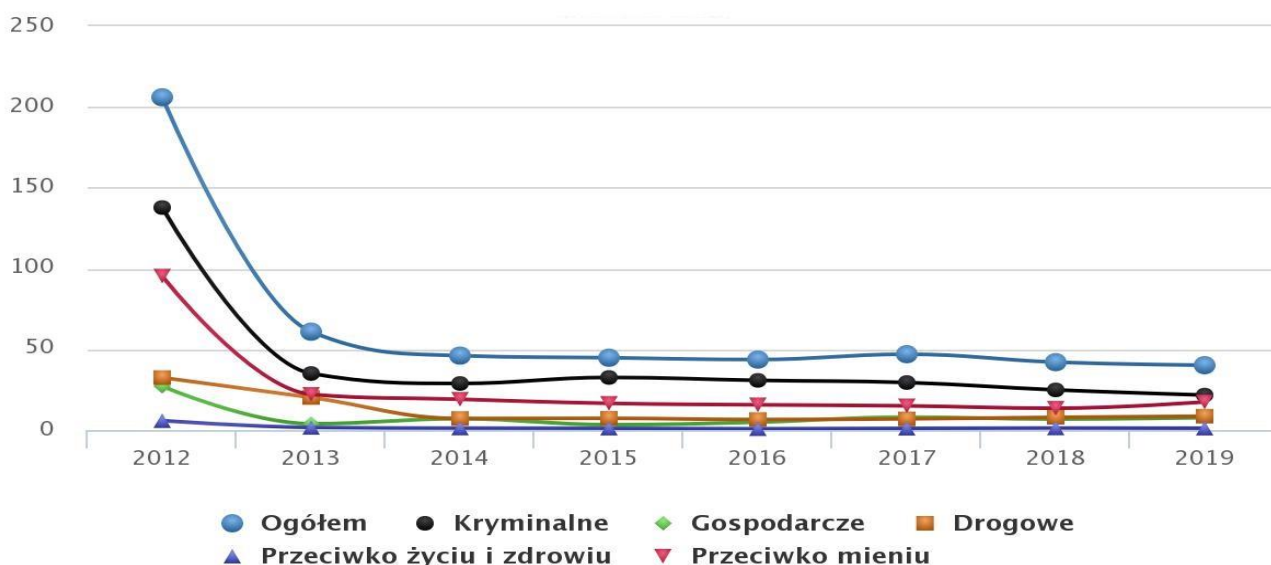
Corocznie na jednej z sesji Rady Gminy Krzywczka odbywa się ocena stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie gminy w obecności Kierownika Posterunku Policji w Dubiecku, – który uzupełnia ciągłość służby w przedmiotowej gminie.

W zakresie ochrony przeciwpożarowej stan bezpieczeństwa mieszkańców omawiany jest przez Prezesa Zarządu Oddziału Gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP. Na terenie Gminy Krzywczka funkcjonuje 7 jednostek OSP w Babicach, Bachowie, Krzywczy, Reczpolu, Ruszelczycach, Skopowie i Średniej. Jednostka OSP w Babicach włączona jest do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, jest ona również najstarsza, gdyż powstała w 1886 roku. Wszystkie jednostki są zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym i posiadają nr NIP oraz REGON. Stan jednostek na rok 2019 to 239 strażaków – 216 członków czynnych (196 mężczyzn i 20 kobiet), 21 członków honorowych i 2 wspierających. Dodatkowo jednostki OSP posiadają 15 kierowców posiadających badania i wkładki uprawniające ich do prowadzenia pojazdów uprzywilejowanych. W 3 jednostkach prowadzone są kroniki, 5 jednostek posiada swój sztandar, OSP Reczpol posiada Kobięcą Drużynę Pożarną. W 2019 roku jednostki OSP uczestniczyły w 89 akcjach ratowniczo-gaśniczych i zabezpieczających – w tym 47 pożarów i 42 miejscowe zagrożenia.

Wykres 9 Szacowana ilość przestępstw stwierdzonych na terenie Gminy Krzywczka

Przestępstwa stwierdzone (oszacowanie) w gminie Krzywczka w latach 2012 – 2019

Źródło: GUS

3.10. Komunikacja i transport

Dostępność komunikacyjna gminy jest czynnikiem determinującym wielopłaszczyznowy rozwój społeczno – gospodarczy. Planowanie działań związanych z rozwojem obszarów wiejskich powinno opierać się o upowszechnienie dostępu do dóbr i usług, które są podstawą egzystencji społeczności lokalnej. Dostępność komunikacyjna to także czynnik napędu gospodarczego, który jest elementem kluczowym do poprawy, jakości życia mieszkańców.

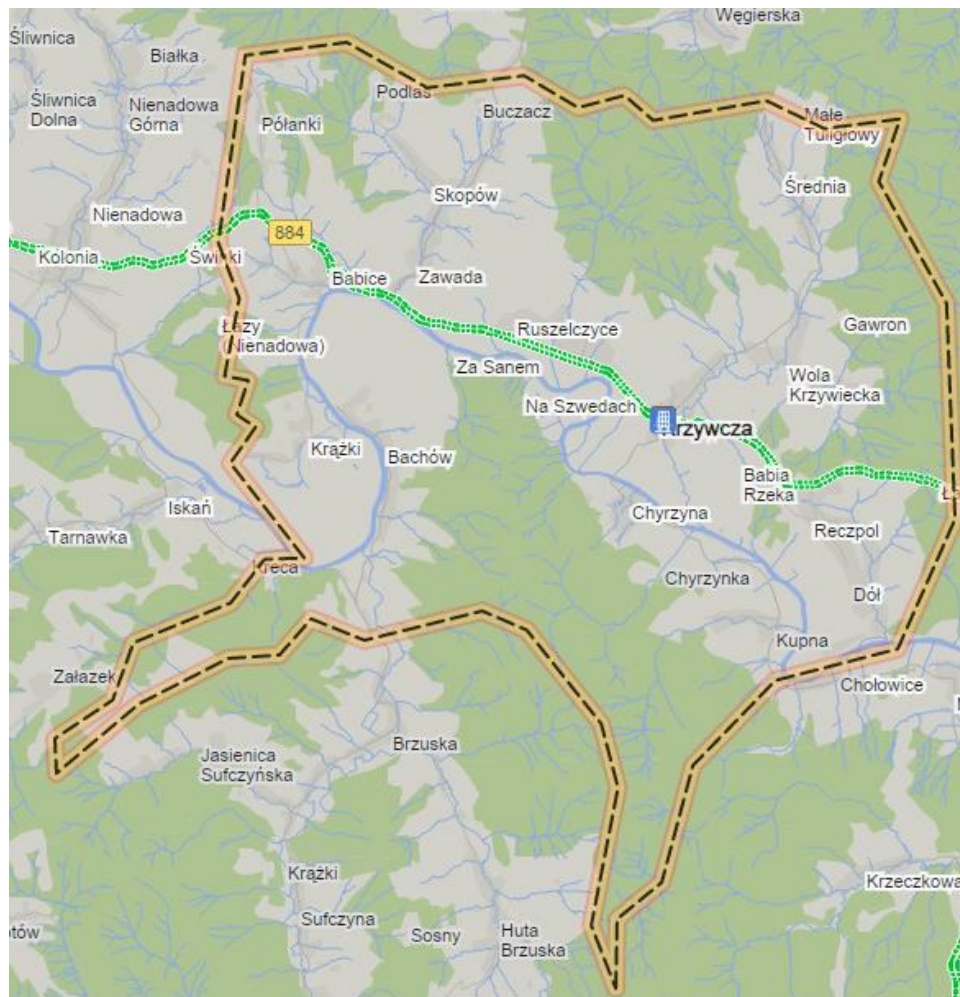
Główna oś komunikacyjna gminy - droga wojewódzka nr 884 jest w stosunkowo dobrym stanie technicznym. Niektóre odcinki wymagają jedynie remontu nawierzchni oraz likwidacji powstałych kolein. Droga wojewódzka nr 884, będąc alternatywą dla połączenia z Przemyślem, odznacza się dużym ruchem kołowym, w tym również ciężkim (dopuszczony ruch pojazdów ciężkich o nacisku do 10 t na oś). Stąd też stała się drogą niebezpieczną - duży ruch kołowy i pieszy w obszarach zabudowanych, wiele ograniczeń prędkości, wąski pas ruchu, odcinki z brakiem poboczy itp.

Transport publiczny obsługiwany jest w Gminie Krzywczka przez PKS Przemyśl, Firma Handlowo-Usługowa Mariusz Franków „Eurobus”. W wielu miejscowościach na terenie Gminy znajdują się punkty świadczące usługi motoryzacyjne, które pozwalają na wykonanie bieżących napraw pojazdów samochodowych.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Mapa 4 Zewnętrzna dostępność komunikacyjna Gminy Krzywczka.

Źródło: www.mapa.targeo.pl

Szkieletem układu drogowego jest droga wojewódzka Nr 884 relacji Przemyśl - Domaradz. Sieć dróg tworzą drogi powiatowe, gminne i wiejskie. Stan dróg jest zły. Obecnie cały system drogowy na terenie gminy wynosi ok. 89 km dróg. Drogi wojewódzkie reprezentowane są wyłącznie przez drogę nr 884, która na terenie gminy posiada ok. 11 km długości. Stosunkowo dobrze rozbudowany jest system dróg powiatowych, które tylko na terenie gminy Krzywczka tworzą sieć długości 25 km. Długość dróg gminnych wynosi ok. 51 km. Wskaźnik gęstości dróg wynosi ogółem dla gminy 0,94 km/km².

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Tabela 18 Inwentaryzacja dróg gminnych w Gminie Krzywczka.

L.p	Nr drogi	Nazwa drogi	Długość drogi (mb)
1	2	3	4
BACHÓW			
1	1 16214 R	KRĄŻKI – BACHÓW	590
2	1 16218 R	BACHÓW - RUSZELCZYCE	4630
3	1 16216 R	BACHÓW – PARCELACJA -ZAGOMIENIEK	450
4	1 16212 R	BACHÓW –KRĄŻKI	930
BABICE			
7	1 16208 R	BABICE – PRZEDMIEŚCIE	1 140
8	1 16209 R	BABICE – WYGON	870
9	1 16205 R	BABICE – POŁANKI	1290
10	1 16206 R	BABICE NA CAPA	1250
11	1 16210 R	BABICE NA GAJEWSKIEGO	870
12	1 16206 R	BABICE DO CMENTARZA	1980
13	1 16211 R	BABICE – ZA PLEBANIĄ	520
SKOPÓW			
14	1 16204 R	SKOPÓW – PODLAS	1950
15	1 16203 R	SKOPÓW – BRZEŹNIK	450
16	1 16207 R	SKOPÓW – ZAWADA	200
17	1 16202 R	SKOPÓW – W GRANICY	1200
18	1 16201 R	SKOPÓW – POŁANKI	2800
RUSZELCZYCE			
19	1 16218 R	RUSZELCZYCE PRZESZ WIEŚ	1270
20	1 16223 R	RUSZELCZYCE – GAZON	350
21	1 16219 R	RUSZELCZYCE – KOŁO ZIĘZIA	740
22	1 16217 R	RUSZELCZYCE – KOŁO KARPIŃSKIEGO	840
23	1 16221 R	RUSZELCZYCE – KOŁO KROCZKA	1060
KRZYWCZA			
24	1 16226 R	KRZYWCZA – NOWE OSIEDLE	610
25	1 16228 R	KRZYWCZA – BLICH	300
26	1 16229 R	KRZYWCZA ZA RZEKĄ	470

Strategia Rozwoju Gminy Krzywcza na lata 2021-2030

27	1 16227 R	KRZYWCZA – WYSYPIJSKO	1160
28	1 16225 R	KRZYWCZA – KOŁO HYŻY	780
29	1 16236 R	KRZYWCZA – KARCZMA	1530
30	1 16224 R	KRZYWCZA – DROGA ZAWAŁ	190
WOLA KRZYWIECKA			
31	1 16233 R	WOLA KRZYWIECKA - KAMIONKA	550
32	1 16230 R	WOLA KRZYWIECKA – POD DWÓR	600
33	1 16234 R	WOLA KRZYWIECKA – PRZES WIEŚ	1650
34	1 16231 R	WOLA KRZYWIECKA – NA POTASZ	700
35	1 16235 R	WOLA KRZYWIECKA – NA KIJÓW	600
36	1 16232 R	WOLA KRZYWIECKA – NA GAWRON	1050
ŚREDNIA			
37	1 16220 R	ŚREDNIA – WĘGIERKA	2620
38	1 16233 R	ŚREDNIA – GAWRON	580
39	1 16222 R	ŚREDNIA – BARWINEK	1140
RECZPOL			
40	1 16246 R	RECZPOL – KRASICE	880
41	1 16242 R	RECZPOL – JAMBURÓWKA	270
42	1 16244 R	PUSTKI – RZEKA	520
43	1 16237 R	RECZPOL – KARCZMA	300
44	1 16242 R	RECZPOL – KOŁO BAJDY	810
45	1 16243 R	RECZPOL – KOŁO IRENY TOMASZEWSKIEJ	1400
46	1 16245 R	RECZPOL – PRZED HOŁOWICE	620
47	1 16236 R	RECZPOL – KARCZMA OD ŚWIETLICY	840
48	1 16241 R	RECZPOL – PRZES BŁOTA	480
49	1 16246 R	SAN – RĘKAS	300
CHYRZYNA			
50	1 16239 R	CHYRZYNA – CHYRZYŃKA	900
51	1 16238 R	CHYRZYNA – PRZES WIEŚ	420
KUPNA			
52	1 16240 R	KUPNA – PRZES WIEŚ	1800
53	1 16239 R	KUPNA – CHYRZYŃKA	1220

Źródło: Urząd Gminy Krzywcza

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Dodatkowo na terenie gminy znajdują się drogi o różnych nawierzchniach, przeważającą nawierzchnią na ww. drogach jest nawierzchnia twarda ulepszona bitumiczna, jest jej ok. 28 km. Dokładną strukturę dróg, po których poruszają się mieszkańcy, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 19 Rodzaj nawierzchni na drogach gminnych oraz ich długość

Rodzaj nawierzchni	Długość [km]
Gruntowa wzmocniona żwirem	12,802
Twarda ulepszona bitumiczna	27,936
Gruntowa naturalna	19,319
Twarda nieulepszona tłuczniowa	2,447
Twarda ulepszona betonowa	0,123
Twarda ulepszona kostka (płyty JUMBO)	1,378

Źródło: Urząd Gminy Krzywczka

3.11. Gospodarka mieszkaniowa i budownictwo

Gmina jest odpowiedzialna za zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkaniowych, powinna zgromadzić własny zasób mieszkaniowy i zarządzać nim w taki sposób, aby jak najlepiej zaspokajał on potrzeby rodzin, których dochód powoduje brak możliwości zakupu własnego mieszkania.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Tabela 20 Zasoby mieszkaniowe na terenie Gminy Krzywczka

Zasoby mieszkaniowe ogółem	Jednostka miary	2019
Mieszkania	szt.	1 352
Izby	szt.	5 641
Powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	124 714
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m ²	92
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	m ²	26
Mieszkania na 1000 mieszkańców	szt.	280

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Budownictwo

Poniższa tabela przedstawia jak na przestrzeni ostatni 5 lat kształtowało się budownictwo mieszkaniowe. Warto zauważyć, że mimo mniejszej liczby mieszkań powstałych w roku 2020 względem roku 2015, powierzchnia użytkowa jest większa, co świadczy o polepszających się standardach, rosnących oczekiwaniach mieszkańców i w konsekwencji budowaniu mieszkań o większej powierzchni.

Tabela 21 Budownictwo mieszkaniowe w Gminie Krzywczka

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Mieszkania	szt.	16	15	12	11	16	13
Izby	szt.	79	85	67	60	90	70
Powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	1 785	1 874	1 674	1 379	2 406	2 009

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywca na lata 2021-2030

Tabela 22 Budynki mieszkalne w Gminie Krzywca

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Budynki mieszkalne nowe, oddane do użytkowania	szt.	15	15	12	11	16	12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL.

Na terenie gminy powstają również budynki niemieszkalne. Podstawowe informacje o takich budynkach zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 23 Budynki niemieszkalne oddane do użytkowania w latach 2019 – 2020

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2019	2020	2021
Budynki niemieszkalne ogółem				
Oddane budynki ogółem	szt.	5	4	-
Powierzchnia użytkowa ogółem	m ²	517	151	-
Kubatura ogółem	m ³	2722	366	-
Budynki biurowe				
Oddane budynki ogółem	szt.	1	-	-
Powierzchnia użytkowa ogółem	m ²	44	-	-
Kubatura ogółem	m ³	276	-	-
Budynki garaży				
Oddane budynki ogółem	szt.	1	-	-
Powierzchnia użytkowa ogółem	m ²	56	-	-
Kubatura ogółem	m ³	137	-	-
Budynki gospodarstw rolnych				
Oddane budynki ogółem	szt.	1	-	-
Powierzchnia użytkowa ogółem	m ²	348	-	-
Kubatura ogółem	m ³	2010	-	-
Pozostałe budynki niemieszkalne, gdzie indziej niewymienione				
Oddane budynki ogółem	szt.	2	4	-
Powierzchnia użytkowa ogółem	m ²	69	151	-
Kubatura ogółem	m ³	299	366	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

3.12. Infrastruktura techniczna

Sieć wodociągowa

Mieszkańcy Gminy Krzywczka zaopatrują się w wodę z indywidualnych ujęć wody przy pomocy studni wierconych i kopalnianych. Wodociąg zbiorczy występuje jedynie w części miejscowości Babice.

Sieć kanalizacyjna

Głównymi źródłami zanieczyszczenia wód powierzchniowych są ścieki komunalne i przemysłowe. Znaczący wpływ mają również spływy powierzchniowe, szczególnie z terenów stanowiących grunty orne.

Na terenie Gminy Krzywczka zbiorcza kanalizacja sanitarna funkcjonuje w miejscowościach: Krzywczka, Ruszelczyce, Wola Krzywiecka oraz częściowo Babice po wykonaniu I-szego etapu inwestycji budowy kanalizacji w 2014 roku.

Tabela 24 Wybrane dane dotyczące sieci kanalizacyjnej w Gminie Krzywczka.

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2020
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	34,08
Długość przyłączy kanalizacyjnych	km	5,50
Ilość przyłączy kanalizacyjnych	sztuka	449
Ilość przepompowni ścieków	sztuka	5

Źródło: Urząd Gminy Krzywczka

W pozostałych miejscowościach ścieki gromadzone są w przydomowych szambach, zbiornikach bezodpływowych o różnej konstrukcji i jakości i są wywożone taborem asenizacyjnym.

Obecnie w Gminie Krzywczka funkcjonuje jedna biologiczna oczyszczalnia ścieków w miejscowości Krzywczka, działająca w technologii wysokoobciążonego osadu czynnego. Ścieki poprzez sito spiralne marki HUBER trafiają do dwóch równoległych reaktorów biologicznych gdzie następuje ich napowietrzanie. Kolejnym etapem jest sedymentacja kłaczków osadu w osadniku wtórnym a następnie doczyszczanie ścieków na dwóch złożach biologicznych B500 firmy EKOFINN. Powstały osad jest napowietrzany w komorze stabilizacji tlenowej osadu i po jego zagęszczeniu prasowany na prasie MONOBELT. Ścieki oczyszczone są opomiarowane w sposób ciągły i trafiają do odbiornika – rzeki San. Ilość ścieków oczyszczonych w ww. oczyszczalni w 2019 roku wynosiła 36 534 m³/rok, a w 2020

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

roku 49 332 m³/rok. Gmina Krzywczka liczyła na koniec grudnia 2020 r. 4886 mieszkańców z tego 1785 osób korzystało z kanalizacji sanitarnej, co stanowi 36,5 %.

Sieć gazowa

Gmina Krzywczka nie jest wyposażona w gazociąg, mieszkańcy zaopatrują się w gaz poprzez butle gazowe.

Gospodarka odpadami

Głównymi źródłami wytwarzania odpadów komunalnych są gospodarstwa domowe, obiekty użyteczności publicznej oraz obiekty infrastruktury związane z handlem, usługami, itp. Wytworzone odpady mają typowy charakter dla gminy wiejskiej.

Na terenie Gminy Krzywczka nie ma infrastruktury technicznej w zakresie gospodarki odpadami, tj. składowiska odpadów, sortowni, ale istnieje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w miejscowości Krzywczka. Utrzymanie czystości i porządku jest regulowane przez Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Krzywczka przyjęty uchwałą Nr XVIII/96/2020 Rady Gminy Krzywczka z dn. 28.02.2020 r. Liczba złożonych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2020 roku wynosiła, 3 687 podczas, gdy liczba mieszkańców wynosiła 4 886.

Usługę odbioru odpadów od mieszkańców na terenie przedmiotowej gminy świadczy „TRANSPRZĘT Sp. z o.o. Sp. K. Zabłotce 51, 38-500 Sanok zgodnie z umową nr 78/2019 zawartą dnia 31.12.2019 r.

Tabela 25 Odbiór odpadów komunalnych na terenie Gminy Krzywczka.

Rodzaj odpadu	Waga odpadów w roku 2020 [Mg]
Niesegregowane odpady komunalne	395,141
Opakowania ze szkła	71,610
Zmieszane odpady opakowaniowe	109,740
Opakowania z papieru i tektury	9,360
Zużyte opony	16,300
Zużyte urządzenia elektryczne	15,960
Odpady wielkogabarytowe	65,040
Gruz	4,800
Suma	687,950

Źródło: Urząd Gminy Krzywczka

3.13. Planowanie przestrzenne

Obowiązująca ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 roku określa zasady kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego, a także zakres i sposoby postępowania w sprawach przeznaczenia terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy oraz stanowi ona podstawę wszelkich działań podejmowanych w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego. Obecnie dani 17 czerwca 2020 roku Wójt Gminy Krzywczka obwieścił przystąpienie, do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Krzywczka wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 32 wspomnianej ustawy, w celu oceny aktualności „Studium” i planów miejscowych, wójt dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń „Studium”.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywcza na lata 2021-2030

3.14. Gospodarka finansowa

Tabela 26 Plan budżetu Gminy Krzywcza na dzień 01.01.2020 r., po zmianach z dnia 31.12.2020 r. oraz wykonanie budżetu w roku 2020.

L.p.	Wyszczególnienie	Plan budżetu na dzień 01.01.2020 r. [zł]	Plan budżetu na dzień 31.12.2020 r. [zł]	Wykonanie na dzień 31.12.2020 r. [zł]
1	DOCHODY OGÓŁEM	33 503 467,38	37 148 079,34	31 598 553,87
	dochody bieżące	23 562 990,00	25 399 703,58	25 285 124,19
	dochody majątkowe	9 940 477,38	11 748 375,76	6 313 429,68
	w tym: dochody ze sprzedaży majątku	750 000,00	750 000,00	367 916,49
2.	WYDATKI OGÓŁEM	36 344 243,78	42 498 547,88	31 304 728,17
	wydatki bieżące	21 711 943,34	23 717 178,69	22 899 681,32
	wydatki majątkowe	14 632 300,44	18 780 369,19	8 405 046,85
3.	Nadwyżka budżetu	0,00	0,00	293 825,70
4.	Deficyt budżetu	2 840 776,40	5 349 468,54	0,00
5.	Przychody	3 760 320,40	6 269 012,54	2 685 781,14
5a	Przychody z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym	3 583 231,40	3 583 231,40	0,00
5b	Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy	0,00	2 299 405,18	2 299 405,18
5c	Nadwyżka z lat ubiegłych	0,00	194 586,98	194 586,98
5d	Przychody z wynikających z rozliczeń środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacje na realizację programu, projektu lub zadania finansowane z	177 089,00	191 788,98	191 788,98

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

	udziałem tych środków			
6.	Rozchody budżetu	919 544,00	919 544,00	919 544,00
	§ 992 „Spłata otrzymanych krajowych kredytów i pożyczek”	919 544,00	919 544,00	919 544,00

Źródło: Urząd Gminy Krzywczka.

Gmina Krzywczka w roku budżetowym 2020 osiągnęła wskaźniki realizacji dochodów na poziomie 85,06% oraz wydatków na poziomie 73,66%.

Dodatkowo w 2020 roku, dochody budżetu Gminy Krzywczka wyniosły:

1. Dochody własne – 5 240 640,27 zł
2. Dotacje celowe – 15 844 960,60 zł
3. Subwencja ogólna – 10 512 953,00 zł

Pomimo realizacji dochodów w stosunku do planu na dobrym poziomie, w 2020 roku wystąpiły zaległości z tytułu podatków i opłat lokalnych ponoszonych przez osoby fizyczne i prawne, których wyszczególnienie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 27 Zaległości w podatkach i opłatach lokalnych – stan na dzień 31.12.2020 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Zaległości (stan na dzień 31.12.2020 r.) [zł]
1.	Podatek od nieruchomości	341 511,69
	- od osób fizycznych	13 184,18
	- od osób prawnych	328 327,51
2.	Podatek rolny	47 728,79
	- od osób fizycznych	47 727,79
	- od osób prawnych	1,00
3.	Podatek leśny	2 037,53
	- od osób fizycznych	2 037,53
4.	Podatek od środków transportowych	61 788,00

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

	- od osób fizycznych	61 788,00
5.	Opłata za gospodarowanie odpadami	30 234,38
Suma		483 300,39

Źródło: Urząd Gminy Krzywczka.

Zaległości, główne w podatkach od nieruchomości, rolnego i leśnego od osób fizycznych oraz w opłatach za gospodarowanie odpadami komunalnymi w poszczególnych miejscowościach wynoszą:

- Wola Krzywiecka - 5 801,21 zł,
- Kupna - 14 605,43 zł,
- Średnia - 7 524,68 zł,
- Ruszelczyce - 8 527,08 zł,
- Krzywczka - 1 183,49 zł,
- Skopów - 17 810,23 zł,
- Bachów - 36 889,86 zł,
- Babice - 4 802,35 zł.

Zaległe należności za korzystanie z kanalizacji sanitarnej:

- Krzywczka – 2 130,26 zł
- Wola Krzywiecka – 1 982,36 zł
- Ruszelczyce – 12 686,86 zł
- Babice – 102,06 zł

Na wszystkie ww. zaległości zostały wysłane upomnienia. Na zaległości podatkowe wystawiane były na bieżąco tytuły wykonawcze, a sprawy dotyczące zaległości z tytuł usług komunalnych przekazywane do komornika.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Tabela 28 Stan zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek.

L.p.	Nazwa zadania	Kredyt/pożyczka	Saldo na 31.12.2020 r. w zł	Termin spłaty
1.	Spłata wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek – 2011 r.	Bank spółdzielczy w Dynowie	562 694,00	31.12.2021
2.	Spłata wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek – 2012 r.	Bank spółdzielczy w Dynowie	353 815,00	31.12.2021
3.	Spłata wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek – 2013 r.	Bank spółdzielczy w Dynowie	1 167 618,00	29.12.2023
Suma			2 084 127,00	

Źródło: Urząd Gminy Krzywczka.

Ministerstwo Finansów opublikowało wskaźniki dochodów podatkowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca dla samorządów na 2021 r. (tzw. wskaźnik G). Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, wskaźnik G dla każdej gminy oblicza się dzieląc kwotę dochodów podatkowych (z tytułu podatku od nieruchomości, podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od środków transportowych podatku od czynności cywilnoprawnych, podatku od osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej, wpływów z opłaty skarbowej, wpływów z opłaty eksploatacyjnej, udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych) za rok poprzedzający rok bazowy przez liczbę mieszkańców gminy. Zgodnie z powyższym Gmina Krzywczka zajmuje 2421 miejsce w Polsce na 2477 samorządów – jest to 56 miejsce licząc od końca, w skali województwa zajmuje 153 miejsce na 160 samorządów, natomiast w skali powiatu Gmina Krzywczka zajmuje ostatnie miejsce.

Gmina Krzywczka zrealizowała w poszczególnych sołectwach zadania gospodarcze:

Babice

- Odśnieżanie - 2 268,00 zł
- oświetlenie uliczne (FS + 1481 zł śr. gminy) - 9 481,00 zł
- przebudowa drogi nr 782 (FOGR 17 400) - 41 318,00 zł
- przebudowa drogi nr 789 - 13 248,00 zł
- naprawa i montaż oświetlenia ulicznego - 4 048,00 zł
- zakup oleju do świetlicy - 16 132,00 zł
- budowa kanalizacji (do 31.12.2020) - 361 699,00 zł

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczyna na lata 2021-2030

- naprawa dróg po ulewach - 4 021,00 zł
- łupiny ściekowe droga nr 751 - 5 227,00 zł
- łupiny ściekowe droga nr 751 (materiał) - 10 455,00 zł
- mieszanka na drogi - 10 110,00 zł
- krzesła do kaplicy - 2 346,00 zł
- remont kaplicy - 7 406,00 zł
- cmentarz (kostka, obrzeża, mieszanka) - 13 073,00 zł
- cmentarz - garaż metalowy - 2 349,00 zł
- cmentarz – studnia - 15 810,00 zł
- cmentarz - zakup komory chłodniczej do kaplicy - 12 700,00 zł
- cmentarz - utwardzenie terenu - 39 999,00 zł
- remont drogi nr 669 - 35 403,00 zł

Razem 607 093,00 zł

Bachów

- oświetlenie uliczne - 14 048,00 zł
- odśnieżanie - 3 591,00 zł
- naprawa i montaż oświetlenia - 2 192,00 zł
- odśnieżanie kładki - 2 000,00 zł
- naprawy dróg po deszczach (mieszanki, tłuczeń) - 4 015,00 zł
- poprawa tłuczniowej części drogi Bachów – Chyrzyna - 10 206,00 zł
- łupina kolejowa - droga nr 159 - 8 792,00 zł
- kładka – rury - 147,00 zł
- tłuczeń - 1 922,00 zł
- ekspertyza kładki - 28 782,00 zł
- remont drogi dz. 2111 (Fundusz Sołecki) - 6 606 zł (Środki Gminne) - 31 764,00 zł

Razem 107 459,00 zł

Chyrzyna

- oświetlenie uliczne - 1 108,00 zł

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

- przebudowa drogi nr 101 - 68 251,00 zł
- przyłącz do budowy świetlicy - 1 471,00 zł
- mieszanka na naprawę dróg po deszczach - 1 999,00 zł

Razem 72 829,00 zł

Krzywczka

- oświetlenie uliczne (Fundusz sołecki + 4 323,00 zł Środki Gminne) - 14 323,00 zł
- budowa garażu OSP (całość zadania - 361 871,00 zł) - 218 194,00 zł
- naprawa dróg po ulewach - 6 216,00 zł
- krzesła do kaplicy - 2 624,00 zł
- wymiana przepompowni - 109 827,00 zł
- adaptacja pomieszczeń przedszkola - 16 000,00 zł
- wyposażenie kuchni przedszkola - 70 975,00 zł
- remont drogi dz.628 (Fundusz Sołecki + 2888 zł Środki Gminne) - 24 421,00 zł

Razem 462 580,00 zł

Kupna

- oświetlenie uliczne - 429,00 zł
- oświetlenie uliczne budowa (całość zadania - 153 785,00 zł) - 58 603,00 zł
- remont świetlicy i obejścia (Fundusz Sołecki + 6 223,00 zł Środki Gminne) - 16 911,00 zł
- zakup kosi spalinowej - 2 500,00 zł

Razem 78 443,00 zł

Reczpol

- oświetlenie uliczne - 8 736,00 zł
- naprawa i montaż oświetlenia - 4 576,00 zł
- budowa chodnika - 310 990,00 zł
- naprawa dróg po ulewach - 4 024,00 zł
- korytka ściekowe - 2 686,00 zł
- korytka ściekowe droga nr 692 - 1 343,00 zł
- dokumentacja na oczyszczalnię ścieków świetlica - 4 305,00 zł

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

- remont świetlicy i łazienki (Fundusz Sołecki + 30 506,00 zł Środki Gminne) - 52 274,00 zł

Razem 388 934,00 zł

Ruszelczyce

- oświetlenie uliczne (Fundusz Sołecki – 5 000,00 zł) - 6 280,00 zł
- rozbudowa budynku szkoły (całość - 643 735,00 zł) - 326 800,00 zł
- naprawa dróg po ulewach – mieszanka - 4 039,00 zł
- przepusty droga nr 152 - 3 520,00 zł
- materiał na kraty droga nr 72 - 319,00 zł
- krawężniki na chodnik - 5 231,00 zł
- kręgi na chodnik - 180,00 zł
- tłuczeń - 1 949,00 zł
- budowa chodnika (Fundusz Sołecki) - 31 511,00 zł

Razem 379 829,00 zł

Skopów

- oświetlenie uliczne - 8 853,00 zł
- odśnieżanie - 1 701,00 zł
- budowa oświetlenia - 99 322,00 zł
- zakup działki na urządzenie drogi - 6 778,00 zł
- naprawa dróg po ulewach – mieszanka - 3 991,00 zł
- rury - droga nr 100 - 491,00 zł
- rolety i okna w świetlicy - 1 500,00 zł
- materiały wod-kan i płytki świetlica - 880,00 zł
- rury przy drodze na Podlas - 1 621,00 zł
- wykonanie oświetlenia (Fundusz Sołecki) - 22 713,00 zł

Razem 147 850,00 zł

Średnia

- oświetlenie uliczne (Fundusz Sołecki - 5 000,00 zł) - 6 004,00 zł
- naprawa dróg po ulewach – mieszanka - 2 027,00 zł

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

- tłuczeń - 2 444,00 zł
- zakup tłucznia (Fundusz Sołecki) - 14 827,00 zł

Razem 25 302,00 zł

Wola Krzywiewcka

- oświetlenie uliczne (Fundusz Sołecki + 1 801,00 zł Środki Gminne) - 8 801,00 zł
- naprawa i montaż oświetlenia ulicznego - 686,00 zł
- naprawy dróg po ulewach – mieszanka - 2 011,00 zł
- budowa chodnika + nadzór - 139 672,00 zł
- remont drogi dz. nr 438 (Fundusz Sołecki + 26 430,00 zł Środki Gminne) - 49 966,00 zł

Razem 201 136,00 zł

Wydatki nie zaliczone do żadnej miejscowości

- transport lokalny (dopłata 59 904) - 141 998,00 zł
- zakup kamyczka na klomby - 6 088,00 zł
- naprawa pomp do oczyszczalni ścieków - 7 211,00 zł
- zarządzanie kryzysowe (COVID-19) - 28 607,00 zł
- monitory do biura UG - 1 237,00 zł
- piła ukośnica - 748,00 zł
- montaż klimatyzacji UG - 60 416,00 zł
- studnia głębinowa - oczyszczalnia ścieków - 28 503,00 zł
- zakup samochodu transporter - 36 300,00 zł
- dokumentacja budowy PSZOK - 21 525,00 zł
- zakup ciągnika CASE MAXXUM - 123 000,00 zł
- zakup autobusu PEFRON (wkład własny - 91 696,00 zł) - 305 655,00 zł
- zakup laptopów i materiałów do szkół - 135 444,00 zł
- budowa drogi Bachów - Chyrzyna - 6 415 189,00 zł
- zakup sadzonek do zalesienia - 8 500,00 zł
- zakup znaków drogowych - 5 520,00 zł
- materiały eksploatacyjne do pojazdów - 67 218,00 zł

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

- mieszanka na trasę Green Velo - 6 132,00 zł
- piasek na zimowe utrzymanie dróg - 2 311,00 zł
- rury karbowane Ø500 i Ø600 - 9 606,00 zł
- zakup pilarki spalinowej - 1 172,00 zł
- zakup przecinarki - 4 530,00 zł
- zakup pługa komunalnego - 8 610,00 zł
- badania geologiczne drogi Bachów – Chyrzyna - 11 070,00 zł
- przegląd okresowy dróg - 12 779,00 zł
- naprawa dachu Zespół Szkół - 11 208,00 zł
- zakup niszczarki do dokumentów - 5 530,00 zł

Razem 7 466 107,00 zł

W 2020 roku podpisane zostały umowy na dofinansowanie zadań gminnych:

- Fundusz Leśny – budowa drogi Bachów-Chyrzyna – 2 252 600,00 zł
- II transza dofinansowania budowy drogi Bachów-Chyrzyna – 672 365,00 zł
- Budowa kolejnego etapu kanalizacji Babice – 1 222 142,00 zł
- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków – 1 375 883,32 zł

Dodatkowo środki z trzech pierwszych zadań wpłynęły już na konto Gminy.

Ilość środków zaplanowanych na fundusz sołecki okazała się niewystarczająca na realizację zadań.

Aby mogły zostać zrealizowane, Gmina dołożyła dodatkowych środków z nadwyżki budżetowej.

Wielkość środków przekazanych na poszczególne sołectwa w 2020 roku o łącznej sumie 306 028,87 zł, to:

Babice -	Bachów -	Chyrzyna -	Krzywczka -	Kupna -
44 255,80 zł	41 157,89 zł	14 648,67 zł	31 421,62 zł	13,188,23 zł
Reczpol -	Ruszelczyce -	Skopów -	Średnia -	Wola Krzywiecka
43 768,99 zł	36 511,04 zł	30 713,53 zł	19 826,60 zł	- 30 536,50 zł

Gmina Krzywczka pozyskała środki zewnętrzne w kwocie 6 423 193,50 zł. Dokładne wyszczególnienie przedstawia poniższa tabela:

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczyna na lata 2021-2030

Tabela 29 Pozyskane środki zewnętrzne

L.p.	Pozyskane środki zewnętrzne	Kwota [zł]
1.	Fundusz rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej	59 904,00
2.	Fundusz Dróg Samorządowych "Budowa drogi Bachów-Chyrzyna"	2 191 590,00
3.	Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych (droga nr 101 w Chyrzynie, nr 782 w Babicach)	72 000,00
4.	Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych	3 343 263,00
	w tym:	
	– Przebudowa drogi powiatowej nr 2082R w miejscowości Reczpol poprzez budowę chodnika - 100 000,00 zł	
	– Rozbudowa oraz docieplenie budynku Szkoły Podstawowej w Ruszelczycach - 274 000,00 zł	
	– Budowa świetlicy wiejskiej w Chyrzynie - 160 000,00 zł	
	– Budowa dwustanowiskowego garażu dla OSP w Krzywczynie - 223 000,00 zł	
5.	– Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Babice - 586 263,00 zł	134 984,00
	– Budowa mostu jednojezdniowego z wydzielonym pasem ruchu pieszych na rzece San w miejscowości Bachów - 2 000 000,00 zł	
	Wsparcie finansowe w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 - Program "Zdalna szkoła"	
6.	Wsparcie finansowe ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego -Projekt "Nawigator II - Program Rozwoju Ekonomii Społecznej"	10 950,00
7.	Dofinansowanie ze środków PFRON do projektu pn.: "Zakupu autobusu przystosowanego do przewozu uczniów niepełnosprawnych" w ramach programu pn. "Program Wyrównania Różnic Między Regionami III"	213 958,50
8.	Dofinansowanie Projektu "Przedszkolaki z uśmiechem" ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020	396 544,00
Suma		6 423 193,50

Źródło: Urząd Gminy Krzywczyna

3.15. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

Projekt wstępnej oceny ryzyka powodziowego dla dorzeczy jest opracowywany przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, a następnie zatwierdzone i publikowane przez właściwego ministra. Dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego opracowuje się mapy zagrożenia powodziowego (MZP) zgodnie z art. 169 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 624 z późn. zm.), na których przedstawia się w szczególności:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią,
- obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku uszkodzenia lub zniszczenia:
 - ✓ wału przeciwpowodziowego,
 - ✓ wału przeciwsztormowego,
 - ✓ budowli piętrzącej.

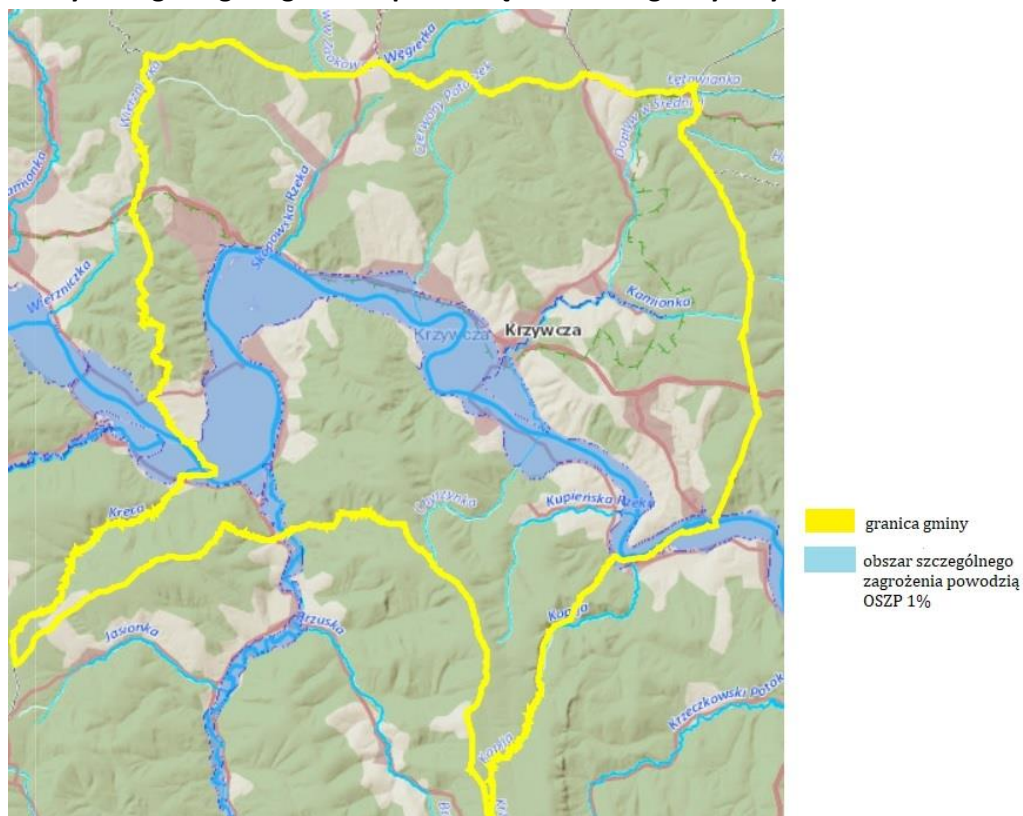
Na terenie gminy Krzywczka występują obszary:

- 1) narażone na niebezpieczeństwo powodzi od rzeki San i dolnego odcinka rzeki Stopnica, wyznaczone na mapach zagrożenia powodziowego, sporządzonych przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, obejmujące swym zakresem:
 - obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%),
 - obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%),
 - obszary zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q0,2%),
- 2) obszary szczególnego zagrożenia powodzią, wyznaczone w oparciu o zasięg zalewu wodą Q1% w sporządzonym przez Dyrektora RZGW w Krakowie opracowaniu pn. „Wyznaczenie obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w zlewni Sanu, jako integralny element studium ochrony przeciwpowodziowej”, stanowiącym I etap studium ochrony przeciwpowodziowej.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Mapa 5 Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Krzywczka

Źródło: <https://www.wody.isok.gov.pl>, opracowanie własne.

Zgodnie z art. 171 ust. 1 ustawy Prawo zasięg obszarów szczególnego zagrożenia powodzią jest wyznaczany na mapach zagrożenia i ryzyka powodziowego, które są aktualizowane, co 6 lat na podstawie art. 171 ust. 8 tejże ustawy. Obecnie obowiązującymi mapami zagrożenia powodziowego i mapami ryzyka powodziowego, są mapy zaktualizowane w ramach II cyklu planistycznego.

4. Główne problemy w obszarach strategii

Na podstawie przeprowadzonych warsztatów diagnostycznych i strategicznych, analizy desk research oraz badań społecznych zostały zidentyfikowane główne problemy Gminy Krzywczka.

Na potrzeby pracy nad strategią przyjęta została następująca definicja, czym jest problem – nieakceptowana sytuacja odnosząca się do podmiotu strategii, uniemożliwiająca utrzymanie pożądanego stanu lub osiągnięcie zamierzonych celów/rezultatów, a także nieakceptowany skutek oddziaływania wewnętrznych lub zewnętrznych czynników rozwojowych.

Problemy zostały określone w trzech obszarach:

- społecznym,
- infrastruktury i środowiska,
- gospodarki i promocji gminy.

4.1. Główne problemy w obszarze społecznym

Tabela 30 Główne problemy w obszarze społecznym

L.p.	Podobszar	Problemy
1	Warunki życia	a) Negatywne skutki behawioralne związane z zagrożeniem COVID-19, b) Ogromny wzrost uzależnień dzieci od urządzeń elektronicznych, c) Zaburzona komunikacja interpersonalna (trudność odnalezienia się grupie, zamknięcie na inne osoby) w odniesieniu do dzieci i młodzieży, d) Problem izolacji społecznej, szczególnie osób starszych, e) Wzrost liczby osób z zaburzeniami depresyjnymi wynikającymi z długotrwałej izolacji, f) Zauważalny wzrost wykrywalności chorób (m.in. nowotworowych), wynikający z kumulacji osób, które nie były zdiagnozowane wcześniej ze względu na ograniczoną dostępność do badań diagnostycznych, g) Narastające negatywne zjawisko wagarowania i palenia papierosów wśród dzieci i młodzieży, h) Ograniczona możliwość załatwiania niektórych spraw w urzędzie drogą elektroniczną,
2	Kultura, sport, rekreacja, wypoczynek	a) Niskie zainteresowanie ofertą kulturalną u mieszkańców, b) Niewystarczający poziom zainteresowania dostępną ofertą kulturową,

Strategia Rozwoju Gminy Krzywcza na lata 2021-2030

		c) Silnie rozwinięty model kultury domowej (rezygnowanie z oferty kulturalnej w przestrzeni publicznej na rzecz łatwości dostępu do oferty TV, Internetu), d) Brak dostępu do różnorodnych form kultury, e) Mała dostępność oferty sportowej dla dziewczynek i dziewcząt, f) Niewystarczająca aktywizacja dziewcząt do zajęć sportowych, g) Niewystarczająca oferta sportowa dla dzieci na terenach wiejskich, h) Nierówny dostęp do dóbr kultury dla osób z terenów wiejskich, i) Niewystarczająca oferta sportowa dla osób z niepełnosprawnością, dla osób starszych, w szczególności na terenach wiejskich, j) Brak ofert zajęć dla dzieci z niepełnosprawnością typu „Nieprzetarty szlak”,
3	Ochrona zdrowia i życia	a. Ograniczony dostęp do pewnych grup lekarzy-specjalistów, b. Wydłużony czas oczekiwania na rehabilitację (problem ogólnokrajowy, systemowy), c. Występowanie zachowań patologicznych, obecność osób przebywających pod wpływem alkoholu w miejscach publicznych w kontekście zagrożenia demoralizacją dzieci i młodzieży oraz bezpieczeństwa dzieci i dorosłych oraz samych osób nadużywających alkoholu,
4	Opieka i pomoc społeczna	a) Brak żłobka, b) Niewystarczająca oferta spędzania czasu dla osób starszych,
5	Kapitał ludzki	a) Niewystarczający dostęp do zróżnicowanej oferty kształcenia w szkołach zasadniczych i średnich, b) Ograniczona oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży, w szczególności w szkołach i na terenach wiejskich, c) Niewystarczające/ograniczone możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych w miejscu zamieszkania, d) Niż demograficzny i coraz wyższe koszty utrzymania szkół,
6	Kapitał społeczny	a) Niewystarczająca liczba liderów społecznych, b) Trudności w dotarciu i zachęceniu, zmotywowaniu, mieszkańców do udziału w wydarzeniach organizowanych na terenie Gminy, c) Niewystarczające - informowanie mieszkańców o wydarzeniach organizowanych przez organizacje pozarządowe, d) Niewystarczająca współpraca organizacji pozarządowych przy organizacji wydarzeń przez Urząd Gminy Krzywcza,

Strategia Rozwoju Gminy Krzywcza na lata 2021-2030

		e) Zmniejszone zainteresowanie ofertą czasu wolnego na terenie Gminy (potrzeba zdiagnozowania, z czego to wynika), f) Niskie zainteresowanie mieszkańców wydarzeniami organizowanymi na terenie Gminy,
7	Potencjał kulturowy	a) Niewystarczająca świadomość potencjału kulturowego Gminy wśród mieszkańców i jego wpływu na kształtowanie rozwoju społecznego i gospodarczego, b) Rozproszenie, utrudniony dostęp i ograniczone możliwości zabezpieczenia (zbiory prywatne) części zbiorów związanych z dziedzictwem kulturowym Krzywcy, c) Brak obiektu prezentującego w jednym miejscu aspekty związane z wielokulturowością i tradycjami w Gminie, d) Niewystarczający stopień digitalizacji zbiorów kultury Krzywcy (historia umiera razem z ludźmi).

Źródło: Opracowanie własne

4.2. Główne problemy w obszarze infrastruktura i środowisko

Tabela 31 Główne problemy w obszarze infrastruktura i środowisko

L.p.	Podobszar	Problemy
1	Zasoby techniczne	a) Niski poziom bezpieczeństwa pożarowego, b) Brak całorocznego obiektu sportowo-rekreacyjnego, c) Niewystarczająca powierzchnia obiektów użyteczności publicznej.
2	Transport, komunikacja	a) Zbyt wąskie drogi na części terenów Gminy b) Złe oznakowanie i organizacja części dróg, w szczególności skrzyżowań, c) Niewystarczająca ilość chodników na terenach wiejskich, w szczególności na ruchliwych drogach, d) Zły stan techniczny części dróg gminnych i powiatowych e) Brak ścieżek rowerowych.
3	Potencjał i ład przestrzenny	a) Mała atrakcyjność przestrzeni publicznej w centrum Krzywcy, b) Wysoki stopień zdezaktualizowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.
4	Potencjał ekologiczny	a) Ograniczenia w stosowaniu OZE, b) Wysoka energochłonność gminnego oświetlenia ulicznego, c) Niska estetyka przestrzeni publicznej spowodowana m.in. poprzez występowanie energetycznych i teleinformacyjnych linii napowietrznych,

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

		d) Występowanie źródeł niskiej emisji, e) Niewystarczająca przepustowość kanalizacji deszczowej, f) Niekorzystne rozmieszczenie drzew w części terenów (zacienienie mieszkań, ograniczenie widoczności komunikacyjnej) oraz zagrożenie bezpieczeństwa wynikające z drzew rosnących przy ciągach komunikacyjnych.
--	--	--

Źródło: Opracowanie własne

4.3. Główne problemy w obszarze gospodarki i promocji gminy

Tabela 32 Główne problemy w obszarze gospodarki i promocji gminy

L.p.	Podobszar	Problemy
1	Przedsiębiorczość	a) Duże rozproszenie przestrzenne świadczonych usług, b) Niewystarczające wsparcie dla przedsiębiorców.
2	Rolnictwo	a) Zmniejszająca się liczba gospodarstw rolnych, b) Brak gospodarstw ekologicznych.
3	Rynek pracy	a) Słaba oferta pracy dla kobiet, b) Zbyt mało miejsc pracy na terenie Gminy Krzywczka, c) Niedostatek firm działających na rynku krajowym lub globalnym, d) Bierność zawodowa osób długotrwale bezrobotnych.

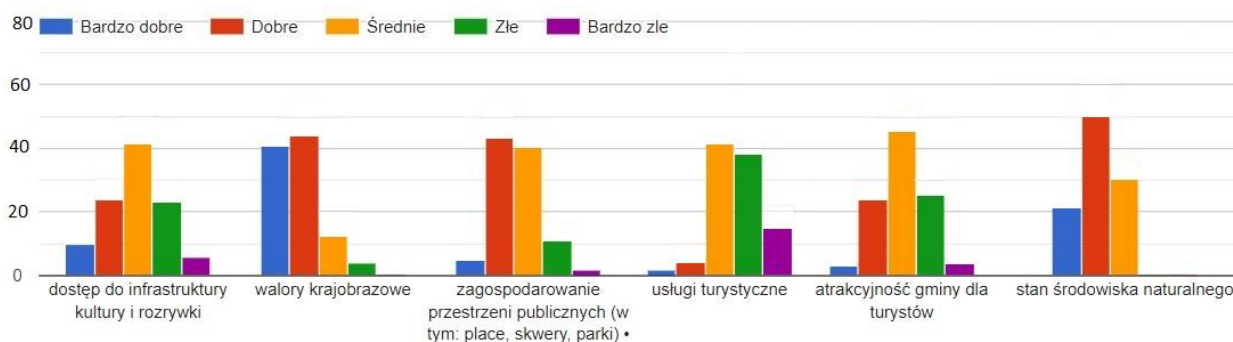
Źródło: Opracowanie własne

5. Gmina w oczach mieszkańców

W sferze środowiska geograficznego zdecydowanie najlepiej ocenione zostały walory krajobrazowe (odpowiedzi „dobrze” i „bardzo dobrze”. Można śmiało powiedzieć, że mieszkańcy Gminy Krzywczka doceniają i liczą na swoistą rentę położenia, wynikającą z potencjału krajobrazu oraz atrakcji turystycznych, sama gmina ma wielokulturowy charakter, wyróżnia się spośród podobnych mu kształtem zabudowy, zabytkowymi budowlami. Dobrze wypadło również zagospodarowanie przestrzeni publicznych, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno – estetyczne. Zdecydowanie mniej korzystnie od wszystkich walorów środowiska geograficznego wypadł dostęp do infrastruktury kultury i rozrywki, braki infrastrukturalne ograniczają rozwój gminy w sferze rozrywki ogólnodostępnej dla mieszkańców jak i turystów. Stan środowiska naturalnego został oceniony najlepiej wśród badanych sfer, nie posiada bowiem ani jednego negatywnego wskazania.

Wykres 10 Środowisko geograficzne – ocena sfery funkcjonalnej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzupełnionych ankiet

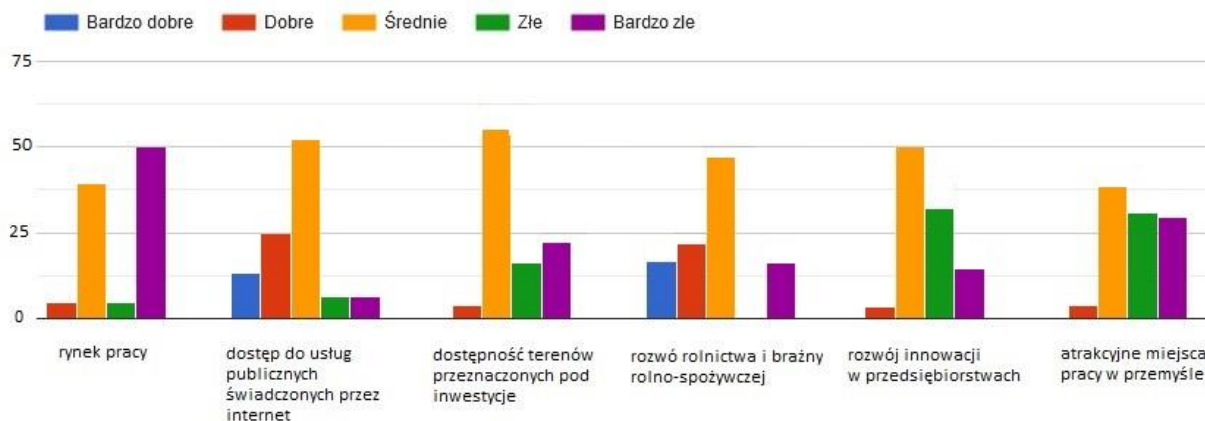
Gospodarka

Analizując elementy gospodarcze Gminy Krzywczka, można zauważyć, że najlepiej wypadły dostęp do usług publicznych świadczonych przez internet – co w czasie pandemii koronawirusa pozwala na ograniczony kontakt i zachowanie zasad bezpieczeństwa, oraz dostępność terenów przeznaczonych pod inwestycje. W złym świetle przedstawiają się natomiast atrakcyjne miejsca pracy w przemyśle oraz ogólnie rynek pracy, a związane jest to z występującym zjawiskiem trwałego bezrobocia oraz brakiem nowych miejsc pracy. W konsekwencji następuje wzrost ubóstwa oraz mieszkańców emigrujących w poszukiwaniu pracy.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywcza na lata 2021-2030

Wykres 11 Gospodarka – ocena sfery funkcjonalnej.

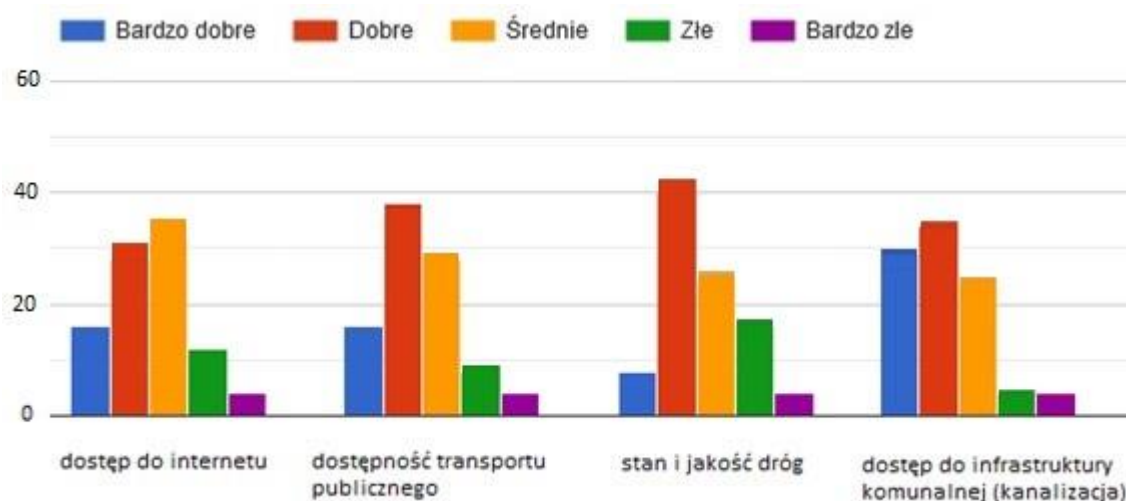

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzupełnionych ankiet

Infrastruktura techniczna

Dostępność wybranych elementów infrastruktury technicznej, przedstawionych na poniższym wykresie, stoi na dobrym poziomie. System kanalizacyjny w pełni zabezpiecza potrzeby mieszkańców. Stan i jakość dróg oraz dostępność transportu publicznego z punktu widzenia mieszkańca Gminy Krzywcza również wypada dobrze co świadczy o dążeniu do poprawy jakości życia poprzez utrzymywanie transportu, jako czynnika napędu gospodarczego, na dobrym poziomie. Analizując poniższy wykres, nasuwa się spostrzeżenie o braku oceny dostępu mieszkańców do wodociągu.

Wykres 12 Infrastruktura techniczna – ocena sfery funkcjonalnej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzupełnionych ankiet

Infrastruktura społeczna

Infrastruktura społeczna stanowi podstawę do zaspokojenia potrzeb socjalnych i oświatowych. Najwyżej ocenionymi elementami w tej dziedzinie są edukacja przedszkolna oraz edukacja podstawowa, co w kontekście Gminy Krzywcza oznacza, że miejscowe placówki oświatowe

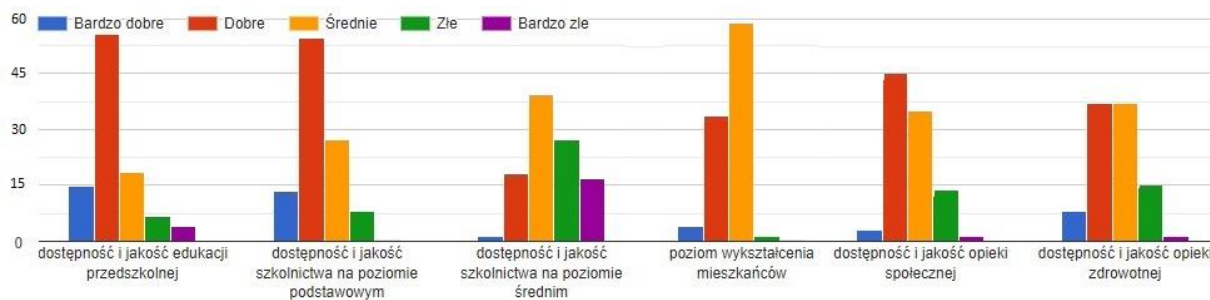

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

bardzo dobrze spełniają swoją rolę i wypełniają postawione przed nimi zadania. Szkolnictwo na poziomie średnim na tle ww. rodzajów kształcenia wypada gorzej ze względu na położenie szkół średnich, które znajdują się w mieście Przemyśl, Dubiecko a także w Nienadowej. Działalność edukacyjna społeczeństwa winna być traktowana, jako inwestycja w kapitał ludzki, gdyż wykształcone społeczeństwo odgrywa ważną rolę dla współczesnych procesów rozwojowych. Tworzą je mieszkańcy aktywnie lub potencjalnie uczestniczący w działalności społeczno – gospodarczej ze względu na posiadaną wiedzę, kwalifikacje oraz umiejętności.

Wysoko oceniane są również dostęp do opieki społecznej i zdrowotnej, co oznacza, że mieszkańcy mają zapewniony dostęp do świadczeń w ww. zakresie bez względu na ich sytuację materialną i życiową.

Wykres 13 Infrastruktura społeczna – ocena sfery funkcjonalnej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzupełnionych ankiet

Poprzez problemy społeczne społeczeństwo definiuje łamanie szczególnie cennych, w rozumieniu społeczeństwa, norm społecznych. Stanowią one przeszkodę dla efektywnego funkcjonowania społeczeństwa. W Gminie Krzywczka najistotniejszym problemem społecznym jest brak atrakcyjnych miejsc pracy, co zmusza mieszkańców do poszukiwania pracy w pobliskich miejscowościach, a nawet emigracją. Brak pracy powoduje pogorszenie się warunków ekonomicznych rodzin, toteż wykonywanie zawodu w innej miejscowości staje się czasochłonne, przez co niejednokrotnie zaniedbywane są inne obowiązki (np. wychowawcze). Niemożność pozyskania pracy zawodowej powoduje zagrożenie materialne i łączy się z destabilizacją sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych, co może prowadzić do społecznego wykluczenia.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Wykres 14 Wybrane problemy społeczne.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzupełnionych ankiet

Gmina Krzywczka została określona przez mieszkańców mianem bezpiecznej, co poprawia komfort życia, a także udziału w różnych wydarzeniach społeczno – kulturalnych mieszkańców. Większa część społeczeństwa zamieszkuje tereny gminne od urodzenia, co sprawia, że są z nią silnie związani. Ze względu na ukształtowanie terenu, bliskość granicy państwa z Ukrainą, zabytki architektoniczne ludność uważa, że Gmina Krzywczka znajduje się w dość atrakcyjnym miejscu w skali regionu.

Wykres 15 Ocena Gminy Krzywczka w wybranych kategoriach

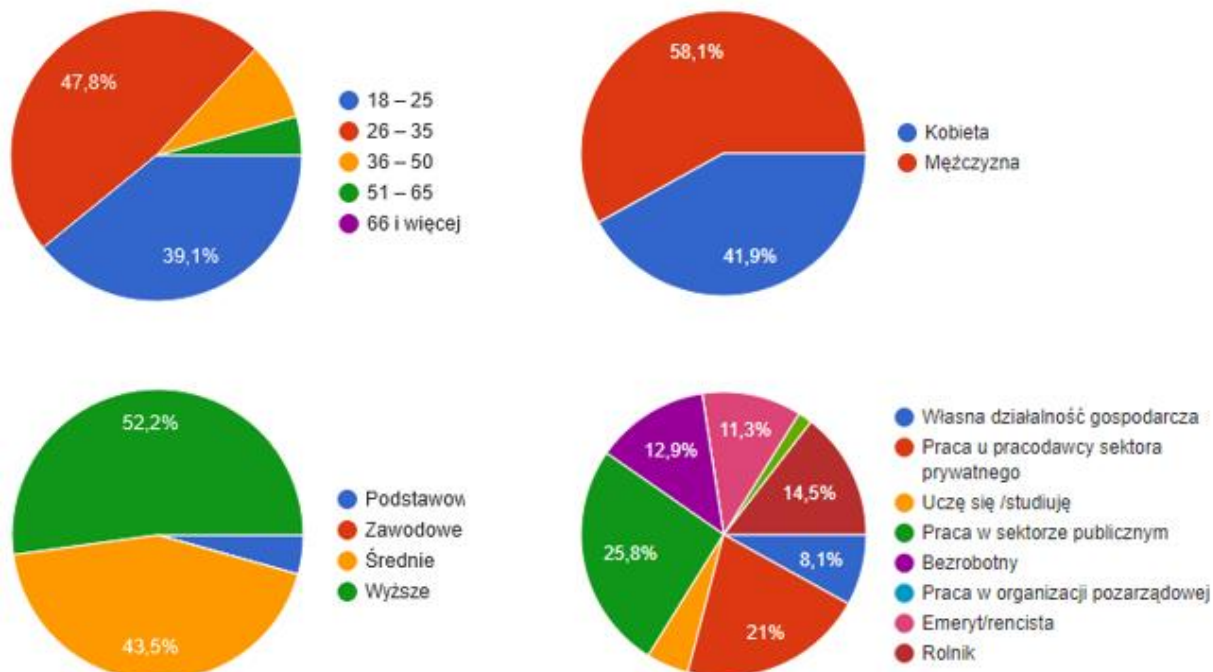
Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzupełnionych ankiet

Przeprowadzone badanie obrazuje strukturę społeczeństwa Gminy Krzywczka. Ponad połowa ludności jest w przedziale wiekowym 18 -35, jak również posiada wykształcenie średnie lub wyższe. Dominuje liczba mężczyzn, natomiast w sektorze zawodowym najwięcej osób pracuje w sektorze publicznym i prywatnym, spora część wciąż uczy się/studiuje. Mimo ukształtowania terenu sprzyjającego uprawie rolnictwa w Gminie Krzywczka, procent ludności trudniącej się rolnictwem jest mniejszy niż ludności funkcjonującej w zakresie własnej działalności gospodarczej.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Wykres 16 Ludność w Gminie Krzywczka.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzupełnionych ankiet

6. Wnioski z diagnozy - analiza SWOT

Analiza SWOT stanowi jedną z najpopularniejszych metod diagnozy sytuacji. Służy porządkowaniu i segregacji informacji, dzięki czemu stanowi użyteczną pomoc przy dokonywaniu oceny zasobów i otoczenia danej jednostki samorządu terytorialnego, ułatwia też identyfikację problemów i określenie priorytetów rozwoju.

Nazwa SWOT to skrót od pierwszych liter angielskich słów, stanowiących jednocześnie pola przyporządkowania czynników, mogących mieć wpływ na powodzenie planu strategicznego – silne strony (strengths), słabe strony (weaknesses), szanse (opportunities) i zagrożenia (threats):

- STRENGTHS, czyli silne strony,
- WEAKNESSES, czyli słabe strony,
- OPPORTUNITIES, czyli szanse,
- THREATS, czyli zagrożenia.

Zgodnie z powyższym, czynniki rozwoju podzielić można na wewnętrzne, na które społeczność lokalna ma wpływ (silne i słabe strony), oraz na czynniki zewnętrzne – umiejscowione w bliższym i dalszym otoczeniu jednostki (szanse i zagrożenia). Podział ten dokonuje się również według innego kryterium, co pozwala zidentyfikować: czynniki pozytywne, czyli atuty i szanse, oraz czynniki negatywne, czyli słabe strony i zagrożenia.

Analizę SWOT dla Gminy Krzywcza przeprowadzono w układzie sześciu obszarów funkcjonalnych, mających, zgodnie z przeprowadzoną wcześniej, ekspercką diagnozą społeczno-gospodarczą, kluczowe znaczenie dla rozwoju gminy:

- Jakość życia,
- Potencjał gospodarczy,
- Kapitał ludzki,
- Komunikacja, położenie,
- Atrakcyjność przyrodnicza, potencjał turystyczny i środowisko,
- Zarządzanie rozwojem.

6.1. Wnioski z diagnozy - analiza SWOT w obszarze funkcjonalnym „Jakość życia”

Tabela 33 Analiza SWOT w obszarze funkcjonalnym „Jakość życia”.

Jakość życia	
SILNE STRONY	SŁABE STRONY
• Czyste środowisko (brak dużego przemysłu, przestrzeganie norm środowiskowych). • Wysoka aktywność społeczna w zakresie sportu i rekreacji. • Poprawny dostęp do usług medycznych pierwszego kontaktu. • Stosunkowo prosty dostęp do sektora usług i rozrywki dla części mieszkańców gminy • Dobry dostęp do miejsc integracji społecznej (Biblioteka, świetlice wiejskie, remizy OSP). • Dobry dostęp do usług administracji samorządowej, w tym oświaty. • Względnie nieduże bezrobocie.	• Ograniczony dostęp do specjalistycznych usług medycznych. • Za małe nakłady na modernizację infrastruktury i doposażenie instytucji oświatowych i kulturalnych w stosunku do istniejących potrzeb. • Pogłębiające się problemy społeczne, związane z korzystaniem z pomocy społecznej na obszarach wiejskich. • Niewystarczająca liczba mieszkań komunalnych, socjalnych. • Niedostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych. • Niewystarczające inwestycje w wiejską infrastrukturę społeczną. • Ograniczony dostęp do opieki żłobkowej. • Brak własnego transportu publicznego pomiędzy miejscowościami. • Słabo rozwinięta baza sportowo-rekreacyjna.

Źródło: Opracowanie własne

6.2. Wnioski z diagnozy - analiza SWOT w obszarze funkcjonalnym „Potencjał gospodarczy”

Tabela 34 Analiza SWOT w obszarze funkcjonalnym Potencjał gospodarczy

Potencjał gospodarczy	
SILNE STRONY	SŁABE STRONY
• Atrakcyjne położenie gospodarcze – blisko granicy z Ukrainą, blisko Rzeszowa. Potencjalne duże rynki zbytu. • Sukcesywnie rosnąca liczba mikro i małych przedsiębiorstw. • Pozytywne nastawienie samorządu do rozwoju przedsiębiorstw. • Dobre warunki dla rozwoju turystyki i agroturystyki.	• Niewystarczająca ilość dużych podmiotów gospodarczych (generujących znaczące wpływy do budżetu gminy z tytułu CIT). • Brak ludzi do pracy, zarówno nisko, średnio i wysoko kwalifikowanej kadry, jak również specjalistów • Niewystarczająca baza noclegowo-gastronomiczna. • Ograniczony kapitał na rozwój MMSP. • Słaba, jakość infrastruktury drogowej - część dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich wymaga remontu lub modernizacji. • Niski poziom wskaźnika przedsiębiorczości mierzonej, jako ilość przedsiębiorstw przypadająca na 1.000 mieszkańców. • Niewystarczająca liczba inwestorów zagranicznych i krajowych. • Zanik tradycyjnych zawodów i rzemiosła.

Źródło: Opracowanie własne

6.3. Wnioski z diagnozy - analiza SWOT w obszarze funkcjonalnym „Kapitał ludzki”

Tabela 35 Analiza SWOT w obszarze funkcjonalnym Kapitał ludzki

Kapitał ludzki	
SILNE STRONY	SŁABE STRONY
• Relatywnie niski poziom oficjalnego bezrobocia. • Aktywność organizacji w pozyskiwaniu środków zewnętrznych. • Wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców gminy.	• Rosnący odsetek osób w wieku poprodukcyjnym. • Zjawisko ukrytego bezrobocia (nie notowane przez PUP). • Niewystarczająca liczba miejsc pracy. • Utrzymujący się ujemny przeciętny przyrost naturalny. • Niski odsetek organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 1.000 mieszkańców. • Niekorzystna struktura ludności wg grup wieku – spadający odsetek ludzi młodych. • Niewystarczająca liczba atrakcyjnych zarobkowo miejsc pracy.

Źródło: Opracowanie własne

6.4. Wnioski z diagnozy - analiza SWOT w obszarze funkcjonalnym „Komunikacja, położenie”

Tabela 36 Analiza SWOT w obszarze funkcjonalnym Komunikacja, położenie

Komunikacja, położenie	
SILNE STRONY	SŁABE STRONY
• Położenie gminy w sąsiedztwie dużego ośrodka miejskiego – Przemyśl. • Bliskość granicy z Ukrainą. • Dobra lokalizacja pod względem turystycznym	• Konieczne inwestycje na części dróg gminnych powiatowych i wojewódzkich. • Konieczne inwestycje w zakresie infrastruktury informatycznej i dostęp do Internetu w znaczącej większości obszaru Gminy. • Brak własnego transportu publicznego pomiędzy miejscowościami. • Względnie słabo rozwinięta sieć dróg rowerowych • Internet - Białe plamy. • Niewystarczający dostęp do komunikacji zbiorowej. • Duża liczba dróg gminnych nieutwardzonych. • Niewystarczająca długość ciągów pieszych.

Źródło: Opracowanie własne

6.5. Wnioski z diagnozy - analiza SWOT w obszarze funkcjonalnym „Atrakcyjność przyrodnicza i potencjał turystyczny i środowisko”

Tabela 37 Analiza SWOT w obszarze funkcjonalnym „Atrakcyjność przyrodnicza i potencjał turystyczny”

Atrakcyjność przyrodnicza potencjał turystyczny i środowisko	
SILNE STRONY	SŁABE STRONY
• Walory turystyczne – duży procent zalesienia, zwierzyny łownej i ryb. • Sprzyjające warunki do rozwoju agroturystyki. • Potencjał do rozwój energii odnawialnej, w tym przede wszystkim farm wiatrowych oraz fotowoltaicznych. • Rolnictwo ekologiczne. • Doinwestowana technologicznie oczyszczalnia ścieków, • Zabytki.	• Niewystarczający poziom skanalizowania obszaru gminy i w związku z tym brak uregulowania gospodarki wodno - ściekowej na terenie wszystkich miejscowości wiejskich w gminie. • Niska świadomość ekologiczna mieszkańców. • Mała ilość akcji promujących ekologię wśród mieszkańców. • Zaniedbane, wymagające renowacji tereny zielone. • Niewystarczająca liczba inwestycji z zakresu Odnawialnych Źródeł Energii, • Słabo działające systemy melioracyjne – brak konserwacji.

Źródło: Opracowanie własne

6.6. Wnioski z diagnozy - analiza SWOT w obszarze funkcjonalnym „Zarządzanie rozwojem”

Tabela 38 Analiza SWOT w obszarze funkcjonalnym „Zarządzanie rozwojem”

Atrakcyjność przyrodnicza potencjał turystyczny i środowisko	
SILNE STRONY	SŁABE STRONY
• Dobre przygotowanie merytoryczne pracowników Urzędu Gminy do aplikowania o środki z Budżetu Państwa, Unii Europejskiej i innych źródeł. • Wysoka, jakość współpracy Gminy Krzywczka z Lokalną Grupą Działania. • Dobra kooperacja samorządu z organizacjami pozarządowymi. • Wprowadzenie procedur usprawniających pracę jednostek samorządu gminnego i podnoszących, jakość świadczonych usług. • Wysoka wartość wydatków majątkowych gminy – ciągły rozwój infrastruktury komunalnej. • Nieprzekroczone wskaźniki w zakresie poziomu zadłużenia Gminy Krzywczka.	• Niewystarczająca ilość terenów uzbrojonych w Strefie Aktywności Gospodarczej. • Niewystarczający stopień dostępności do sieci gazowej na terenach wiejskich. • Niewystarczająco rozwinięty system oświetleniowy na terenach wiejskich gminy. • Niewystarczająca infrastruktura społeczna na obszarach wiejskich (ośrodki zdrowia, świetlice, miejsca rekreacyjno-sportowe) • Zły stan techniczny zabytковых budynków komunalnych, • Brak współpracy z partnerami zagranicznymi.

Źródło: Opracowanie własne

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

6.7. Wnioski z diagnozy - analiza SWOT – szanse i zagrożenia

Tabela 39 Analiza SWOT – szanse i zagrożenia

SZANSE	ZAGROŻENIA
• Dostępność zewnętrznych źródeł finansowania ze środków Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego + oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego w okresie programowania UE na lata 2021-2027. • Możliwość uzyskania dofinansowania ze środków Programu Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej oraz innych programów rządowych. • Możliwość uzyskania dofinansowania ze środków Banku Gospodarstwa Krajowego na budowę, remont budynków z mieszkaniami socjalnymi i komunalnymi. • Możliwość uzyskania dofinansowania ze środków Budżetu Państwa (np. Program Maluch) na budowę żłobka. • Możliwość dofinansowania przedsięwzięć z zakresu Odnawialnych Źródeł Energii. • Rozwój współpracy terytorialnej, międzysektorowej i międzyorganizacyjnej. • Rozwój ruchu turystycznego. • Rozwój budownictwa mieszkalnego, a w szczególności jednorodzinnego, przyciąganie nowych mieszkańców spoza obszaru gminy.	• Ograniczone możliwości finansowania zadań inwestycyjnych. • Odpływ młodych mieszkańców poszukujących wyższej jakości edukacji. • Zmniejszający się przyrost naturalny i ujemna migracja, powodujący ograniczenie działalności szkół podstawowych i wzrost kosztów utrzymania infrastruktury oświatowej. • Biurokracja związana z pozyskiwaniem środków zewnętrznych na inwestycje. • Niepewna sytuacja gospodarcza kraju i państw Unii Europejskiej. • Częste zmiany przepisów prawnych. • Zwiększający się zakres zadań własnych gminy przy braku wsparcia finansowego z budżetu państwa.

Źródło: Opracowanie własne

7. Plan operacyjny Strategii Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030 oraz kierunki interwencji rozwoju Gminy

Priorytety wyszczególnione w Strategii Rozwoju wynikają z przyjętej wizji rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030 i zdefiniowanych wyzwań rozwojowych. Ze względu na stwarzanie w perspektywie długookresowej największych możliwości wzrostu, uznane one zostały za najważniejsze. Wyodrębniono 4 obszary priorytetowe, które są względem siebie równoważne i uzupełniające się:

- **Obszar 1. Nowoczesna gospodarka i edukacja.**
- **Obszar 2. Efektywne zarządzanie rozwojem gminy.**
- **Obszar 3. Turystyka, rekreacja i oferta czasu wolnego.**
- **Obszar 4. Wysoka, jakość życia mieszkańców.**

Dla każdego z powyższych obszarów priorytetowych sformułowany został cel strategiczny, z którego z kolei wynikają cele operacyjne. Dla ich realizacji wyszczególniono natomiast kierunki interwencji – kluczowe zadania. Należy je traktować, jako otwartą listę przedsięwzięć w danym zakresie, określającą ogólne priorytety i ramy koncentracji aktywności programowej, finansowej i organizacyjnej całej wspólnoty Gminy Krzywczka.

Ponadto, dla zapewnienia kontroli nad stopniem realizacji poszczególnych celów niniejszej Strategii Rozwoju stworzono listę wskaźników. Wskaźniki te są przydatne przede wszystkim w czasie dokonywania monitoringu i ewaluacji dokumentu. Lista mierników stanowi podstawową propozycję, która podczas prowadzenia procesów przeglądu strategicznego może być modyfikowana i uzupełniana – zgodnie z potrzebami.

Obszar 1. Nowoczesna gospodarka i edukacja	Obszar 2. Efektywne zarządzanie rozwojem Gminy	Obszar 3. Turystyka, rekreacja i oferta czasu wolnego	Obszar 4. Wysoka, jakość życia mieszkańców
Cel nadrzędny: Równowaga, wysoka, jakość i stabilizacja życia oraz satysfakcja mieszkańców			
Cel strategiczny I: Konkurencyjna gospodarka lokalna oparta o działalność sektora MMŚP oraz innowacyjnych gospodarstw rolnych, powiązana ze skutecznym systemem oświatowym	Cel strategiczny II: Poprawa, jakości zarządzania, opartego na współpracy i wykorzystaniu zasobów	Cel strategiczny III: Sprawny i efektywny system usług publicznych wysokiej, jakości, warunkujący odpowiednią, jakość życia i pracy mieszkańców	Cel strategiczny IV: Wysoka atrakcyjność turystyczna i rekreacyjna gminy, oparta na bogatym dziedzictwie przyrodniczo- kulturowym i szerokiej ofercie czasu wolnego

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

i aktywnością zawodową
mieszkańców

Cel operacyjny I.1 Rozwój potencjału edukacyjnego dzieci, młodzieży i osób dorosłych z Gminy Krzywczka Cel operacyjny I.2 Rozwój potencjału gospodarczego Gminy Krzywczka	Cel operacyjny II.1 Sprawne i efektywne zarządzanie terytorialne Cel operacyjny II.2 Wielofunkcyjny rozwój wsi Cel operacyjny II.3 Ochrona przyrody oraz wykorzystanie środowiska naturalnego dla rozwoju gminy	Cel operacyjny III.1 Rozwój infrastruktury technicznej i komunalnej, w tym poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej Cel operacyjny III.2 Zwiększenie wewnętrznej i zewnętrznej dostępności komunikacyjnej gminy Cel operacyjny III.3 Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym Cel operacyjny III.4 Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu i bezpieczeństwu zdrowotnemu mieszkańców.	Cel operacyjny IV.1 Zachowanie dziedzictwa kulturowego w Gminie Krzywczka Cel operacyjny IV.2 Rozwój turystyki Cel operacyjny IV.3 Poprawa oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej Cel operacyjny IV.4 Wzmocnienie promocji i zwiększenie popytu na turystykę, kulturę i rekreację
--	---	--	--

7.1. Obszar 1. Nowoczesna gospodarka i edukacja

Cel strategiczny I: Konkurencyjna gospodarka lokalna oparta o działalność sektora MMŚP oraz innowacyjnych gospodarstw rolnych, powiązana ze skutecznym systemem oświatowym i aktywnością zawodową mieszkańców.

7.1.1. Cel operacyjny I.1 Rozwój potencjału edukacyjnego dzieci, młodzieży i osób dorosłych z Gminy Krzywczka

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka szczególny nacisk kładzie na rozwój edukacji, rozumianej, jako oferta publiczna dla wszystkich mieszkańców Gminy – bez względu na wiek, status społeczny, zawodowy itp.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Głównym wyzwaniem w tej sferze jest zapewnienie wysokiej i nowoczesnej jakości i nowoczesnej, odpowiadającej na zmiany zachodzące w otoczeniu, oferty edukacyjnej.

Jakość edukacji uzależniona jest w głównej mierze od zdolności i kreacji kadry nauczycielskiej, jednakże trudnym do pominięcia jest stan infrastruktury. Na etapie diagnozy wielosektorowej stwierdzono tutaj istotne braki.

Osiągnięcie wysokiego poziomu edukacji uzależnione jest od uwzględnienia w systemie edukacji na poziomie gminy, szerszego kontekstu tj. kolejnych szczebli (etapów) kształcenia (przedszkole – szkoła podstawowa – szkoła ponadpodstawowa) oraz powiązania systemu edukacji z innymi systemami życia publicznego, w tym szczególnie ze sferą gospodarki. Stąd ważne jest podejmowanie działań zmierzających do stwarzania równych szans w dostępie do systemu edukacji, kształtowania postaw aktywnych, pozwalających rozumieć współczesny świat, rozwijania kompetencji oraz zacieśniania współpracy ze sferą biznesu.

Podejmowane działania mają równolegle rozwijać i unowocześniać bazę lokalową i narzędziową oraz rozwijać działalność merytoryczną sfery edukacji, by przyczynić się do efektywnego przejścia z systemu edukacji do zatrudnienia.

Tabela 40 Kierunki interwencji. Cel operacyjny I.1

Kierunki interwencji	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca po stronie gminy	Partnerzy	Okres realizacji
1. Modernizacja gminnej bazy oświatowej.	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Dyrektorzy szkół, Samorząd Województwa Podkarpackiego (SWP), Ministerstwo Edukacji Narodowej (MEN), Kuratorium Oświaty (KO)	2021-2030
2. Modernizacja boisk przyszkolnych i sal gimnastycznych	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Dyrektorzy szkół, Samorząd Województwa Podkarpackiego (SWP), Ministerstwo Edukacji Narodowej (MEN), Kuratorium Oświaty (KO)	2021-2030

Strategia Rozwoju Gminy Krzywcza na lata 2021-2030

3. Upowszechnienie stosowania pracy metodą eksperymentów poprzez doposażenie sal lekcyjnych i laboratoriów w pomoce naukowe i dydaktyczne.	Szkoły gminne	Wójt Gminy Krzywcza i pracownicy UG Krzywcza	Dyrektorzy szkół, SWP, MEN, KO	2021-2030
4. Cyfryzacja procesów edukacji poprzez większe wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych	Szkoły gminne	Wójt Gminy Krzywcza i pracownicy UG Krzywcza	Dyrektorzy szkół, SWP, MEN, KO	2021-2030
5. Rozszerzenie oferty edukacyjnej uwzględniającej kształcenie kompetencji kluczowych, rozwój kreatywności i umiejętności pracy zespołowej.	Szkoły gminne	Wójt Gminy Krzywcza i pracownicy UG Krzywcza	Dyrektorzy szkół, SWP, MEN, KO	2021-2030
6. Kształcenie postaw przedsiębiorczych wśród dzieci i młodzieży – współpraca szkół z terenem gminy z lokalnym biznesem, jak również rozwój szkolnych ośrodków kariery.	Szkoły gminne	Wójt Gminy Krzywcza i pracownicy UG Krzywcza	Dyrektorzy szkół, SWP, MEN, KO	2021-2030
7. Kształtowanie promocja postaw	Urząd Gminy Krzywcza	Wójt Gminy Krzywcza	Instytucje szkoleniowe, PUP	2021-2030

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

związanych z uczeniem się przez całe życie, korzystaniem z kształcenia ustawicznego, podnoszenia i zmiany kwalifikacji zawodowych.		i pracownicy UG Krzywczka	Przemysł, WUP Rzeszów	
--	--	---------------------------	-----------------------	--

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 41 Wskaźniki do monitorowania

Wskaźnik realizacji	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat do roku 2030	Źródło danych	Metoda pozyskania danych
Liczba projektów edukacyjnych na rzecz rozwoju kompetencji kluczowych	Szt.	0	0<	Urząd Gminy Krzywczka, placówki oświatowe gminy	Umowa o dofinansowanie, sprawozdanie z realizacji
Liczba inwestycji w zakresie modernizacji i rozwoju bazy oświatowej	Szt.	0	0<	Urząd Gminy Krzywczka, placówki oświatowe gminy	Protokół odbioru
Liczba środków trwałych związanych z doposażeniem obiektów edukacyjnych	Szt.	0	0<	Urząd Gminy Krzywczka, placówki oświatowe gminy	Protokół odbioru
Liczba projektów w zakresie realizacji idei Long life learning (uczenie się przez całe życie)	Szt.	0	0<	Urząd Gminy Krzywczka, placówki oświatowe gminy	Umowa o dofinansowanie, sprawozdanie z realizacji

Źródło: Opracowanie własne

7.1.2. Cel operacyjny I.2 Rozwój potencjału gospodarczego Gminy Krzywczka

Diagnoza sfery gospodarczej Gminy Krzywczka wykazała, że na terenie jednostki samorządu dominują mikro i małe przedsiębiorstwa, świadczące usługi w zakresie budownictwa, handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle, przetwórstwa przemysłowego, transportu i gospodarki magazynowej, pozostałej działalności usługowej oraz Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby. Nie ma natomiast dużych przedsiębiorstw. Dlatego zasadne jest skoncentrowanie działań samorządu do grupy MMSP tak, aby mogły rozwijać się mikro i małe przedsiębiorstwa, które z czasem będą mogły również rozwinąć się w średnie przedsiębiorstwa. Z racji charakteru gminy wiejskiej duże znaczenie dla Gminy mogą mieć gospodarstwa rolne. Przyjęto, zatem, że należy wspierać działalność innowacyjnych średnich i dużych gospodarstw rolnych, które wykazują się najlepszymi wynikami ekonomicznymi, które dysponują dużym potencjałem rozwojowym, jak również tworzą miejsca pracy dla lokalnej społeczności.

Nie na wszystkie czynniki rozwoju przedsiębiorstw władze gminy mają bezpośredni wpływ. Jednakże odpowiednio prowadzona polityka gospodarcza, uwzględniająca system zachęt i ulg, skorelowana z zacieśnianiem współpracy z różnymi podmiotami specjalizującymi się w rozwoju gospodarczym, przyczynia się do intensyfikacji czynników rozwoju i wzrostu konkurencyjności gminy. W ramach niniejszego działania konieczne jest skoncentrowanie wysiłków na rozwoju takich instrumentów, które w większym stopniu oddziaływać będą na wykorzystanie lokalnych zasobów, tj. lokalnej przedsiębiorczości. W tym zakresie mowa jest też o wykorzystaniu lokalnych potencjałów, związanych z położeniem i ze specyfiką Gminy, w tym również potencjałów geograficznych i turystycznych, które wyróżniają Gminę Krzywczka i mogą stać się atrakcyjnym obszarem dla potencjalnych odbiorców.

Przyjazna i profesjonalnie przygotowana dla przedsiębiorców i inwestorów lokalnych i zewnętrznych administracja Urzędu Gminy Krzywczka, wsparta przemyslaną i dobrze przeprowadzoną promocją gospodarczą gminy wspólnie z innymi samorządami, powinna wpłynąć na tworzenie znakomitych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości na obszarze Gminy.

Tabela 42 Kierunki interwencji. Cel operacyjny I.2

Kierunki interwencji	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca po stronie gminy	Partnerzy	Okres realizacji
1. Organizacja systemu wsparcia rozwoju przedsiębiorstw i zakładania	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Powiat Przemyski, Samorząd Województwa Podkarpackiego (SWP), Polska Agencja Rozwoju	2021-2030

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczyna na lata 2021-2030

nowych podmiotów gospodarczych oraz dla rolników - zachęcenie inwestorów do tworzenia zakładów pracy na terenie gminy			Przedsiębiorczości (PARP)	
2. Pozyskiwanie oraz przygotowywanie terenów pod inwestycje, w tym ich uzbrojenie.	Urząd Gminy Krzywczyna	Wójt Gminy Krzywczyna i pracownicy UG Krzywczyna	Rada Gminy, instytucje otoczenia biznesu, Powiat Przemyski, SWP	2021-2030
3. Promocja potencjału gospodarczego Gminy Krzywczyna wobec firm świadczących usługi turystyczne	Urząd Gminy Krzywczyna	Wójt Gminy Krzywczyna i pracownicy UG Krzywczyna	Rada Gminy, instytucje otoczenia biznesu, Powiat Przemyski, SWP	2021-2030
4. Wprowadzenie ulg i zachęt dla przedsiębiorców i osób planujących rozpocząć własną działalność gospodarczą oraz stworzenie systemu informacyjno – doradczego	Urząd Gminy Krzywczyna	Wójt Gminy Krzywczyna i pracownicy UG Krzywczyna	Rada Gminy, instytucje otoczenia biznesu, Powiat Przemyski, SWP, PUP Przemysł	2021-2030
5. Likwidacja barier w obsłudze przedsiębiorców poprzez cyfryzację	Urząd Gminy Krzywczyna	Wójt Gminy Krzywczyna i pracownicy UG Krzywczyna	Urząd Gminy Krzywczyna, Samorząd Województwa Podkarpackiego	2021-2030

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

obsługi klienta w Urzędzie Gminy Krzywczka				
--	--	--	--	--

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 43 Wskaźniki do monitorowania

Wskaźnik realizacji	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat do roku 2030	Źródło danych	Metoda pozyskania danych
Liczba powstałych nowych podmiotów gospodarczych	Szt.	260	260<	CEiDG	Raport
Liczba przedsiębiorców korzystających z oferowanych form wsparcia	Szt.	2	2<	Urząd Gminy Krzywczka	Lista uczestników
Liczba rolników korzystających z oferowanych form wsparcia	Szt.	13	13<	Urząd Gminy Krzywczka	Lista uczestników
Powierzchnia terenów przygotowanych przez inwestycje	Szt.	0	0<	Urząd Gminy Krzywczka	Raport

Źródło: Opracowanie własne

7.2. Obszar 2 Efektywne zarządzanie rozwojem Gminy

Cel strategiczny II: Poprawa, jakości zarządzania, opartego na współpracy i wykorzystaniu zasobów

7.2.1 Cel operacyjny II.1 Sprawne i efektywne zarządzanie terytorialne

Administracja samorządowa w Polsce jest postrzegana przez lokalną społeczność w Polsce, jako nieefektywna, zacofana i oferująca niski standard usług (długie oczekiwania na wydanie decyzji, konieczność przedstawiania zaświadczeń, brak możliwości załatwiania spraw on-line).

Zadania i przedsięwzięcia w ramach celu operacyjnego II.1 Sprawne i efektywne zarządzanie terytorialne stanowią odpowiedź na rosnące oczekiwania klientów względem organów administracji

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

publicznej. W swojej treści nawiązują w szczególności do zapisów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku) – przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 14 lutego 2017 rok oraz dokumentem pn. „System zarządzania rozwojem Polski”, przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 29 października 2018 roku, jak również zintegrowanej Strategii „Sprawne i Nowoczesne Państwo 2030 roku” (SNP), która ma doprowadzić do zwiększenia skuteczności i efektywności państwa otwartego na współpracę z obywatelami.

Przewidywane instrumenty realizacji polityki rozwoju w latach 2021-2027 warunkują konieczność zacieśnienia współpracy, skoordynowania działań podejmowanych przez samorządy, oraz podmioty prywatne i organizacje pozarządowe, w zakresie realizacji usług publicznych na rzecz mieszkańców, co pozwoli na podniesienie spójności i konkurencyjności regionów. Dotyczy to również Gminy Krzywczka.

Zgodnie z powyższym, w Strategii Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030 zaplanowano kierunki związane z poprawą funkcjonowania administracji w zakresie podniesienia sprawności działania Urzędu Gminy w Krzywczy, doskonalenia kwalifikacji pracowników, e-administracji oraz budowy i promocji marki gminy.

Tabela 44 Kierunki interwencji. Cel operacyjny II.1

Kierunki interwencji	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca po stronie gminy	Partnerzy	Okres realizacji
1. Wdrożenie idei e-government w administracji samorządowej Gminy Krzywczka (cyfryzacja obsługi klienta)	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Samorząd Województwa Podkarpackiego	2021-2030
2. Wysoka sprawność administracyjna, m.in. poprzez system szkoleń pracowników i wdrażanie nowoczesnych instrumentów zarządzania publicznego, a także rozwój	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji	2021-2030

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

usług elektronicznych				
3. Wdrożenie nowoczesnych metod zarządzania administracją (np. metoda CAF – Wspólna Metoda Samooceny albo inny system zarządzania, jakością.	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji	2021-2030
4. Wdrożenie systemu zarządzania satysfakcją klienta zewnętrznego i wewnętrznego – zmiana podejścia w obsłudze klienta	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji	2021-2030
5. Promowanie systemu wartości etycznych wśród pracowników samorządowych, przejrzystość pracy urzędu (w załatwianiu spraw i w dostępie do informacji publicznej).	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Jednostki organizacyjne gminy	2021-2030

Źródło: Opracowanie własne

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Tabela 45 Wskaźniki do monitorowania

Wskaźnik realizacji	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat do roku 2030	Źródło danych	Metoda pozyskania danych
Liczba projektów z zakresu e-administracji	Szt.	0	0<	Urząd Gminy Krzywczka	Statystyka gminna.
Liczba uruchomionych e-usług	Szt.	0	0<	Urząd Gminy Krzywczka	Statystyka gminna.
Liczba szkoleń	Szt.	0	0<	Urząd Gminy Krzywczka	Statystyka gminna.
Liczba wdrożonych systemów zarządzania, jakością pracy administracji samorządowej	Szt.	0	0<	Urząd Gminy Krzywczka	Statystyka gminna.
Odsetek klientów zadowolonych z usług Urzędu Gminy Krzywczka	Szt.	0	0<	Urząd Gminy Krzywczka	Ankieta subiektywna

Źródło: Opracowanie własne

7.2.2. Cel operacyjny II.2 Wielofunkcyjny rozwój wsi

Wielofunkcyjny rozwój terenów wiejskich polega na dywersyfikacji gospodarki wiejskiej, czyli zmianie pojmowania i traktowania terenów wiejskich, jako obszarów monofunkcyjnych, na których dominuje rolnictwo i produkcja rolnicza. Terenom tym nadawane są nowe funkcje, celem redukcji panującego tam bezrobocia oraz podniesienia estetyki i atrakcyjności społeczno-ekonomicznej, – jako miejsca do życia i pracy. Priorytetem jest poprawa sytuacji bytowej mieszkańców, dzięki rozwijaniu wielofunkcyjnych form aktywności społecznej, kulturalnej i gospodarczej (w szczególności pozarolniczej). Zgodnie z założeniami wielofunkcyjności, gospodarka obszarów wiejskich winna w znacznym stopniu opierać się na inicjatywie przedsiębiorcy wiejskiego. Wielofunkcyjny rozwój wsi uwarunkowany jest również rozwojem odpowiedniej infrastruktury, odpowiadającej na zdiagnozowane zapotrzebowanie i uwzględniającej potrzeby lokalne, jak również wykreowaniem szerokiej oferty wspierająco-doradczej dla mieszkańców (w zakresie profesjonalizacji produkcji rolniczej oraz aktywności około- i pozarolniczej). Rozwój gospodarczy małych i średnich miast oraz terenów wiejskich stanowi jedno z najważniejszych założeń Strategią rozwoju województwa – Podkarpackie 2030. Uwzględniając wytyczne, płynące z dokumentów nadrzędnych, a także wyniki diagnozy społeczno-gospodarczej i przeprowadzonej analizy strategicznej SWOT, wielofunkcyjny

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

rozwój terenów wiejskich Gminy Krzywczka uznano za priorytet rozwojowych w perspektywie 2030 roku.

Tabela 46 Kluczowe działania. Cel operacyjny II.2

Kierunki interwencji	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca po stronie gminy	Partnerzy	Okres realizacji
1. Rozwój oferty sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej na terenach wiejskich gminy m.in. poprzez rozbudowę, modernizację infrastruktury oraz wyposażenie obiektów (w tym istniejących placów zabaw, miejsc sportowo-rekreacyjnych, sal/świetlic wiejskich)	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Samorząd Województwa Podkarpackiego	2021-2030
2. Rewitalizacja zdegradowanych terenów, w tym centrum miejscowości (w tym budowa i urządzenie bulwarów i skwerów), zagospodarowanie parków podworskich, Inwestycje w budownictwo mieszkaniowe, by zapobiec migracji młodych mieszkańców do miast	Urząd Gminy Krzywczka Developerzy, przedsiębiorcy	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Samorząd Województwa Podkarpackiego, Samorząd gminny i powiatowy.	2021-2030

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

3. Zwiększanie i modernizacja gminnego zasobu lokalowego	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Samorząd Województwa Podkarpackiego,	2021-2030
4. Rozwój systemu doradztwa i wsparcia pośredniego dla przedsiębiorczości opartej na rolnictwie i turystyce wiejskiej i przyrodniczej.	Urząd Gminy Krzywczka,	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale	2021-2030
5. Wsparcie marketingu wysokiej, jakości produktów żywności regionalnej	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale	2021-2030
6. Wspieranie rozwoju działalności pozarolniczej na terenach wiejskich	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale, Lokalna Grupa Działania „Ziemia Przemyska”	2021-2030
7. Realizacja zadań w ramach funduszy sołeckich.	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Rady Sołeckie	2021-2030

Źródło: Opracowanie własne

Strategia Rozwoju Gminy Krzywcza na lata 2021-2030

Tabela 47 Wskaźniki do monitorowania

Wskaźnik realizacji	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat do roku 2030	Źródło danych	Metoda pozyskania danych
Liczba rolników, którzy skorzystali z oferty szkoleniowo-doradczej w zakresie kształcenia nowych kwalifikacji w zawodach nierolniczych	Szt.	0	0<	Urząd Gminy Krzywcza	Statystyka gminna.
Liczba ekologicznych gospodarstw rolnych	Szt.	0	0<	Urząd Gminy Krzywcza	Statystyka gminna.
Wartość środków publicznych przeznaczonych na rozwój bazy infrastrukturalnej dla usług kulturalnych, społecznych i sportowych na obszarach wiejskich w Gminie Krzywcza	Szt.	0	0<	Urząd Gminy Krzywcza	Statystyka gminna.
Wartość środków publicznych przeznaczonych do realizacji w ramach Funduszy Sołeckich	zł	0	0<	Urząd Gminy Krzywcza	Statystyka gminna.

Źródło: Opracowanie własne

7.2.3. Cel operacyjny II.3 Ochrona przyrody oraz wykorzystanie środowiska naturalnego dla rozwoju Gminy

Idea zrównoważonego rozwoju oznaczającego rozwój społeczno-gospodarczy w harmonii, zgodzie i przy poszanowaniu uwarunkowań środowiskowych, pozwalającego zachować zasoby przyświecała autorom i uczestnikom procesu tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030.

W ramach niniejszego celu zaplanowano również racjonalizację zużycia energii, surowców i minerałów oraz wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych. Ochrona przyrody realizowana będzie także poprzez wyznaczenie i wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego wytycznych z map zagrożeń i ryzyk przyrodniczych, oraz określenie zasad właściwego gospodarowania terenami zagrożonymi przez zjawiska wynikające ze zmian klimatycznych, np. powodzią czy suszą hydrologiczną. Podstawę polityki ochrony środowiska naturalnego i dziedzictwa przyrodniczego gminy, stanowić będzie jednak nade wszystko aktywna edukacja obywatelska w zakresie ekologii, jak również w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania zmianom klimatycznym. Działania kierowane do dzieci i młodzieży odbywać się będą zarówno w ramach normalnego procesu edukacji od szkoły podstawowej, jak również w ramach zajęć poza normalnymi godzinami nauki. Działania takie będą się odbywać również dla osób dorosłych.

Promocja postaw proekologicznych, uwzględniających potrzebę łagodzenia redukcji emisji CO₂ i innych szkodliwych substancji, oraz zmiana dotychczasowych przyzwyczajeń osób dorosłych realizowana będzie poprzez szeroki wachlarz działań, jak np. akcje marketingowe w mediach, konkursy i kampanie społeczne i szereg innych oraz poprzez działania inwestycyjne.

Tabela 48 Kluczowe działania. Cel operacyjny II.3

Kierunki interwencji	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca po stronie gminy	Partnerzy	Okres realizacji
1. Tworzenie warunków do racjonalnego wykorzystania surowców energetycznych i realizacja inwestycji związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii np. farmy fotowoltaiczne,	Podmioty gospodarcze Mieszkańcy	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	WFOŚiGW w Rzeszowie Samorząd Województwa Podkarpackiego	2021-2030

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

instalacje prosumenckie				
2. Termomodernizacja budynków mieszkalnych, w tym również zastosowanie odnawialnych źródeł energii.	Podmioty gospodarcze Mieszkańcy	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	WFOŚiGW w Rzeszowie Samorząd Województwa Podkarpackiego.	2021-2030
3. Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez wyeliminowanie pokryć dachowych i innych odpadów zawierających azbest	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Samorząd Województwa Podkarpackiego,	2021-2030
4. Wzrost ekologicznej świadomości mieszkańców poprzez kampanie edukacyjne i promocję postaw proekologicznych oraz uświadamiających potrzebę działań adaptacyjnych i łagodzących zmiany klimatyczne oraz im przeciwdziałania, redukcji emisji CO2 i innych szkodliwych substancji	Urząd Gminy Krzywczka,	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Szkoły, organizacje ekologiczne	2021-2030
5. Właściwe zagospodarowanie terenów zagrożonych	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Powiat przemyski	2021-2030

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczyna na lata 2021-2030

powodzią i suszą hydrologiczną (udrożnienie i rozbudowa rowów melioracyjnych, wykonanie regulacji potoków i cieków wodnych, przeciwdziałanie suszy, urządzenie i utrzymywanie terenów zieleni, zadrzewień i zakrzewień oraz parków, Nasadzenia szaty roślinnej. oraz inne działania zapobiegające i łagodzące zmiany klimatyczne)				
6. Utworzenie stacji ładowania samochodów elektrycznych	Urząd Gminy Krzywczyna	Wójt Gminy Krzywczyna i pracownicy UG Krzywczyna	Samorząd Województwa Podkarpackiego, NFOŚiGW	2021-2030

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 49 Wskaźniki do monitorowania

Wskaźnik realizacji	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat do roku 2030	Źródło danych	Metoda pozyskania danych
Liczba kampanii społecznych dot. kształtowania i promocji postaw proekologicznych oraz konieczności realizacji działań adaptacyjnych i łagodzących zmiany klimatyczne oraz im przeciwdziałania, redukcji emisji CO ₂ i innych szkodliwych substancji	Szt.	0	0<	Urząd Gminy Krzywczyna	Statystyka gminna.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Liczba instalacji OZE w domach mieszkańców i firmach	Szt.	421	421<	Urząd Gminy Krzywczka	Statystyka gminna.
Liczba gospodarstw, z których usunięto azbest	Szt.	25	25<	Urząd Gminy Krzywczka	Statystyka gminna.
Liczba gospodarstw i podmiotów, w których zrealizowano działania z zakresu poprawy efektywności energetycznej (w tym termomodernizacyjnych obiektów)	Szt.	523	523<	Urząd Gminy Krzywczka	Statystyka gminna.
Liczba zrealizowanych działań przeciwdziałających i łagodzących zmiany klimatyczne	Szt.	0	0<	Urząd Gminy Krzywczka	Statystyka gminna.

Źródło: Opracowanie własne

7.3. Obszar 3. Wysoka, jakość życia mieszkańców

Cel strategiczny III: Sprawny i efektywny system usług publicznych wysokiej, jakości, warunkujący odpowiednią, jakość życia i pracy mieszkańców

7.3.1. Cel operacyjny III.1 Rozwój infrastruktury technicznej i komunalnej, w tym poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej

Infrastruktura techniczna – systemy, urządzenia, sieci przesyłowe i związane z nimi obiekty, ma duże znaczenie dla mieszkańców, turystów oraz potencjalnych inwestorów. Bez zapewnienia dostępu do sieci komunalnych oraz mediów, nie ma możliwości stworzenia optymalnego miejsca do życia, jak również odpowiednich warunków dla rozwoju gospodarczego i przedsiębiorczości, tworzących miejsca pracy. Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej, teletechnicznej, oświetleniowej, energetycznej oraz zapewnienie ich niezawodności powoduje poczucie komfortu i bezpieczeństwa mieszkańców, a także przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie gminy.

Jednym z najważniejszych problemów, z którymi musi się zmierzyć samorząd gminny w perspektywie, jest konieczność zagwarantowania dostępu do bieżącej wody oraz bezpieczeństwa sanitarnego. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej oraz budowa przydomowych oczyszczalni jest potrzebą wynikającą z podnoszenia standardów infrastrukturalnych na terenie gminy (komfort i jakość życia, pracy oraz wypoczynku), oraz zabezpieczania potrzeb

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

w kontekście rozwoju nowych terenów mieszkaniowych, rekreacyjnych i inwestycyjnych. Ponadto, programy wspierające wymianę źródeł grzewczych na nowoczesne i ekologiczne, przyczyniają się również do ochrony jakości powietrza, ograniczając niską emisję. Tak samo konieczne są działania realizowane bezpośrednio przez Gminę, dotyczące kompleksowej termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej, pozwalającej poprawić efektywność energetyczną obiektów stanowiących zasób komunalny. Dla zwiększenia bezpieczeństwa uczestników ruchu, zaplanowano przebudowę i rozwój, zarówno ciągów pieszych i jezdnych, jak również systemu oświetlenia ulicznego na terenie gminy, w tym przy wykorzystaniu nowych technologii, dzięki którym oświetlenie będzie mniej energochłonne i bardziej oszczędne.

Warto dodać, że istniejąca infrastruktura wodna i kanalizacyjna ulega ciągłej amortyzacji. W związku z tym konieczne jest podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie jej degradacji, poprzez ponoszenie niezbędnych nakładów odtworzeniowych. Dlatego przy kierunkach interwencji założono nie tylko rozwój sieci, ale także poprawę już istniejącej.

Tabela 50 Kluczowe działania. Cel operacyjny III.1

Kierunki interwencji	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca po stronie gminy	Partnerzy	Okres realizacji
1. Rozwój i poprawa infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej, w tym: - Budowa kanalizacji i sieci wodociągowej oraz modernizacja sieci istniejących. - Modernizacja oczyszczalni ścieków i przepompowni ścieków położonych na terenie Gminy Krzywczka. - Stały monitoring urządzeń wodno – kanalizacyjnych.	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Samorząd Województwa Podkarpackiego WFOŚiGW w Rzeszowie NFOŚiGW	2021-2030
2. Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej,	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Samorząd Województwa Podkarpackiego WFOŚiGW	2021-2030

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

w tym również zastosowanie odnawialnych źródeł energii.			w Rzeszowie NFOŚiGW	
3. Zwiększenie stosowania Odnawialnych Źródeł Energii na terenie Gminy Krzywczka	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Samorząd Województwa Podkarpackiego WFOŚiGW w Rzeszowie NFOŚiGW	2021-2030
4. Rozwój społeczeństwa informacyjnego poprzez poprawę dostępu do Internetu szerokopasmowego, likwidację białych plam i zjawiska wykluczenia cyfrowego e-Inclusion, w tym rozwój sieci światłowodowej w każdej miejscowości substancji	Urząd Gminy Krzywczka i inne jednostki z sektora publicznego i biznesowego / prywatne podmioty telekomunikacyjne	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Samorząd Województwa Podkarpackiego, MC, Podmioty telekomunikacyjne	2021-2030
5. Przebudowa i rozwój systemu oświetlenia ulicznego oraz budowa i modernizacja chodników.	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Operatorzy sieci.	2021-2030
6. Rozbudowa sieci gazowniczej w miejscowościach, w których będzie to możliwe	Dystrybutorzy gazu	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Operatorzy sieci.	2021-2030
7. Niwelacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Samorząd Województwa Podkarpackiego WFOŚiGW	2021-2030

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

i starszych, w szczególności budynkach użyteczności publicznych			w Rzeszowie NFOŚiGW	
---	--	--	------------------------	--

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 51 Wskaźniki do monitorowania

Wskaźnik realizacji	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat do roku 2030	Źródło danych	Metoda pozyskania danych
Korzystający z sieci wodociągowej w ludności ogółem	Szt.	375	375<	GUS	Baza Danych Lokalnych
Korzystający z sieci kanalizacyjnej w ludności ogółem	Szt.	1 790	1 790<	GUS	Baza Danych Lokalnych
Korzystający z sieci gazowej w ludności ogółem	Szt.	0	0<	GUS	Baza Danych Lokalnych
Liczba inwestycji publicznych i niepublicznych w zakresie OZE	Szt.	3	3<	Urząd Gminy Krzywczka	Statystyka gminna.
Liczba obiektów użyteczności publicznej o zwiększonej efektywności energetycznej	Szt.	4	4<	Urząd Gminy Krzywczka	Statystyka gminna.
Liczba obiektów mieszkalnych o zwiększonej efektywności energetycznej	Szt.	524	524<	Urząd Gminy Krzywczka	Statystyka gminna.

Źródło: Opracowanie własne

7.3.2. Cel operacyjny III.2 Zwiększenie wewnętrznej i zewnętrznej dostępności komunikacyjnej gminy

Dostępność komunikacyjna gminy decyduje o jej atrakcyjności inwestycyjnej oraz dodatnim saldzie migracji. Budowa wysokiej wewnętrznej i zewnętrznej dostępności komunikacyjnej Gminy Krzywcza opierać się będzie m.in. na rozwoju sieci dróg lokalnych oraz współdziałaniu z innymi zarządcami dróg w zakresie modernizacji i rozbudowy sieci dróg o znaczeniu ponadlokalnym. Kooperacja winna być rozwijana zarówno z Zarządem Dróg Wojewódzkich jak i Powiatowym Zarządem Dróg w Przemyślu.

Rozbudowa oraz konserwacja dróg są konieczne, aby spełniały one normy i przystawały do nowych warunków społeczno-gospodarczych, takich jak zwiększony ruch, a także stymulowały rozwój terenów mieszkaniowych, nowych zakładów pracy czy ośrodków turystyki i rekreacji (zapewnienie komfortu i dobrej, jakości dojazdu do posesji oraz zakładów pracy i miejsc wypoczynku).

Niezwykle potrzebne są również nowe inwestycje w zakresie tworzenia miejsc parkingowych - w szczególności przy obiektach użyteczności publicznej i turystycznych, oraz budowy ciągów pieszych i tras rowerowych o charakterze komunikacyjnym i turystycznym. W szczególności ścieżki rowerowe, jako alternatywne korytarze transportowe, jak również rozwiązania typu park&ride mają istotne znaczenie dla rozwoju komunikacji w kontekście konieczności redukcji emisji CO₂ i przejścia na gospodarkę niskoemisyjną.

Jednym z priorytetów pozostaje organizacja nowoczesnego, sprawnego i przyjaznego pasażerom transportu zbiorowego, w szczególności w zakresie organizacji połączeń komunikacyjnych z poszczególnych miejscowości do Krzywczy, by ułatwić załatwienie spraw urzędowych i dostęp do usług zdrowotnych.

Tabela 52 Kierunki interwencji. Cel operacyjny III.2

Kierunki interwencji	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca po stronie gminy	Partnerzy	Okres realizacji
1. Rozwój i poprawa stanu gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej, w tym modernizacja istniejących dróg i budowa nowych.	Urząd Gminy Krzywcza Powiatowy Zarząd Dróg	Wójt Gminy Krzywcza i pracownicy UG Krzywcza	Podkarpacki Urząd Wojewódzki (Fundusz Rozwoju Dróg), Powiatowy Zarząd Dróg	2021-2030

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

2. Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej gminy poprzez współpracę z innymi zarządcami dróg w szczególności z Zarządem Dróg Wojewódzkich i Powiatowym Zarządem Dróg w Przemyśle oraz z Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad	Urząd Gminy Krzywczka Zarząd Dróg Wojewódzkich Powiatowy Zarząd Dróg Generalna Dyрекcja Dróg Krajowych i Autostrad	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Zarząd Dróg Wojewódzkich Powiatowy Zarząd Dróg Generalna Dyрекcja Dróg Krajowych i Autostrad	2021-2030
3. Budowa, przebudowa mostów przepustów na obszarze Gminy Krzywczka	Urząd Gminy Krzywczka Zarząd Dróg Wojewódzkich Powiatowy Zarząd Dróg Generalna Dyрекcja Dróg Krajowych i Autostrad	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Zarząd Dróg Wojewódzkich Powiatowy Zarząd Dróg Generalna Dyрекcja Dróg Krajowych i Autostrad	2021-2030
4. Współpraca w zakresie transportu zbiorowego na terenie Gminy Krzywczka	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Gmina Krzywczka Powiat przemyski, Gminy Powiatu przemyskiego	2021-2030
5. Tworzenie nowych miejsc parkingowych.	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Samorząd Województwa Podkarpackiego, Podkarpacki Urząd Wojewódzki	2021-2030
6. Tworzenie nowych dróg rowerowych, jako alternatywnych korytarzy transportowych oraz	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Samorząd Województwa Podkarpackiego, Podkarpacki Urząd Wojewódzki	2021-2030

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

infrastruktury park & ride				
7. Montaż koszy na śmieci, ławek w ogólnodostępnych miejscach tj. parki, alejki itp.	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Samorząd Województwa Podkarpackiego, Podkarpacki Urząd Wojewódzki	2021-2030

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 53 Wskaźniki do monitorowania

Wskaźnik realizacji	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat do roku 2030	Źródło danych	Metoda pozyskania danych
Liczba miejsc parkingowych na terenie gminy	Szt.	32	32<	Urząd Gminy Krzywczka	Statystyka gminna
Wartość środków publicznych, przeznaczonych na rozwój i poprawę stanu gminnej i powiatowej na terenie Gminy Krzywczka) infrastruktury drogowej	zł	9 694 894,95	9 694 894,95<	Urząd Gminy Krzywczka	Statystyka gminna, Budżet Gminy Krzywczka
Wartość środków publicznych, przeznaczonych na rozwój i poprawę stanu powiatowej infrastruktury drogowej	zł	0	0<	Starostwo Powiatowe	Statystyka powiatowa
Wartość środków publicznych,	zł	0	0<	Zarząd Dróg Wojewódzkich	Statystyka ZDW

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

przeznaczonych na rozwój i poprawę stanu wojewódzkiej infrastruktury drogowej					
Wartość środków publicznych, przeznaczonych na rozwój sieci dróg rowerowych na terenie gminy	zł	0	0<	Urząd Gminy Krzywczka	Statystyka gminna, Budżet Gminy Krzywczka
Powstanie innych rozwiązań komunikacyjnych na terenie Gminy	Szt.	0	0<	Urząd Gminy Krzywczka	Statystyka gminna/powiatowa/wojewódzka

Źródło: Opracowanie własne

7.3.3. Cel operacyjny III.3 Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym

Zapewnienie wysokiego poczucia bezpieczeństwa publicznego wymaga szerokiej i kompleksowej współpracy wszystkich służb publicznych i odbywać się powinno na różnych płaszczyznach życia mieszkańców.

Jednym z instrumentów wpierających utrzymania porządku i ładu publicznego będzie rozwój systemów bezpieczeństwa. Celem zmniejszenia prawdopodobieństwa występowania niepożądanych sytuacji, zniechęcenia przed atakami wandalizmu i przestępstwami, monitoringiem wizyjnym objęte zostaną strategiczne miejsca na terenie Gminy Krzywczka, w tym budynki użyteczności publicznej i kulturalno-oświatowe. Monitoring, a w konsekwencji szybsze reagowanie służb bezpieczeństwa i większa wykrywalność sprawców, wzmocni poczucie bezpieczeństwa mieszkańców gminy.

Ponadto, zaplanowano działania wspierające Ochotnicze Straże Pożarne – w zakresie modernizacji remiz oraz wyposażenia w nowoczesny, spełniający wszelkie wymagania i normy sprzęt ratowniczy, co przysłuży się, jakości i szybkości interwencji straży, zarówno w przypadku pożarów, jak i powodzi oraz innych zdarzeń.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Priorytet stanowi również poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym – m.in. poprzez edukację zwiększającą bezpieczeństwo i program bezpieczeństwa na drogach przebiegających przez Gminę, szczególnie w miejscach najbardziej niebezpiecznych.

Powyższe przedsięwzięcia pomogą kreować wizerunek gminy, jako miejsca bezpiecznego oraz przyjaznego do życia i pracy.

Tabela 54 Kierunki interwencji. Cel operacyjny III.3

Kierunki interwencji	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca po stronie gminy	Partnerzy	Okres realizacji
1. Monitoring strategicznych miejsc na terenie gminy.	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Komenda Powiatowa Policji	2021-2030
2. Wspieranie Ochotniczych Straży Pożarnych w zakresie doposażenia poszczególnych jednostek w nowoczesny i wydajny sprzęt, jak również budowa nowych oraz modernizacja istniejących remiz strażackich. Ponadto realizacja działań związanych z utrzymaniem, wyszkoleniem i zapewnieniem gotowości bojowej OSP	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Gminne Jednostki OSP	2021-2030
3. Wzmocnienie bezpieczeństwa publicznego poprzez edukację zwiększającą bezpieczeństwo. Program bezpieczeństwa dzieci i młodzieży na drogach przebiegających przez Gminę	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Komenda Powiatowa Policji	2021-2030
4. Zlokalizowanie karetki pogotowia na terenie Gminy Krzywczka	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego	2021-2030

Źródło: Opracowanie własne

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Tabela 55 Wskaźniki do monitorowania

Wskaźnik realizacji	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat do roku 2030	Źródło danych	Metoda pozyskania danych
Liczba zniszczeń mienia publicznego	Szt.	13	13>	Komenda Powiatowa Policji w Przemyślu	Statystyki policji
Wartość inwestycji w zakresie bezpieczeństwa powodziowego / przeciwpożarowego i in.	zł	0	0<	Urząd Gminy Krzywczka	Statystyka gminna, Budżet Gminy Krzywczka
Liczba akcji edukacyjnych dla dzieci i młodzieży dotyczących bezpieczeństwa na drogach	Szt.	0	0<	Urząd Gminy Krzywczka	Statystyka gminna, Budżet Gminy Krzywczka
Liczba zakupionych środków trwałych na rzecz OSP	Kpl.	2	2<	Urząd Gminy Krzywczka	Statystyka gminna, Budżet Gminy Krzywczka
Liczba działań innego rodzaju na rzecz utrzymania i poprawy zdolności bojowej OSP	Kpl.	2	2<	Urząd Gminy Krzywczka	Statystyka gminna, Budżet Gminy Krzywczka

Źródło: Opracowanie własne

7.3.4. Cel operacyjny III.4 Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu i bezpieczeństwu zdrowotnemu mieszkańców

Głównym zadaniem działań w ramach rozwoju sprzyjającemu włączeniu społecznemu i bezpieczeństwu zdrowotnemu mieszkańców Gminy Krzywczka.

Polityka w zakresie zdrowia, realizowana będzie poprzez zapewnienie wszystkim mieszkańcom dostępu do opieki medycznej o wysokim standardzie usług – doskonalenie bazy infrastrukturalnej, wyposażenia oraz standardu obsługi w placówkach zdrowia, organizowanie i wspieranie akcji oraz programów profilaktycznych, badań i konsultacji medycznych dla mieszkańców gminy, jak również poprzez kształtowanie, promocję właściwych postaw i aktywną edukację na rzecz zdrowego stylu życia.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Osoby wykluczone społecznie bądź zagrożone wykluczeniem, wymagają najczęściej kompleksowego wsparcia, by zwiększyć ich szanse na rynku pracy. Konieczne w tym względzie jest projektowanie wsparcia ukierunkowanego przede wszystkim na rozwój umiejętności funkcjonowania w społeczeństwie i samodzielności. Dla prawidłowej realizacji powyższych zamierzeń, niezbędne jest rozwijanie form aktywnej integracji i poprawa skuteczności funkcjonowania instytucji pomocy społecznej w Gminie Krzywczka.

Strategia Rozwoju postępowania w obszarze bezpieczeństwa społecznego opierać będzie się natomiast na aktywnej, racjonalnej, adekwatnej do potrzeb i nowoczesnej polityce społecznej. Realizowane działania służyć będą przeciwdziałaniu wykluczeniu oraz wyłączeniu społecznemu różnych grup zmarginalizowanych bądź zagrożonych marginalizacją, wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie rodzin, dzieci i młodzieży.

W dłuższej perspektywie, takie działanie winno doprowadzić do ekonomicznego usamodzielnienia mieszkańców, a tym samym zmniejszenia obciążeń budżetu Gminy Krzywczka z tytułu transferów socjalnych. Zapobieganie występowaniu oraz niwelowanie przejawów wykluczenia dotyczyć będzie także osób niepełnosprawnych i starszych (zbudowanie oferty specjalistycznych usług adresowanych dla grupy seniorów, w tym rozwój różnych form wsparcia). By sprostać nowym wyzwaniom konieczne będzie wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań w celu identyfikacji i łagodzenia problemów społecznych na terenie gminy, np. wykorzystywanie mechanizmów ekonomii społecznej.

Realizacja tych działań powinna przebiegać w zgodzie z założeniami Programu Rewitalizacji dla Gminy Krzywczka gdzie określono obszary rewitalizacji, w których szczególnie należy kumulować interwencję w zakresie aktywizacji i integracji osób zagrożonych wykluczeniem.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Tabela 56 Kluczowe działania. Cel operacyjny III.4

Kierunki interwencji	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca po stronie gminy	Partnerzy	Okres realizacji
1. Wprowadzenie nowych rozwiązań w celu identyfikacji i łagodzenia problemów społecznych na terenie gminy.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Samorząd Województwa Podkarpackiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, inne instytucje rynku pracy	2021-2030
2. Programy aktywnej integracji realizowane przez ośrodki pomocy społecznej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Samorząd Województwa Podkarpackiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, inne instytucje rynku pracy	2021-2030
3. Programy aktywnej integracji realizowane przez inne podmioty	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Podmioty szeroko rozumianej ekonomii społecznej	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Podmioty szeroko rozumianej ekonomii społecznej	2021-2030
4. Organizowanie i wspieranie różnorodnych form pomocy społecznej, w tym świetlic socjoterapeutycznych, oddziałów dziennych, ośrodków wsparcia czy warsztatów terapii zajęciowej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Samorząd Województwa Podkarpackiego, Podkarpacki Urząd Wojewódzki, organizacje pozarządowe	2021-2030
5. Działania na rzecz wyrównywania szans osób niepełnosprawnych.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Samorząd Województwa Podkarpackiego, Podkarpacki Urząd Wojewódzki,	2021-2030

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

			organizacje pozarządowe	
6. Utworzenie domu dziennego pobytu dla seniorów, w tym również pakiety działań aktywizacyjno-integracyjnych dla osób starszych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, organizacje senioralne	2021-2030
7. Poszerzanie pakietu istniejących usług medycznych	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Podmioty lecznicze, organizacja pozarządowe	2021-2030
8. Aktywna edukacja na rzecz zdrowego stylu życia.	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Szkoły, organizacje pozarządowe	2021-2030
9. Doskonalenie stanu technicznego bazy lokalowej i infrastrukturalnej w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej, w tym: budowa nowych placówek medycznych oraz modernizacja istniejących	Urząd Gminy Krzywczka / podmioty Podstawowej Opieki Zdrowotnej	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Jednostki Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Gminie Krzywczka	2021-2030
10. Dostosowanie placówek edukacyjnych do potrzeb dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Szkoły, organizacje pozarządowe	2021-2030
11. Stworzenie infrastruktury opieki dla najmłodszych – utworzenie żłobka	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe	2021-2030

Źródło: Opracowanie własne

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Tabela 57 Wskaźniki do monitorowania

Wskaźnik realizacji	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat do roku 2030	Źródło danych	Metoda pozyskania danych
Liczba osób korzystających ze wsparcia w ramach pomocy społecznej	Szt.	140	140>	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Statystyka Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
Wartość inwestycji z zakresu infrastruktury społeczno-zdrowotnej, w tym na infrastrukturę medyczną, opiekuńczo-wychowawczą, oświatową	zł	0	0<	Urząd Gminy Krzywczka	Statystyka gminna, Budżet Gminy Krzywczka
Liczba akcji profilaktycznych	Szt.	8	8<	Urząd Gminy Krzywczka	Statystyka gminna,
Liczba mieszkań socjalnych oddanych do użytku	Szt.	1	1<	Urząd Gminy Krzywczka	Statystyka gminna,

Źródło: Opracowanie własne

7.4. Obszar 4 Turystyka, rekreacja i oferta czasu wolnego

Cel strategiczny IV: Wysoka atrakcyjność turystyczna i rekreacyjna gminy, oparta na bogatym dziedzictwie przyrodniczo-kulturowym i szerokiej ofercie czasu wolnego

7.4.1 Cel operacyjny IV.1 Zachowanie dziedzictwa kulturowego w Gminie Krzywczka

Ochrona przestrzeni i dziedzictwa kulturowego stanowi istotne wyzwanie Gminy Krzywczka w perspektywie 2030 roku. Zgodnie z nowym podejściem do zarządzania kulturą, zasobami dziedzictwa kulturowego oraz przyrodniczego, zaprojektowane działania służyć będą kompleksowej ochronie i zachowaniu dziedzictwa (m.in. zabiegi konserwatorskie i modernizacyjne, rewaloryzacja dziedzictwa, kultywowanie tradycji, wspieranie folkloru i sztuki ludowej, zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych), ale również generowaniu impulsów do dalszego jego rozwoju, np. poprzez nadawanie zabytkom nowych funkcji.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Współdziałanie władz samorządowych, sąsiednich gmin, sektora biznesu, instytucji kultury, środowisk artystycznych i twórczych, służb konserwatorskich oraz innych odpowiedzialnych podmiotów pozwoli na wzmocnienie podejmowanych działań i bardziej racjonalne wydatkowanie środków, a także możliwość uzyskania dodatkowych korzyści przez partnerów na różnych etapach realizacji wspólnych przedsięwzięć (komplementarność i synergia).

Tabela 58 Kierunki interwencji. Cel operacyjny IV.1

Kierunki interwencji	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca po stronie gminy	Partnerzy	Okres realizacji
1. Rewitalizacja przestrzeni i obiektów stanowiących dziedzictwo kulturowe Gminy Krzywczka (obiekty zabytkowe),	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Samorząd Województwa Podkarpackiego, Powiat Przemyski, służby konserwatorskie, Skarb Państwa Podmioty gospodarcze, rolnicy, izby gospodarcze,	2021-2030
2. Organizacja wydarzeń kulturalnych, bazujących na obrzędach i zwyczajach wiejskich oraz na produkcji rolnej,	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Podmioty gospodarcze, rolnicy, izby gospodarcze, placówki oświatowe, mieszkańcy, zespoły i artyści lokalni, media lokalne i regionalne	2021-2030

Źródło: Opracowanie własne

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Tabela 59 Wskaźniki do monitorowania

Wskaźnik realizacji	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat do roku 2030	Źródło danych	Metoda pozyskania danych
Liczba inwestycji w zakresie ochrony dziedzictwa	Szt.	2	2<	Urząd Gminy Krzywczka	Protokół odbioru prac.
Liczba wydarzeń kulturalnych	Szt.	2	2<	Urząd Gminy Krzywczka	Lista uczestników.

Źródło: Opracowanie własne

7.4.2. Cel operacyjny IV.2 Rozwój turystyki

Ważną szansą rozwojową Gminy Krzywczka jest wykorzystanie bogactwa walorów przyrodniczych i kulturowych, dla podniesienia atrakcyjności rekreacyjno-wypoczynkowej gminy.

Rozwój turystyki usług czasu wolnego, możliwy będzie m.in. dzięki wsparciu dla rozwoju i modernizacji infrastruktury turystycznej oraz okółoturystycznej na terenie gminy. Zaplanowano przedsięwzięcia, mające na celu stworzenie oferty dla turystyki aktywnej – m.in. rozwój systemu ścieżek pieszych i rowerowych, prezentujących najciekawsze i najbardziej wartościowe miejsca pod względem krajobrazowym, historycznym, kulturowym czy przyrodniczym.

Ważna będzie także współpraca pomiędzy sąsiednimi JST w zakresie budowania spójnej i komplementarnej oferty.

Tabela 60 Kierunki interwencji. Cel operacyjny IV.2

Kierunki interwencji	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca po stronie gminy	Partnerzy	Okres realizacji
1. Rozwój aktywnego wypoczynku i zwiększenie potencjału turystycznego gminy m.in. poprzez rozbudowę rekreacyjno-turystycznych ścieżek rowerowych oraz szlaków turystycznych.	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Gminy Powiatu Przemyskiego, Organizacje turystyczne	2021-2030

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

2. Budowa i modernizacja kompleksów turystycznych	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Gminy Powiatu Przemyskiego, Organizacje turystyczne	2021-2030
3. Organizacja wydarzeń kulturalnych, bazujących na zwyczajach wiejskich oraz na produkcji rolnej,	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Podmioty gospodarcze, rolnicy, izby gospodarcze, placówki oświatowe, mieszkańcy, parafie, zespoły i artyści lokalni, media lokalne i regionalne	2021-2030
4. Budowa nowych alejek w parkach, miejscach zalesionych, centrach miejscowości z obszaru Gminy Krzywczka	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Samorząd Województwa Podkarpackiego, Podkarpacki Urząd Wojewódzki	2021-2030
5. Utworzenie miejsc parkingowych dla kamperów.	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Samorząd Województwa Podkarpackiego, Podkarpacki Urząd Wojewódzki	2021-2030

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 61 Wskaźniki do monitorowania

Wskaźnik realizacji	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat do roku 2030	Źródło danych	Metoda pozyskania danych
Długość rowerowych tras turystycznych na terenie gminy	km	0,8	0,8<	Urząd Gminy Krzywczka	Statystyka gminna
Liczba imprez i wydarzeń o charakterze turystycznym	Szt.	0	0<	Urząd Gminy Krzywczka	Statystyka gminna
Wartość inwestycji w infrastrukturę turystyczną	Zł.	0	0<	Urząd Gminy Krzywczka	Statystyka gminna

Źródło: Opracowanie własne

7.4.3. Cel operacyjny IV.3 Poprawa oferty kulturalnej i rekreacyjno – sportowej

Jednym z większych wyzwań Gminy Krzywczka w perspektywie 2021-2030, jest rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej, skierowanej zarówno do mieszkańców jak i osób, odwiedzających gminę, w tym również mieszkańców całego regionu podkarpackiego i spoza niego, którzy aktywnie korzystają z obszaru Gminy Krzywczka w celach rekreacyjnych. Oferta powyższa powinna być urozmaicona, dostosowana do potrzeb społecznych, konkurencyjna w stosunku do innych możliwości zagospodarowania czasu wolnego, oraz rozwijająca, a katalog przedsięwzięć realizacyjnych otwarty.

Ofertę kulturalno-rozrywkową winno się budować wokół imprez o charakterze ponadlokalnym, bazujących na tradycji i specyfice Gminy Krzywczka oraz we współpracy z zewnętrznymi organizatorami imprez kulturalnych i sportowych, jak również w oparciu o własną bazę kulturalną, w tym w oparciu o silną i nowoczesną instytucję kultury.

Historia, tradycje, folklor zobowiązują władze, ale i każdego mieszkańca do ochrony i pielęgnowania lokalnych i regionalnych wartości kulturowych. W tym sensie zasadne jest wspieranie lokalnych zespołów i Kół Gospodyń Wiejskich.

Dla rozwijania talentów sportowych, utrzymania kondycji, sprawności, dobrego stanu zdrowia mieszkańców, ważnym jest stwarzanie odpowiednich warunków dla aktywności rekreacyjno-sportowej.

Wyzwaniem pozostaje aktywizacja oraz edukacja obywatelska i kulturalna, w szczególności dzieci i młodzieży, jak również upowszechnianie kultury fizycznej, co pozwoli na ich wszechstronny rozwój oraz podniesienie potencjału intelektualnego i społecznego.

Tabela 62 Kierunki interwencji. Cel operacyjny IV.3

Kierunki interwencji	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca po stronie gminy	Partnerzy	Okres realizacji
1. Organizacja imprez o charakterze ponadlokalnym	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	organizacje pozarządowe	2021-2030
2. Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na terenie gminy (m.in. place zabaw, siłownie	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Samorząd Wojewódzki, organizacje pozarządowe, kluby sportowe	2021-2030

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

napowietrzne, boiska wielofunkcyjne) oraz właściwe wykorzystanie obiektów już funkcjonujących				
3. Modernizacja, remont i doposażenie świetlic wiejskich (w zakresie świadczenia usług kulturalnych)	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Samorząd Wojewódzki, organizacje pozarządowe, organizacje kulturalne	2021-2030
4. Wspieranie i rozwój inicjatyw społeczno-kulturalnych służących integracji mieszkańców gminy	Urząd Gminy Krzywczka	Wójt Gminy Krzywczka i pracownicy UG Krzywczka	Organizacje pozarządowe, koła gospodyń wiejskich	2021-2030

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 63 Wskaźniki do monitorowania

Wskaźnik realizacji	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat do roku 2030	Źródło danych	Metoda pozyskania danych
Wartość środków publicznych przeznaczonych na stworzenie bazy infrastrukturalnej dla usług kulturalnych i rekreacyjno - sportowych	zł	0	0<	Urząd Gminy Krzywczka	Statystyka gminna
Liczba uczestników imprez o charakterze ponadlokalnym	Szt.	0	0<	Urząd Gminy Krzywczka	Statystyka gminna

Źródło: Opracowanie własne

7.4.4. Cel operacyjny IV.4 Wzmocnienie promocji i zwiększenie popytu na turystykę, kulturę i rekreację

Skuteczność wykorzystania naturalnych potencjałów Gminy Krzywcza znajdująca odzwierciedlenie w poziomie popytu na turystykę i rekreację, zależy będzie w głównej mierze od stworzenia sprawnego i profesjonalnego systemu promocji gminy, kształtującego wizerunek gminy, jako miejsca oferującego bogatą i różnorodną ofertą spędzania czasu wolnego.

Tabela 64 Kierunki interwencji. Cel operacyjny IV.4

Kierunki interwencji	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca po stronie gminy	Partnerzy	Okres realizacji
1. Poprawa dostępu do informacji o obiektach turystycznych w Gminie Krzywcza poprzez m.in. • oznakowanie miejsc turystycznych • stosowanie elementów wizualizacji na portalu gminnym. • Publikacje i akcje promocyjne	Urząd Gminy Krzywcza	Wójt Gminy Krzywcza i pracownicy UG Krzywcza	Organizacje pozarządowe, organizacje turystyczne	2021-2030
2. Współpraca z mediami lokalnymi i regionalnymi w zakresie promocji czasu wolnego, markowych produktów turystycznych i wydarzeń kulturalnych.	Urząd Gminy Krzywcza	Wójt Gminy Krzywcza i pracownicy UG Krzywcza	Organizacje pozarządowe, media lokalne i regionalne organizacje turystyczne	2021-2030
3. Intensywne działania promocyjne, w zakresie promocji kulturalnej i tożsamości lokalnej (m.in. sprawna obsługa strony internetowej gminy, likwidacja szpecących banerów na rogatek gminy i posadowienie nowych, okolicznościowe ryngrafy z nowym herbem gminy dla nowożeńców, złotych jubilatów, pakiet powitalny dla nowonarodzonych mieszkańców gminy z herbem itp.; szkolna edukacja kulturalno-artystyczna – zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży w zakresie)	Urząd Gminy Krzywcza	Wójt Gminy Krzywcza i pracownicy UG Krzywcza	organizacje pozarządowe, szkoły	2021-2030

Źródło: Opracowanie własne

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Tabela 65 Wskaźniki do monitorowania

Wskaźnik realizacji	Jednostka miary	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat do roku 2030	Źródło danych	Metoda pozyskania danych
Wartość środków publicznych przeznaczonych na promocję turystyki, kultury i rekreacji	zł	0	0<	Urząd Gminy Krzywczka	Statystyka gminna

Źródło: Opracowanie własne

8. Wieloletni Plan Inwestycyjny

Nieodzownym elementem każdej Strategii Rozwoju jest Wieloletni Plan Inwestycyjny zawierający kluczowe i strategiczne inwestycje planowane do wykonania w celu realizacji założeń i priorytetów wskazanych w dokumencie strategicznym. Poniżej zamieszczono tabelę z kartami zadań, zawierającymi wybrane inwestycje kluczowe dla mieszkańców i władz gminy, których realizacja w szczególny sposób wpłynie na zmianę standardu życia mieszkańców.

Wybrane inwestycje, przedstawione poniżej nie wyczerpują katalogu przedsięwzięć możliwych do realizacji w ramach niniejszej strategii, lecz będą bezpośrednio wpisywać się w realizację wskazanych w rozdziale **7 Plan operacyjny**.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Tabela 66 Kluczowe przedsięwzięcia planowane do realizacji w latach 2021-2030

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia i zakres	Okres realizacji	Szacunkowa wartość inwestycji w zł	Źródła finansowania	Cel operacyjny (oznaczenie)
Karta zadania nr 1	Inwestycje w Infrastrukturę wod-kan: - budowa kanalizacji i sieci wodociągowej oraz modernizacja sieci istniejących. - Modernizacja oczyszczalni ścieków i przepompowni ścieków położonych na terenie Gminy Krzywczka	2021-2030	3 000 000,00	PROW 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, budżet JST, Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	III.1
Karta zadania nr 2	Budowa, sieci dróg rowerowych na obszarze Gminy Krzywczka	2021-2030	1 000 000,00	PROW 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, budżet JST, Podkarpacki Urząd Wojewódzki (m.in.: Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg), Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	III.2
Karta zadania nr 3	Budowa, przebudowa modernizacja, sieci dróg na obszarze Gminy Krzywczka	2021-2030	2 000 000,00	PROW 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, budżet JST, Podkarpacki Urząd Wojewódzki (m.in.: Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg), Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	III.2
Karta zadania nr 4	Budowa, przebudowa mostów przepustów na obszarze Gminy Krzywczka	2021-2030	1 000 000,00	PROW 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, budżet JST, Podkarpacki Urząd Wojewódzki (m.in.: Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg), Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	III.2

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Karta zadania nr 5	Pozyskiwanie terenów pod inwestycje oraz ich uzbrojenie	2021-2030	600 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, budżet JST	I.2
Karta zadania nr 6	Modernizacja i rozbudowa systemu oświetlenia ulicznego (wymiana i montaż nowych lamp) na obszarze Gminy Krzywczka	2021-2030	1 500 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, budżet JST, NFOŚiGW, Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	III.1
Karta zadania nr 7	Modernizacja i budowa dróg lokalnych i chodników na obszarze Gminy Krzywczka	2021-2030	1 300 000,00	PROW 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, budżet JST, Podkarpacki Urząd Wojewódzki (m.in.: Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg), Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	III.2
Karta zadania nr 8	Utworzenie Domu Dziennego pobytu dla seniorów/utworzenie Klubu Senior +	2021-2030	500 000,00	Budżet RP (np. Program Senior +), budżet JST	III.4
Karta zadania nr 9	Utworzenie stacji ładowania samochodów elektrycznych na terenie Gminy Krzywczka	2021-2030	600 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Budżet RP (Program Maluch) budżet JST, Krajowy Plan Odbudowy,	II.3
Karta zadania nr 10	Zagospodarowanie terenów rekreacyjnych nad zbiornikami wody na terenie Gminy Krzywczka	2021-2030	1 500 000,00	PROW 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Krajowy Plan Odbudowy,	IV.2
Karta zadania nr 11	Modernizacja obiektów sportowo – rekreacyjnych na obszarze Gminy Krzywczka	2021-2030	1 000 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Budżet RP (np. Sportowa Polska), Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	IV.3

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Karta zadania nr 12	Rewitalizacja Centrum Krzywczy oraz miejscowości Gminy Krzywczka	2021-2030	2 500 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, budżet JST, Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	II.2
Karta zadania nr 13	Montaż Odnawialnych źródeł Energii na terenie Gminy Krzywczka	2021-2030	800 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Programy NFOŚiGW, Programy WFOŚiGW Rzeszów, budżet JST, Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	III.1
Karta zadania nr 14	Modernizacja istniejących świetlic wiejskich położonych na terenie gminy	2021-2030	500 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Programy WFOŚiGW, PROW 2021-2027, Programy Odnowy Wsi, budżet JST	II.2
Karta zadania nr 15	Modernizacja istniejących remiz na terenie Gminy Krzywczka	2021-2030	300 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Programy WFOŚiGW, Programy NFOŚiGW, Budżet RP np. Fundusz Solidarnościowy itp.	III.3
Karta zadania nr 16	Doposażenie jednostek OSP w nowoczesny sprzęt ratowniczo – gaśniczy z terenu Gminy Krzywczka	2021-2030	150 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Programy WFOŚiGW, Programy NFOŚiGW, Budżet RP np. Fundusz Solidarnościowy, Mały Strażak itp.	III.3
Karta zadania nr 17	Remont i modernizacja zabytkowych budynków, parków, cmentarzy wojennych z obszaru Gminy Krzywczka	2021-2030	1 000 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, PROW 2021-2027, Polski Ład	IV.1
Karta zadania nr 18	Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez wyeliminowanie pokryć dachowych i innych odpadów zawierających azbest z obszaru Gminy Krzywczka	2021-2030	300 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Programy WFOŚiGW w Rzeszowie	II.3

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Karta zadania nr 19	Montaż koszy na śmieci, ławek w ogólnodostępnych miejscach	2021-2030	100 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, PROW 2021-2027	III.2
Karta zadania nr 20	Budowa zaplecza sportowo-rekreacyjnej na terenie gminy Krzywczka (m.in. place zabaw, siłownie napowietrzne, boiska wielofunkcyjne, ławki itp)	2021-2030	1 000 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, PROW 2021-2027, Polski Ład	IV.3
Karta zadania nr 21	Budowa nowych alejek w parkach, miejscach zalesionych, centrach miejscowości z obszaru Gminy Krzywczka	2021-2030	1 500 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, PROW 2021-2027	IV.2
Karta zadania nr 22	Niwelacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych i starszych, w szczególności budynkach użyteczności publicznych	2021-2030	600 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, PROW 2021-2027	III.1

9. Część planistyczna

9.1 Misja i wizja

Wizja rozwoju Gminy Krzywczka stanowi projekcję, opis pożądanego stanu rzeczywistości lokalnej w perspektywie 2030 roku. Określa stan docelowy, do którego dążyć będzie cała gmina rozumiana, jako wspólnota mieszkańców tj. władze samorządowe, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, partnerzy i instytucje, wykorzystując przy tym możliwości płynące z własnych atutów i szans pojawiających się w otoczeniu.

Wizja to pewne modelowe ujęcie gminy, które musi odzwierciedlać ambicje ogółu jej mieszkańców. Wizja powinna odpowiadać na pytania: Jak widzimy naszą Gminę?, Czego chcemy, czego oczekujemy?, Jak chcemy, aby nas postrzegano?, Czego potrzebują mieszkańcy?

Wizja Gminy Krzywczka brzmi następująco:

„W 2030 roku Gmina Krzywczka w pełni korzysta ze swojego położenia w jednej z najbardziej urokliwych okolic na terenie Województwa Podkarpackiego.

Bogate walory położenia wśród rozległych przestrzeni oraz zróżnicowana oferta rekreacyjno-turystyczna i infrastruktura przyciągają turystów z Powiatu oraz z całego regionu i spoza niego, w tym prowadzących aktywny tryb życia, uprawiających sport i rekreację.

Rozwija się konkurencyjna gospodarka lokalna oparta na mikro i małych przedsiębiorstwach usługowych i produkcyjnych oraz nowoczesnych gospodarstwach rolnych, powiązana z efektywnym systemem szkolnictwa przedszkolnego i podstawowego oraz zwiększoną aktywnością zawodową mieszkańców.

Sprawne i efektywne zarządzanie publiczne, aktywna współpraca samorządów, przedstawicieli sektora biznesu i organizacji pozarządowych zapewniają wysoką, jakość i dostępność usług publicznych.

Gmina Krzywczka jest miejscem przyjaznym i atrakcyjnym do życia, dla mieszkańców oraz migrantów z obszarów miejskich.

Misja rozwoju Gminy Krzywczka

Rozwinięciem wizji jest misja, która służy określeniu tego, co w wyniku realizacji Strategii Rozwoju uzyskają mieszkańcy. Właściwie sformułowana zapewnia, iż rozwój będzie służył rzeczywistym oczekiwaniom społecznym. Misja w sposób dokładny definiuje charakter gminy a przede wszystkim wskazuje jej atuty. Dobrze wypracowana, wraz z wizją, pokazuje pozytywne ujęcie Gminy Krzywczka do 2030 r. Jednocześnie misja stanowi ważne przesłanie, komunikujące w najprostszy sposób nadrzędną ideę Strategii Rozwoju.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Misja jest nadrzędnym celem rozwoju Gminy Krzywczka. Określa ona również rolę władz samorządowych w procesie rozwoju wspólnoty lokalnej. Zgodnie z misją, władze samorządowe pełnią rolę inicjatora dla realizacji przedsięwzięć zgodnych ze Strategią Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030, a podejmowanych przez różnych aktorów życia społecznego i gospodarczego – liderów lokalnych, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne, przedsiębiorców, grupy nieformalne mieszkańców, itd. Ponadto, władze samorządowe są także realizatorem własnych projektów (należących do zadań własnych oraz we współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego), zmierzających do rozwoju Gminy Krzywczka, upowszechniania jej walorów, ułatwiania współpracy partnerów lokalnych i wdrażania innowacyjnych rozwiązań.

Misją Gminy Krzywczka jest kompleksowa współpraca wszystkich lokalnych i ponadlokalnych partnerów społecznych, gospodarczych i instytucjonalnych na rzecz zrównoważonego rozwoju Gminy przy zachowaniu zalet bliskiego sąsiedztwa z miastem Przemyśl oraz w dalszej odległości miasto Rzeszów. Zamierzamy wspólnie zapewnić naszym mieszkańcom wysoki poziom życia, dostęp do usług publicznych odpowiedniej, jakości, możliwość kształcenia, rozwoju przedsiębiorczości i nowoczesnych gospodarstw rolnych a także atrakcyjną ofertę czasu wolnego. Turystom i gościom oferujemy wysoką, jakość usług turystycznych i rekreacyjnych, bazujących na bogactwie środowiska.

9.2 Cel nadrzędny

Cel nadrzędny wyznacza podstawowe kryteria oceny procesów rozwojowych. Ważne, aby wskazywał na te efekty procesu rozwojowego, które są autentycznie najważniejsze dla lokalnej społeczności. Jednocześnie istotne jest, by były to wyniki możliwe mierzalne, pozwalające na późniejszą ocenę osiągniętych rezultatów.

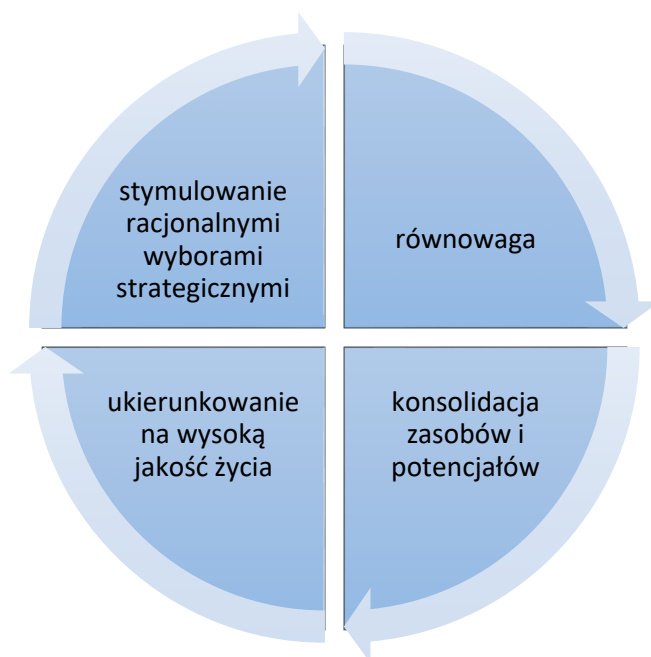
Cel nadrzędny brzmi następująco: **Równowaga, wysoka jakość i stabilizacja życia oraz satysfakcja mieszkańców.**

9.3 Paradygmat rozwoju

W ramach niniejszego dokumentu zaproponowano i przyjęto model zrównoważonego rozwoju jednostki samorządu terytorialnego. Ma on charakter funkcjonalny, oparty jest o cztery filary i zakłada zrównoważony terytorialnie rozwój, konsolidację zasobów i potencjałów, jest stymulowany racjonalnymi wyborami strategicznymi oraz ukierunkowany na osiągnięcie wysokiej jakości życia.

Wykres 17 Paradygmat rozwoju

Źródło: Opracowanie własne

Kluczowym elementem wyżej zaprezentowanego modelu są wzajemne korelacje zarówno w przestrzeni, stymulujące i umożliwiające zrównoważony terytorialnie rozwój, jak i w układzie poszczególnych obszarów tematycznych (społecznych i gospodarczych), jako źródło synergii generujące wartość dodaną rozwoju. Niezwykle istotnym elementem są także powiązania międzyinstytucjonalne. Mowa tutaj przede wszystkim o zacieśnianiu współpracy podmiotów, instytucji administracji publicznej, organizacji pozarządowych (III sektor) oraz zacieśnienia relacji z mieszkańcami. Pozwoli to na zwiększenie potencjałów i aktywności na rzecz rozwoju, wzajemne uzupełnianie działań, poprawę efektywności, co przełoży się na lepsze wykorzystanie zasobów materialnych i nie materialnych na rzecz rozwoju i dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców.

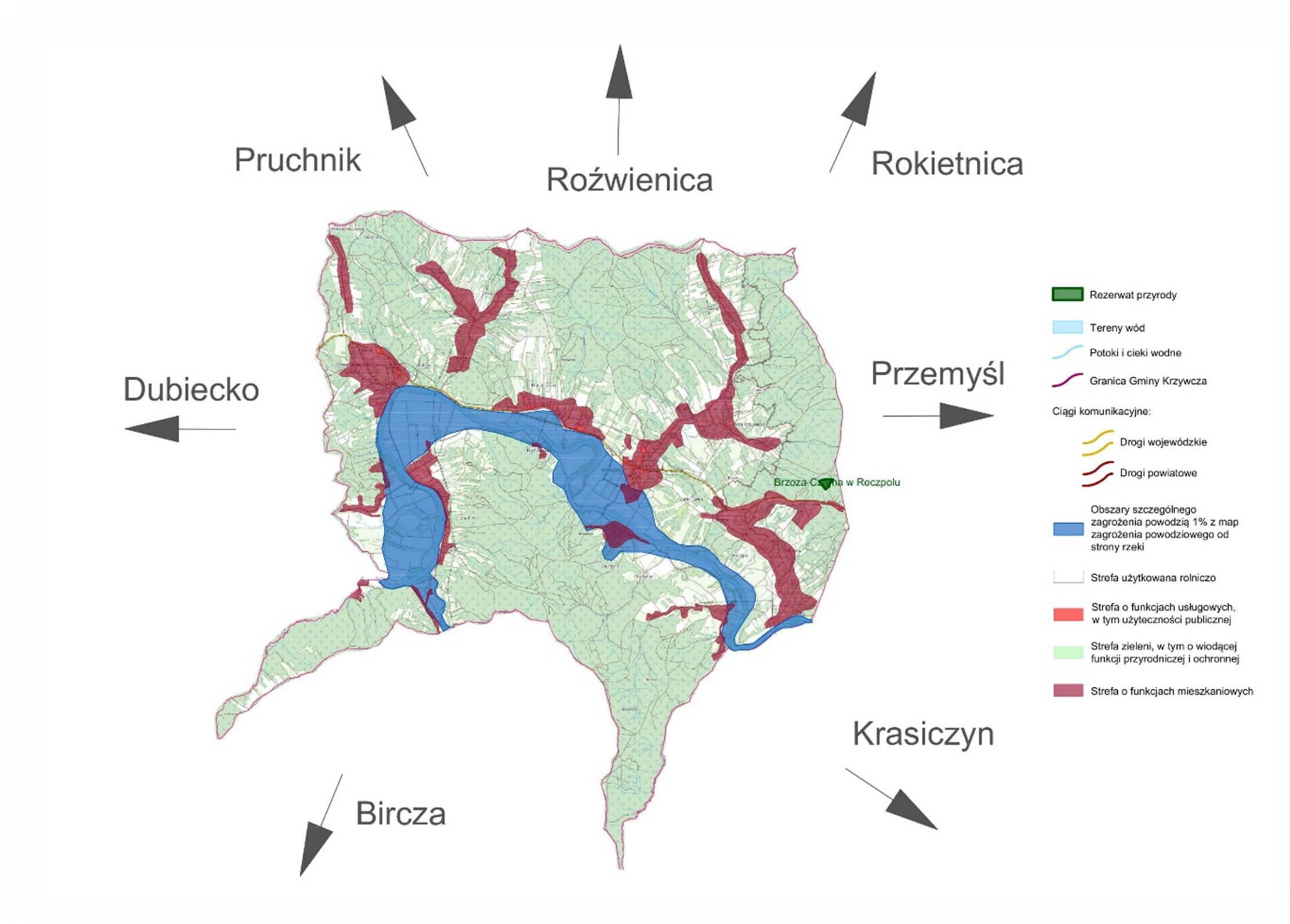

9.4 Model strukturalny funkcjonalno – przestrzennej Gminy

Podrozdział odnosi się do przepisów wskazujących, iż Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030 określa w szczególności „model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy (art. 10e. 1.4) zawartego w Ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 1378).

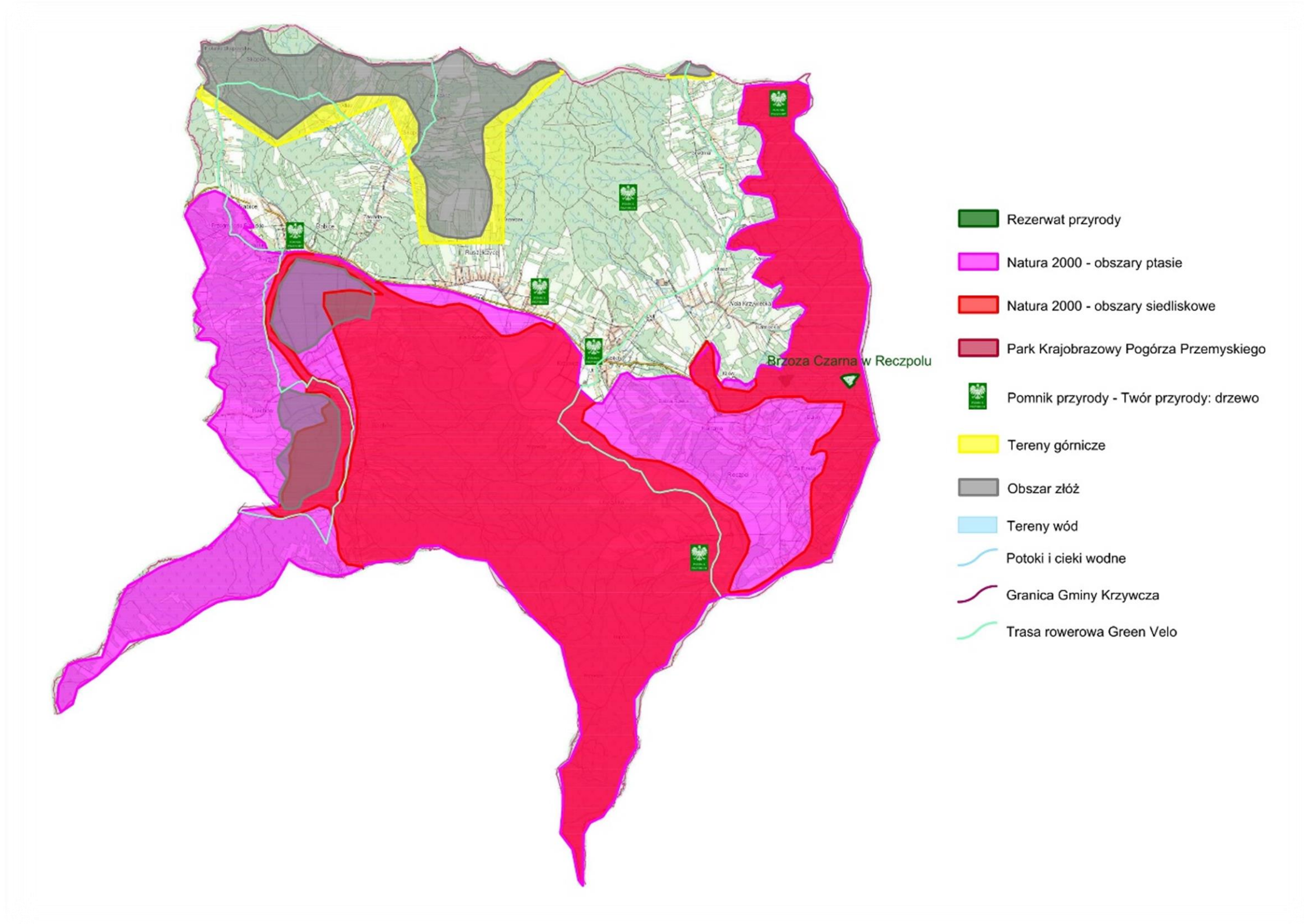

Mapa 6 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Krzywczka.

Mapa 7 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Krzywczka.

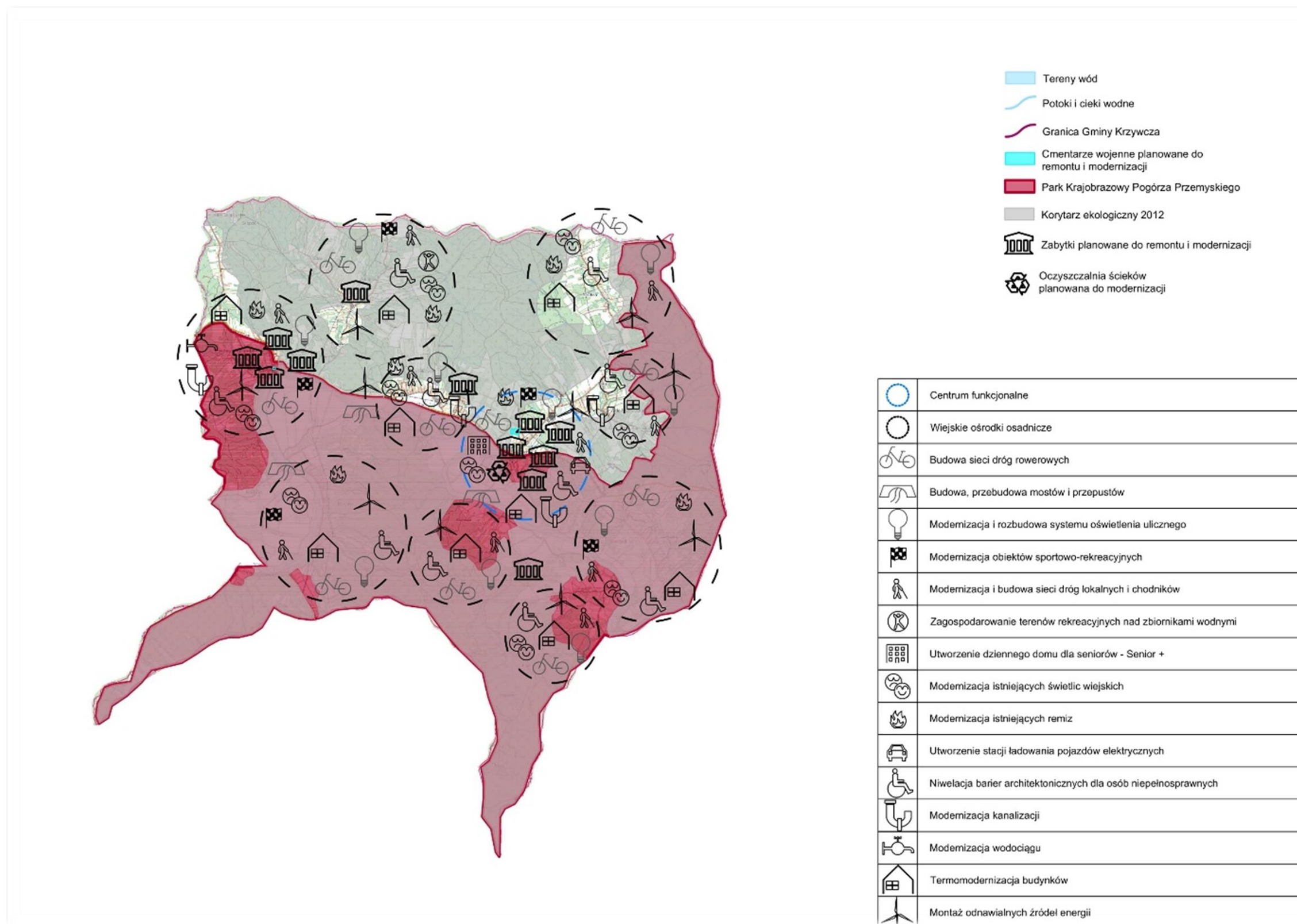

Źródło: Opracowanie własne

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

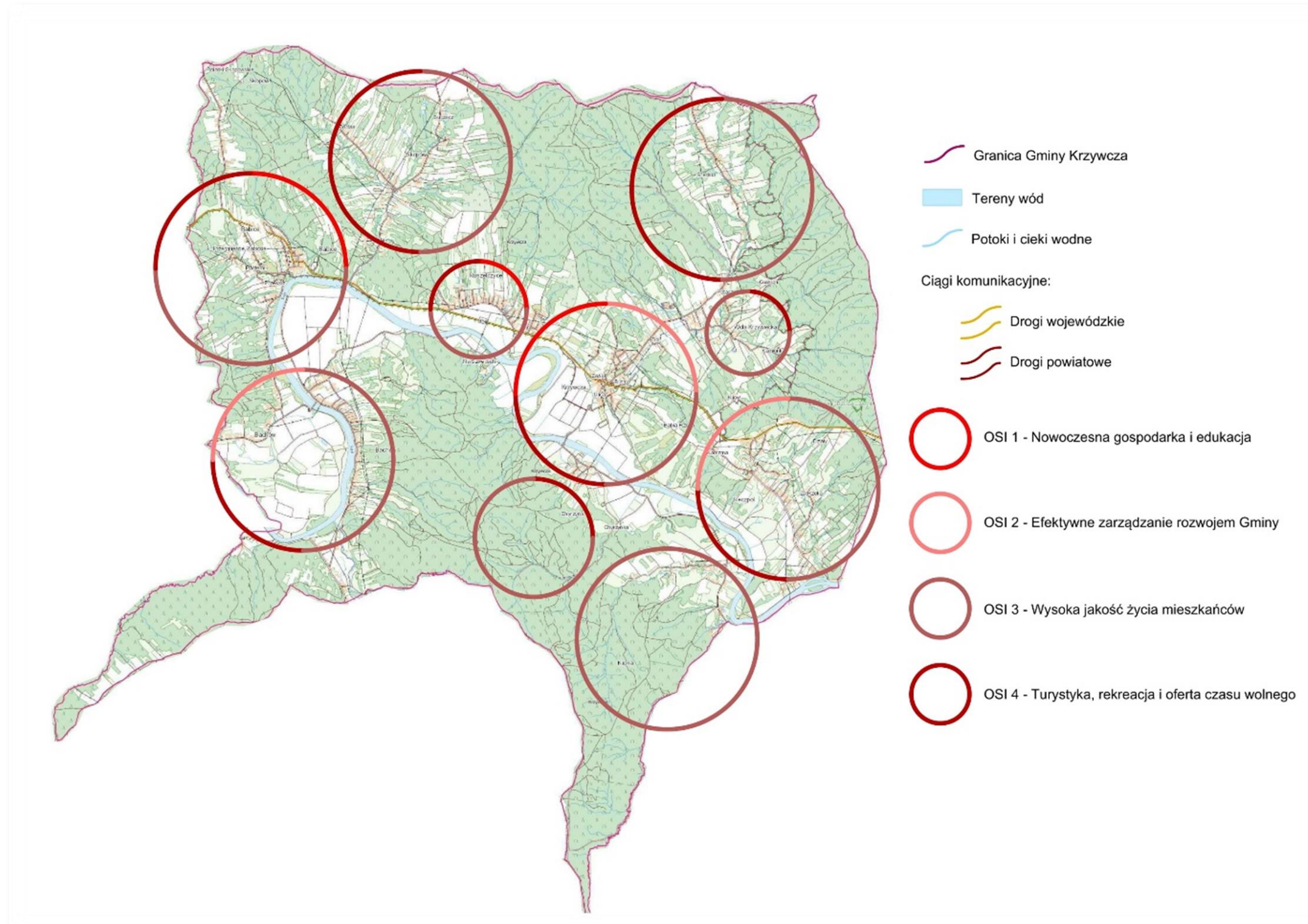
Mapa 8 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Krzywczka.

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 9 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Krzywcza.

Źródło: Opracowanie własne

9.5 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Kolejnym z wyznaczników świadczących o zastosowaniu zintegrowanego podejścia w planowaniu rozwoju Gminy Krzywcza, jest określenie w ramach niniejszego dokumentu strategicznego ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie.

Przedstawione w ramach niniejszego dokumentu ustalenia i rekomendacje, wskazują przewidywane oraz pożądane działania w dziedzinie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej. Sygnalizują one działania planistyczne niezbędne do realizacji strategii

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Tabela 67 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Nazwa obszaru	Charakterystyka	Najważniejsze założenia zintegrowanej polityki rozwoju	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej
Strefa o funkcjach usługowych, w tym użyteczności publicznej	Obszary administracyjno-usługowe, istotne ze względu na obsługę mieszkańców gminy oraz sąsiednich gmin wiejskich, a także skupiające miejsca pracy. Jest to głównie miejscowość Krzywczka. W miejscowości tej zlokalizowane są m.in. instytucje i obiekty użyteczności publicznej, punkty handlowo-usługowe, w tym tereny obsługi komunikacji o znaczeniu ponadlokalnym.	• budowanie roli miejscowości Krzywczka jako lokalnego lidera usług i handlu, • porządkowanie i uzupełnianie struktury przestrzennej, • zwiększanie potencjału gospodarczego, w tym wzmacnianie istniejących funkcji usługowych komercyjnych, • podnoszenie jakości życia mieszkańców poprzez zapewnienie dostępu do usług.	• kształtowanie struktury przestrzennej uwypuklające i wzmacniające znaczenie istniejących obiektów o ważnych funkcjach lokalnych i ponadlokalnych, • mieszanie i dodawanie funkcji, • zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej (układ drogowy, infrastruktura piesza i rowerowa), • strategiczne planowanie miejsc parkingowych przy kluczowych obiektach, • rewitalizacja obszarów zdegradowanych w celu zwiększenia terenów inwestycyjnych przeznaczonych pod działalność gospodarczą, • przestrzeń publiczną uwzględnianą, jako ograniczona część ośrodków osadniczych stanowiącą podstawowy element integrujący układy urbanistyczne lub ruralistyczne i decydujące o atrakcyjności obszaru dla zamieszkania,

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

- w planowaniu terenów usługowych należy zapewnić ochronę ogólnodostępnych miejsc i możliwości tworzenia nowych przestrzeni publicznych (zieleńców, parków, placów zabaw, terenów sportowo-rekreacyjnych itp.) przy zachowaniu historycznych założeń, układów urbanistycznych i przestrzeni publicznych,
- w celu podkreślenia bogactwa kultury lokalnej oraz wzbogacenia funkcjonalnego rekomenduje się jej eksponowanie w przestrzeni potencjałów kulturowych oraz wykorzystanie dla potrzeb turystyki (m.in. poprzez: zagospodarowanie w formie szlaków turystycznych/tras rowerowych historycznych szlaków handlowych, kulturowych; wykorzystywanie istniejących obiektów dziedzictwa kulturowego, jako wzorników w kształtowaniu lokalnej przestrzeni, a także bazy dla tworzenia instytucji kultury; zabezpieczenie zaplecza infrastrukturalnego dla wsparcia twórczości ludowej, a także ośrodków rzemiosła ludowego oraz tworzenia izb regionalnych; objęcie ochroną wszelkich przejawów działalności kulturowej i kulturotwórczej, przetrwałych tradycji, obrzędów, stroju ludowego oraz wspieranie współczesnych form kontynuacji tradycji

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

			lokalnych, ochronę i eksponowanie miejsc pamięci narodowej, w tym miejsc wydarzeń i walk historycznych), • za fundamentalne w zakresie poprawy funkcjonowania układu podstawowych powiązań elektroenergetycznych; modernizację istniejącej infrastruktury energetycznej oraz budowę nowych elementów, a także poprawę stabilności zaopatrzenia w energię z wykorzystaniem energii ze źródeł odnawialnych, • w celu zapewnienia dostępności do ośrodków obsługi skupiających funkcje usługowe (ośrodek gminy oraz ośrodki gminne innych JST, jak również ośrodek powiatowy i o znaczeniu subregionalnym – miasto Przemyśl) oraz zwiększenia mobilności mieszkańców lokalne polityki przestrzenne powinny uwzględniać przywrócenie i usprawnienie powiązań komunikacyjnych miejscowości wiejskich z ośrodkami lokalnymi i ponadlokalnym
Strefa o funkcjach mieszkaniowych	Obszary mieszkaniowe z przewagą zabudowy jednorodzinnej oraz zagrodowej zlokalizowane przede wszystkim wzdłuż istniejących najważniejszych dróg na terenie gminy. Obszary te charakteryzują się	• podnoszenie jakości życia i komfortu zamieszkania poprzez realizację przedsięwzięć w zakresie infrastruktury	• kontynuacja istniejącej struktury przestrzennej i form zabudowy z możliwością jej uzupełnienia,

Strategia Rozwoju Gminy Krzywcza na lata 2021-2030

tradycyjnymi dla fizjonomii wsi cechami rozplanowania i sposobem sytuowania zabudowy.

- technicznej, z zakresu ochrony środowiska, komunikacyjnej,
- zwiększenie atrakcyjności osadniczej gminy,
 - zwieszenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy w kontekście rozwoju budownictwa, mieszkaniowego jednorodzinnego
 - kształtowanie, porządkowanie i uzupełnianie struktury przestrzennej,
 - ochrona krajobrazu kulturowego.

- kształtowanie prawidłowych relacji pomiędzy zabudową związaną z produkcją rolną a zabudową mieszkaniową,
- tworzenie spójnej i jednolitego wizerunku obszarów o funkcjach mieszkalnych,
- kształtowanie zieleni m.in. poprzez powiązanie z usługami sportu i rekreacji,
- zachowanie szczególnie cennych krajobrazowo jako wolnych od zabudowy,
 - zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej m.in. poprzez układ dróg publicznych i ścieżek rowerowych,
- poprawa dostępności infrastruktury usług społecznych (przedszkola, szkoły, place zabaw, obiekty sportowe skwery),
- w planowaniu terenów mieszkaniowych, należy zapewnić ochronę ogólnodostępnych miejsc i możliwości tworzenia nowych przestrzeni publicznych (zieleńców, parków, placów zabaw, terenów sportowo-rekreacyjnych itp.) przy zachowaniu historycznych założeń, układów urbanistycznych i przestrzeni publicznych,
- porządkowanie struktur przestrzennych możliwie z zachowaniem skali i form zabudowy charakterystycznej dla terenów wiejskich,

Strategia Rozwoju Gminy Krzywcza na lata 2021-2030

			• planowanie terenów urbanizacji warunkowanych równoczesną realizacją sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
Strefa mająca funkcje stref działalności gospodarczej	Obszary pełniące kluczową rolę dla rozwoju gospodarczego gminy, zlokalizowane w większości w miejscowości Krzywcza	• zwiększanie atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej gminy • uzupełnianie i kreowanie nowej struktury przestrzennej • koncentracja obszarów wzdłuż obecnych i planowanych ciągów komunikacyjnych,	• uzbrajanie terenów zabudowy działalności gospodarczej w infrastrukturę techniczną – kanalizację sanitarną i nakaz odprowadzania ścieków do kanalizacji sanitarnej, • zwiększanie połączenie z ponadlokalnym układem komunikacyjnym • realizacja układu kompozycyjno-komunikacyjnego zapewniającego dostępność oraz dobrą dystrybucję terenów i ich obsługę • wprowadzanie elementów ograniczających negatywny wpływ terenów aktywności gospodarczej na sąsiadującą zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz (np. strefowanie zabudowy, tworzenie pasów zieleni izolacyjnej i granic przestrzennych) • zwiększenie powierzchni terenów zieleni • uciążliwe lub wysoko specjalistyczne aktywności/przedsięwzięcia gospodarcze należy lokalizować w wyodrębnionych strefach umożliwiających eliminację środowiskowych kolizji funkcjonalnych oraz kształtowanie powiązań pomiędzy sferą produkcyjną a bazą badawczo-rozwojową;

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczyna na lata 2021-2030

Strefa zieleni, w tym o wiodącej funkcji przyrodniczej i ochronnej

Lasy zajmują ok. 48% powierzchni gminy. Na obszarze gminy znajdują się następujące formy ochrony przyrody i krajobrazu: rezerwat przyrody „Brzoza Czarna w Reczpolu”, Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Rzeka San” PLH180007, 2 użytki ekologiczne oraz 66 pomników przyrody o łącznej liczbie 66 drzew.

Tereny zieleni obejmują również zieleni urządzoną, strefy rekreacyjno-wypoczynkowe i obszary o funkcjach turystycznych. Są to obszary mające charakter obszaru dopełniającego systemu przyrodniczego. Pełnią głównie rolę rekreacyjno-społeczną i turystyczną.

- wykorzystanie obszarów leśnych oraz ich najbliższego sąsiedztwa do realizacji działań z zakresu rekreacji i wypoczynku (także sportu i turystyki czynnej) oraz ochrony zdrowia i edukacji (ścieżki edukacyjne, szlaki turystyczne, itp),
- ochrona bioróżnorodności biologicznej i zrównoważone wykorzystanie systemu przyrodniczego,
- zapobieganie degradacji środowiska leśnego dla zapewnienia harmonijnego rozwoju życia mieszkańców gminy,
- zwiększenie dostępności terenów zieleni,
- wykorzystanie potencjału przyrodniczego do stworzenia atrakcyjnej oferty aktywnego spędzania czasu wolnego,

- zapewnienie dużego udziału zieleni w strukturze przestrzennej gminy,
- zachowanie istniejących i tworzenie dodatkowych kompleksów leśnych oraz towarzyszących im łąk w dotychczasowym użytkowaniu, uzupełnianie i poszerzanie kompleksów leśnych,
- przeznaczenie lasów na cele rekreacyjne uzależnione od utrzymania funkcji ekologicznej (biologicznej, klimatycznej itp.) oraz drożności przestrzeni leśnej,
- organizacja ścieżek edukacyjnych i stref wejścia do lasu wyposażonych w miejsca parkingowe, infrastrukturę rowerową, tablice informacyjne i małą architekturę, umożliwiającą edukację, rekreację i wypoczynek,
- wykorzystanie istniejącego potencjału endogenicznego dla rozwoju obszarów rekreacyjno-wypoczynkowych, sportowych i turystycznych,
- porządkowanie istniejących i tworzenie nowych zespołów zieleni,
- zwiększenie dostępności komunikacyjnej: pieszej, rowerowej oraz samochodowej,
- umożliwienie lokalizacji obiektów budowlanych związanych z funkcją obszarów i usługami wspierającymi te funkcje,

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

		• poprawa jakości zamieszkania oraz atrakcyjności osadniczej.	w tym niezbędnej infrastruktury – przy założeniu minimalizowania negatywnego oddziaływania obiektów na krajobraz, • w granicach korytarzy ekologicznych: utrzymanie przestrzeni wolnych od zabudowy, zapewnienie odpowiednich rozwiązań przestrzennych umożliwiających migrację zwierząt (np. mosty ekologiczne, przepusty, estakady itp.) w przypadku konieczności sytuowania nasypów ziemnych poprzecznie do osi korytarza, w tym kształtowanie naturalnych alternatywnych sposobów łączności ekologicznej (obejść ekologicznych), kształtowanie pasmowe struktury przyrodniczej (łąk, zadrzewień i zakrzewień śródpolnych), uwzględnianie zwiększania ciągłości leśnych korytarzy ekologicznych poprzez zalesienie, odbudowa stosunków hydrologicznych, • lokalne dokumenty planistyczne winny zawierać zapisy dotyczące ograniczenia działań wpływających negatywnie na obszary chronione.
Strefa terenów użytkowanych rolniczo	W strukturze gruntów Gminy Krzywczka dominują użytki rolne, które zajmują ok. 81% powierzchni całej gminy. Obszar ten	• Zachowanie specyfiki i tożsamości gminy wiejskiej, • zachowanie, ochrona przed wykorzystanie zasobów	• utrzymanie zwartych kompleksów użytków rolnych i zielonych z zadrzewieniami śródpolnymi oraz otuliną biologiczną cieków wodnych,

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

	obejmuje: grunty orne, łąki, pastwiska oraz sady.	w postaci gleb wysokiej jakości i przydatności rolniczej, • zachowanie i ochrona systemu przyrodniczego, • rozwój rolnictwa ekologicznego.	• kontynuacja rolniczego sposobu użytkowania terenów, szczególnie w obrębie zwartych kompleksów gleb o wysokiej jakości i przydatności rolniczej, • przeciwdziałanie rozdrobnieniu areалу rolnego i realizacja procesu scalania gruntów, • realizacja przedsięwzięć zalesień gruntów najłabszych, nieużytków i gruntów rolniczo nieprzydatnych, • umożliwienie przekształcenia gruntów rolnych w tereny o innym użytkowaniu, jak: lasy, agroturystyka, turystyka, rekreacja, sport, wypoczynek, produkcja energii ze źródeł odnawialnych, parki i inne tereny zieleni urządzonej, • priorytetowe podejście do indywidualnych /sąsiedzkich systemów zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, • w celu ochrony walorów przestrzeni rolniczej rekomenduje się: minimalizowanie negatywnego oddziaływania na krajobraz obiektów kubaturowych poprzez ograniczenie zajmowanej przez nie powierzchni oraz wysokości obiektów, ochrona otwarc widokowych i szerokich panoram przed zwartymi ciągami zabudowy zachowanie w dotychczasowym użytkowaniu gruntów
--	--	---	---

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

			nieleśnych posiadających walory przyrodnicze (np. łąki wewnątrz i na obrzeżach kompleksów leśnych), utrzymanie istniejących warunków gruntowo-wodnych, • wyznaczenie obszarów prowadzenia rolnictwa ekologicznego, w ramach którego następuje wyeliminowanie nawozów sztucznych, środków chemicznych i organizmów genetycznie modyfikowanych, • w celu ochrony terenów rolnych przed degradacją oraz minimalizowania negatywnych skutków ekonomicznych związanych z rozpraszaniem zabudowy, rekomenduje się: ograniczenia w zakresie wyznaczania nowych terenów zabudowy poza terenami istniejącego zainwestowania (dopuszcza się możliwość włączenia w granice tych terenów, nieruchomości lub ich części położonych pomiędzy zainwestowanymi nieruchomościami, stanowiącymi dopełnienie istniejących struktur zabudowy); zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania terenów rolnych (upraw polowych, łąk i pastwisk); niwelowanie potencjalnych konfliktów przestrzennych poprzez kształtowanie prawidłowych relacji pomiędzy
--	--	--	--

Strategia Rozwoju Gminy Krzywcza na lata 2021-2030

			zabudową związaną z produkcją rolną a zabudową mieszkaniową.
Wody	Obszar obejmuje zbiorniki i ciekі wodne w przestrzeni gminy oraz ich bezpośrednią otulinę biologiczną.	- ochrona istniejącego systemu zbiorników i cieków wodnych, - poprawa klas czystości wód na obszarze całej gminy, - wykorzystanie zbiorników i cieków wodnych dla rozwoju funkcji związanych ze sportem, rekreacją, wypoczynkiem czy turystyką, przy pełnej ochronie systemu przyrodniczego.	- ochrona bezpośredniej otuliny biologicznej cieków wodnych zasadniczo z zakazem zabudowy kubaturowe (wyjątki: funkcje związane ze sportem, rekreacją, wypoczynkiem czy turystyką), - wprowadzenie zakazu podejmowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w bliskiej odległości od otuliny biologicznej cieków wodnych.

Źródło: Opracowanie własne

9.6 Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia

W ramach niniejszej części wskazano oczekiwane rezultaty związane z wdrożeniem działań zaplanowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych. Ocena stopnia wdrażania zaplanowanych rezultatów będzie następowała przy wykorzystaniu dwóch rodzajów wskaźników:

- Wskaźniki cząstkowe - odpowiadające bezpośrednim i bezzwłocznym efektom wynikającym z realizacji Strategii,
- Wskaźniki oddziaływania - obrazujące konsekwencje Strategii Rozwoju Gminy, wykraczające poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich odbiorców.

Wszystkie wskaźniki będą mierzone cyklicznie. Częstotliwość pomiaru uzależniona jest od kategorii wskaźników. Okresem bazowym, w stosunku, do którego porównywane są zmiany wskaźników jest rok, w którym szczegółowej diagnozie poddano sytuację w gminie, tj. rok 2020.

Monitoring będzie prowadzony na dwóch płaszczyznach: strategicznej (dotyczy całej Strategii Rozwoju Gminy) oraz operacyjnej (dotyczy poszczególnych przedsięwzięć).

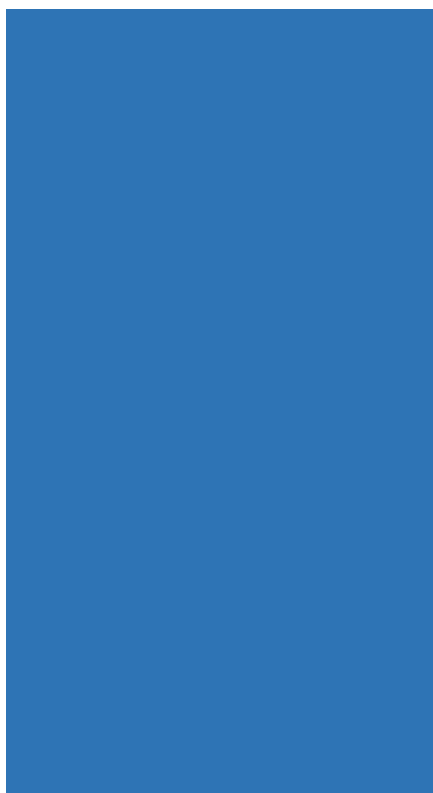
W poniższych tabelach przedstawiono w sposób szczegółowy rezultaty planowanych działań wraz z zestawieniami wskaźników, pozwalającymi ocenić poziom wdrażania celów Strategii.

Tabela 68 Efekty wdrożenia obszaru 1 Nowoczesna gospodarka i edukacja

Obszar 1.	
Nowoczesna gospodarka i edukacja	
OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	• Modernizacja gminnej bazy oświatowej. • Modernizacja boisk przyszkolnych i sal gimnastycznych, • Upowszechnienie stosowania pracy metodą eksperymentów poprzez doposażenie sal lekcyjnych i laboratoriów w pomoce naukowe i dydaktyczne. • Cyfryzacja procesów edukacji poprzez większe wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych • Rozszerzenie oferty edukacyjnej uwzględniającej kształcenie kompetencji kluczowych, rozwój kreatywności i umiejętności pracy zespołowej. • Kształcenie postaw przedsiębiorczych wśród dzieci i młodzieży – współpraca szkół z terenu gminy z lokalnym biznesem, jak również rozwój szkolnych ośrodków kariery.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywcza na lata 2021-2030

- Kształtowanie i promocja postaw związanych z uczeniem się przez całe życie, korzystaniem z kształcenia ustawicznego, podnoszenia i zmiany kwalifikacji zawodowych,
- Organizacja systemu wsparcia rozwoju przedsiębiorstw i zakładania nowych podmiotów gospodarczych oraz dla rolników -zachęcenie inwestorów do tworzenia zakładów pracy na terenie gminy
- Pozyskiwanie oraz przygotowywanie terenów pod inwestycje, w tym ich uzbrojenie,
- Promocja potencjału gospodarczego Gminy Krzywcza wobec firm świadczących usługi turystyczne,
- Wprowadzenie ulg i zachęt dla przedsiębiorców i osób planujących rozpocząć własną działalność gospodarczą oraz stworzenie systemu informacyjno – doradczego,
- Likwidacja barier w obsłudze przedsiębiorców poprzez cyfryzację obsługi klienta w Urzędzie Gminy Krzywcza

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 69 Efekty wdrożenia obszaru 2 Efektywne zarządzanie rozwojem gminy

Obszar 2.	
Efektywne zarządzanie rozwojem gminy	
OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	• Wdrożenie idei e-goverment w administracji samorządowej Gminy Krzywcza (cyfryzacja obsługi klienta), • Wysoka sprawność administracyjna, m.in. poprzez system szkoleń pracowników i wdrażanie nowoczesnych instrumentów zarządzania publicznego, a także rozwój usług elektronicznych, • Wdrożenie nowoczesnych metod zarządzania administracją (np. metoda CAF – Wspólna Metoda Samooceny albo inny system zarządzania, jakością, • Wdrożenie systemu zarządzania satysfakcją klienta zewnętrznego i wewnętrznego – zmiana podejścia w obsłudze klienta, • Promowanie systemu wartości etycznych wśród pracowników samorządowych, przejrzystość

Strategia Rozwoju Gminy Krzywcza na lata 2021-2030

pracy urzędu (w załatwianiu spraw i w dostępie do informacji publicznej),

- Rozwój oferty sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej na terenach wiejskich gminy m.in. poprzez rozbudowę, modernizację infrastruktury oraz doposażenie obiektów (w tym istniejących placów zabaw, miejsc sportowo-rekreacyjnych, sal/świetlic wiejskich,
- Rewitalizacja zdegradowanych terenów, w tym centrum miejscowości (w tym budowa i urządzenie bulwarów i skwerów), zagospodarowanie parków podworskich, inwestycje w budownictwo mieszkaniowe, by zapobiec migracji młodych mieszkańców do miast
- Zwiększanie i modernizacja gminnego zasobu lokalowego,
- Rozwój systemu doradztwa i wsparcia pośredniego dla przedsiębiorczości opartej na rolnictwie i turystyce wiejskiej i przyrodniczej,
- Wsparcie marketingu wysokiej, jakości produktów żywności regionalnej,
- Wspieranie rozwoju działalności pozarolniczej na terenach wiejskich,
- Realizacja zadań w ramach funduszy sołeckich
- Tworzenie warunków do racjonalnego wykorzystania surowców energetycznych i realizacja inwestycji związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii np. farmy fotowoltaiczne, instalacje prosumenckie,
- Termomodernizacja budynków mieszkalnych, w tym również zastosowanie odnawialnych źródeł energii,
- Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez wyeliminowanie pokryć dachowych i innych odpadów zawierających azbest
- Wzrost ekologicznej świadomości mieszkańców poprzez kampanie edukacyjne i promocję postaw proekologicznych oraz uświadamiających potrzebę działań adaptacyjnych i łagodzących zmiany klimatyczne oraz im przeciwdziałania, redukcji emisji, CO₂ i innych szkodliwych substancji,
- Właściwe zagospodarowanie terenów zagrożonych powodzią i suszą hydrologiczną (udroźnienie i rozbudowa rowów melioracyjnych,

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

wykonanie regulacji potoków i cieków wodnych, przeciwdziałanie suszy, urządzenie i utrzymywanie terenów zieleni, zadrzewień i zakrzewień oraz parków, Nasadzenia szaty roślinnej. oraz inne działania zapobiegające i łagodzące zmiany klimatyczne).

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 70 Efekty wdrożenia obszaru 3 Wysoka, jakość życia mieszkańców

Obszar 3.	
Wysoka, jakość życia mieszkańców	
OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	• Rozwój i poprawa infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej, w tym: - Budowa kanalizacji i sieci wodociągowej oraz modernizacja sieci istniejących. - Modernizacja stacji uzdatniania wody na terenie Gminy Krzywczka - Modernizacja oczyszczalni ścieków i przepompowni ścieków położonych na terenie Gminy Krzywczka. • - Stały monitoring urządzeń wodno – kanalizacyjnych. Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, w tym również zastosowanie odnawialnych źródeł energii, • Zwiększenie stosowania Odnawialnych Źródeł Energii na terenie Gminy Krzywczka, • Rozwój społeczeństwa informacyjnego poprzez poprawę dostępu do Internetu szerokopasmowego, likwidację białych plam i zjawiska wykluczenia cyfrowego e-Inclusion, w tym rozwój sieci światłowodowej w każdej miejscowości substancji, • Przebudowa i rozwój systemu oświetlenia ulicznego oraz budowa i modernizacja chodników, • Rozbudowa sieci gazowniczej w miejscowościach, w których będzie to możliwe, • Niwelacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych i starszych, w szczególności budynkach użyteczności publicznych, • Rozwój i poprawa stanu gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej, w tym modernizacja istniejących dróg i budowa nowych,

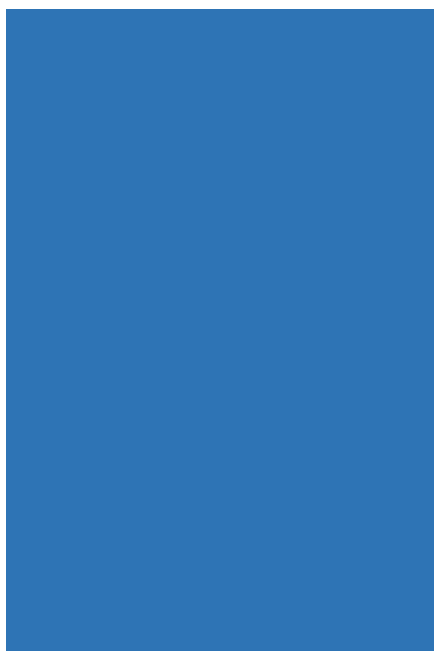

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

- Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej gminy poprzez współpracę z innymi zarządcami dróg w szczególności z Zarządem Dróg Wojewódzkich i Powiatowym Zarządem Dróg w Przemyślu oraz z Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad,
- Budowa, przebudowa mostów przepustów na obszarze Gminy Krzywczka,
- Współpraca w zakresie transportu zbiorowego na terenie Gminy Krzywczka,
- Tworzenie nowych miejsc parkingowych,
- Tworzenie nowych dróg rowerowych jako alternatywnych korytarzy transportowych oraz infrastruktury park & ride,
- Montaż koszy na śmieci, ławek w ogólnodostępnych miejscach tj. parki, alejki itp.
- Monitoring strategicznych miejsc na terenie gminy,
- Wspieranie Ochotniczych Straży Pożarnych w zakresie doposażenia poszczególnych jednostek w nowoczesny i wydajny sprzęt, jak również budowa nowych oraz modernizacja istniejących remiz strażackich. Ponadto realizacja działań związanych z utrzymaniem, wyszkoleniem i zapewnieniem gotowości bojowej OSP,
- Wzmocnienie bezpieczeństwa publicznego poprzez edukację zwiększającą bezpieczeństwo. Program bezpieczeństwa dzieci i młodzieży na drogach przebiegających przez Gminę,
- Zlokalizowanie karetki pogotowia na terenie Gminy Krzywczka,
- Wprowadzenie nowych rozwiązań w celu identyfikacji i łagodzenia problemów społecznych na terenie gminy,
- Programy aktywnej integracji realizowane przez ośrodki pomocy społecznej,
- Programy aktywnej integracji realizowane przez inne podmioty,
- Organizowanie i wspieranie różnorodnych form pomocy społecznej, w tym świetlic socjoterapeutycznych, oddziałów dziennych, ośrodków wsparcia czy warsztatów terapii zajęciowej,

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

- Działania na rzecz wyrównywania szans osób niepełnosprawnych,
- Utworzenie domu dziennego pobytu dla seniorów, w tym również pakiety działań aktywizacyjno-integracyjnych dla osób starszych
- Poszerzanie pakietu istniejących usług medycznych,
- Aktywna edukacja na rzecz zdrowego stylu życia,
- Dосkonale nienie stanu technicznego bazy lokalowej i infrastrukturalnej w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej, w tym: budowa nowych placówek medycznych oraz modernizacja istniejących,
- Dostosowanie placówek edukacyjnych do potrzeb dzieci i młodzieży niepełnosprawnej,
- Stworzenie infrastruktury opieki dla najmłodszych – utworzenie żłobka

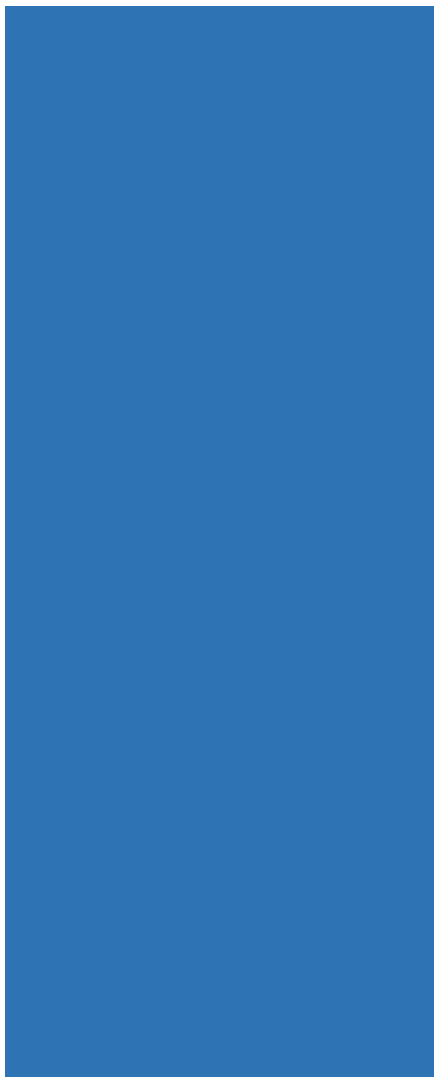
Źródło: Opracowanie własne

Tabela 71 Efekty wdrożenia obszaru 4 Turystyka, rekreacja i oferta czasu wolnego

Obszar 4.	
Turystyka, rekreacja i oferta czasu wolnego	
OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	• Rewitalizacja przestrzeni i obiektów stanowiących dziedzictwo kulturowe Gminy Krzywczka (obiekty zabytkowe), • Organizacja wydarzeń kulturalnych, bazujących na obrzędach i zwyczajach wiejskich oraz na produkcji rolnej, • Rozwój aktywnego wypoczynku i zwiększenie potencjału turystycznego gminy m.in. poprzez rozbudowę rekreacyjno-turystycznych ścieżek rowerowych oraz szlaków turystycznych, • Budowa i modernizacja kompleksów turystycznych, • Organizacja wydarzeń kulturalnych, bazujących na zwyczajach wiejskich oraz na produkcji rolnej, • Budowa nowych alejek w parkach, miejscach zalesionych, centrach miejscowości z obszaru Gminy Krzywczka, • Utworzenie miejsc parkingowych dla kamperów, • Organizacja imprez o charakterze ponadlokalnym,

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

- Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na terenie gminy (m.in. place zabaw, siłownie zewnętrzne, boiska wielofunkcyjne) oraz właściwe wykorzystanie obiektów już funkcjonujących,
- Modernizacja, remont świetlic wiejskich (w zakresie świadczenia usług kulturalnych),
- Wspieranie i rozwój inicjatyw społeczno-kulturalnych służących integracji mieszkańców gminy
- Poprawa dostępu do informacji o obiektach turystycznych w Gminie Krzywczka poprzez m.in.
 - oznakowanie miejsc turystycznych
 - stosowanie elementów wizualizacji na portalu gminnym.
 - publikacje i akcje promocyjne
- Współpraca z mediami lokalnymi i regionalnymi w zakresie promocji czasu wolnego, markowych produktów turystycznych i wydarzeń kulturalnych,
- Intensywne działania promocyjne, w zakresie promocji kulturalnej i tożsamości lokalnej (m.in. sprawna obsługa strony internetowej gminy, likwidacja szpecących banerów na rogatkach gminy i posadowienie nowych, okolicznościowe ryngrafy z nowym herbem gminy dla nowożeńców, złotych jubilatów, pakiet powitalny dla nowonarodzonych mieszkańców gminy z herbem itp.

Źródło: Opracowanie własne

9.7 Spójność kierunków rozwoju gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji wraz z zakresem planowanych działań

Gmina Krzywczka położona jest w obrębie wydzielonych obszarów specjalnych, które zostały wyznaczone w strategicznych i planistycznych dokumentach krajowych i wojewódzkich. W celu ich identyfikacji przeanalizowane zostały następujące dokumenty:

- Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030),
- Strategią Rozwoju Województwa - Podkarpackie 2030,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego Perspektywa 2030

Przez obszary specjalne rozumie się:

- **OSPT (Obszary Specjalnej Polityki Terytorialnej)** – terytoria zawierające wiele jednostek administracyjno-terytorialnych (gmin, powiatów, województw) lub ich części, dla których z uzasadnionych powodów potrzebne jest prowadzenie skoordynowanej i spójnej polityki rozwoju.
- **OF (obszary funkcjonalne)** – terytoria charakteryzujące się silnymi powiązaniami społeczno-ekonomicznymi o charakterze węzłowym lub sieciowym, które kształtują spójną, trwałą i samopodtrzymującą się strukturę przyrodniczą i (lub) społeczno gospodarczą.
- **OSI (obszary strategicznej interwencji)** – terytoria wymagające wsparcia zewnętrznego w celu wzmocnienia wewnętrznego potencjału rozwoju lub zapobiegania negatywnym procesom przyrodniczym i (lub) społeczno-gospodarczym, w tym:
 - OP (obszary problemowe) – terytoria o niekorzystnych cechach i procesach społeczno-ekonomicznych i (lub) przyrodniczych, wymagające interwencji zewnętrznych.
 - OW (obszary wzrostu) – terytoria o charakterze obszarów funkcjonalnych – aktualnie istniejących lub możliwych do wykreowania o szczególnie korzystnych właściwościach przyrodniczych lub społeczno-ekonomicznych dla rozwoju.

1. Zgodnie z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030):

- **Wschodnia Polska,**

Wschodnia część kraju w największym stopniu skupia obszary zagrożone marginalizacją, a jej województwa - lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie- znajdują się w grupie regionów o zdecydowanie niższym poziomie konkurencyjności w porównaniu do średniej w Unii Europejskiej. **W zasięgu OSI Wschodnia Polska znajduje się Gmina Krzywczka.**

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczna na lata 2021-2030

Mapa 10 Wschodnia Polska

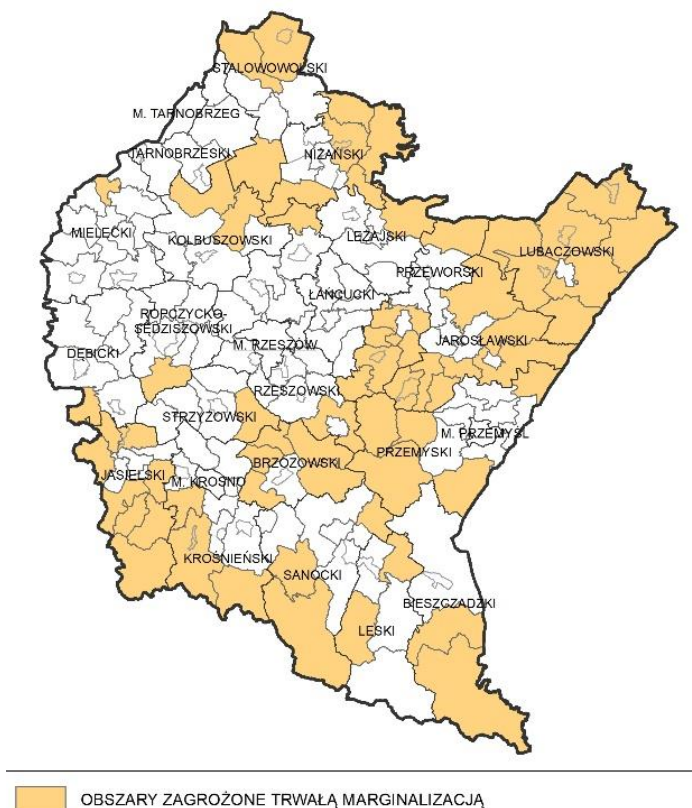

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030

Zgodnie z załącznikiem 1. Lista gmin zagrożonych trwałą marginalizacją: programowanie 2021-2027 do KSRR 2030 Gmina Krzywczna znalazła się na 447 pozycji ww. listy. W związku z tym jest ona usytuowana w obszarze OSI: obszary zagrożone trwałą marginalizacją.

Mapa 11 Obszary zagrożone trwałą marginalizacją.

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030

2. Strategia rozwoju województwa - Podkarpackie 2030:

Gmina Krzywczka wpisuje się w regionalne obszary strategicznej interwencji: **7.3. Obszary wymagające szczególnego wsparcia w kontekście równoważenia rozwoju oraz 7.4. Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku** oraz w szczególności:

7.3. Obszary wymagające szczególnego wsparcia w kontekście równoważenia rozwoju:

7.3.1. Wzmocnienie szans rozwojowych obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją województwie Zakładane działania

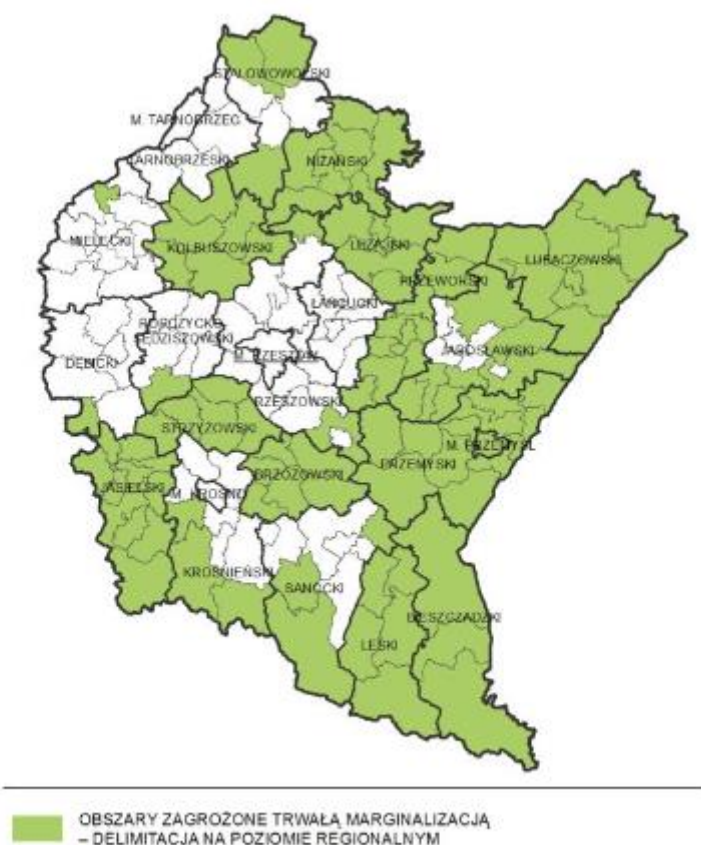
- rozwój sektora inwestycji prywatnych w oparciu o lokalne zasoby;
- aktywizacja lokalnych inicjatyw gospodarczych i społecznych, poprzez wykorzystanie potencjału podmiotów publicznych, prywatnych, organizacji pozarządowych i mieszkańców;
- poprawa atrakcyjności inwestycyjnej poprzez zapewnienie przygotowanych terenów inwestycyjnych;

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

- pobudzanie procesów rozwojowych poprzez zapewnienie lepszej dostępności komunikacyjnej na zewnątrz, w tym rozwój infrastruktury drogowej łączącej się z węzłami sieci dróg szybkiego ruchu oraz infrastruktury kolejowej;
- włączenie komunikacyjne obszarów o utrudnionej dostępności;
- dostosowanie infrastruktury technicznej (energetycznej, telekomunikacyjnej, wodnokanalizacyjnej) i społecznej, warunkującej rozwój gospodarczy i wyższą jakość życia mieszkańców;
- wzmocnienie roli instytucji publicznych, jako inicjatora nawiązywania partnerstw, współpracy z innymi instytucjami publicznymi, społeczeństwem i innymi interesariuszami na rzecz rozwoju regionu;
- ograniczenie skutków peryferyjnego położenia obszarów przygranicznych poprzez wielopłaszczyznowe wykorzystanie potencjału współpracy transgranicznej;
- intensyfikacja działań w zakresie ochrony i poprawy stanu środowiska przyrodniczego.

Mapa 12 Obszary zagrożone trwałą marginalizacją – poziom regionalny

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa – Podkapracie 2030

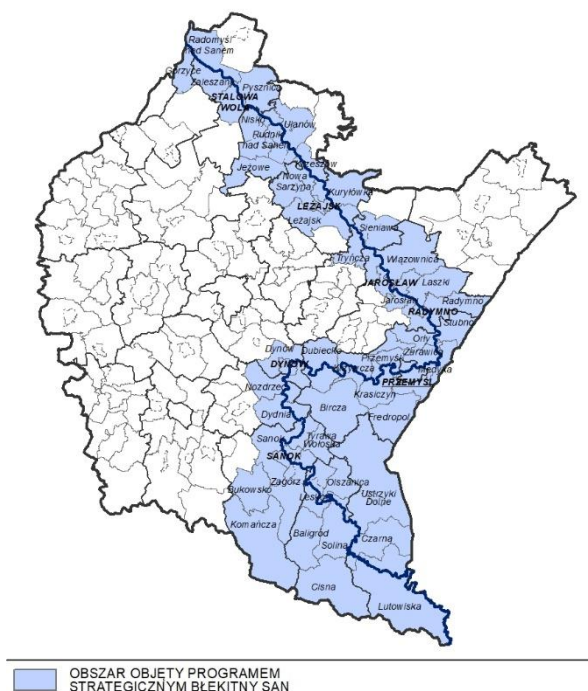
Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

7.3.3. Rozwój i wspieranie obszaru gmin „Błękitnego Sanu”

Zakładane działania:

- wykorzystanie biegu rzeki San dla rozwoju przedsiębiorczości i atrakcyjności turystycznej poprzez wielofunkcyjne wykorzystanie i zagospodarowanie jego brzegów i obszarów nadbrzeżnych;
- utrzymanie walorów środowiska przyrodniczego w zlewni rzeki San poprzez rozwiązanie w sposób skoordynowany problemu gospodarki wodno-ściekowej i składowania odpadów;
- zabezpieczenia obszaru gmin „Błękitnego Sanu” przed zagrożeniem powodziowym.

Mapa 13 Obszar objęty Programem Strategicznym „Błękitny San”

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa – Podkapraki 2030

7.4. Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku:

7.4.1. Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich poprzez rozwój infrastruktury technicznej

Zakładane działania:

- poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i transgranicznym, w tym w relacji do najbliższego regionalnego bieguna wzrostu;
- zwiększenie dostępności cyfrowej poprzez rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej;
- modernizacja i rozbudowa energetycznych linii przesyłowych, jako podniesienie komfortu życia i bezpieczeństwa;

- ### Mapa 14 Obszary wiejskie województwa podkarpackiego

Zakładane działania:

- Zakładane działania:

- wsparcie mieszkańców w realizacji działań wynikających z lokalnych dokumentów strategicznych mających na celu wzmocnienie tożsamości regionalnej;

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczyna na lata 2021-2030

- podejmowanie współpracy na rzecz integracji społeczności lokalnej w planowaniu wspólnych działań i podejmowaniu wyzwań rozwojowych;
- poszerzenie i wzbogacenie oferty kulturalnej i usług czasu wolnego opartych na lokalnych zasobach przyczyniające się do zwiększenia poczucia tożsamości mieszkańców obszarów wiejskich, integracji społecznej i aktywizacji, szczególnie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- promocja lokalnej twórczości kulturalnej, rzemieślniczej z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa, przyczyniającej się do wykreowania produktów charakterystycznych dla poszczególnych miejscowości w oparciu o istniejące zasoby;
- promocja regionalnych specjalizacji w rolnictwie, jego otoczeniu i rybactwie (winiarstwo, pszczelarstwo itp. oraz usługi socjalne i rzemiosło, handel, przetwórstwo produktów rolnych, rękodzieło itp.);
- upowszechnianie dobrych praktyk przez społeczność lokalną na płaszczyźnie międzyregionalnej i międzynarodowej; wzmocnienie powiązań funkcjonalnych obszarów wiejskich z lokalnymi ośrodkami osadniczymi.

7.4.4. Racjonalizacja przestrzeni wiejskiej

Zakładane działania:

- dostosowanie przestrzeni wiejskiej do potrzeb gospodarczych i społecznych mieszkańców;
- efektywne wykorzystanie przestrzeni poprzez rozwój funkcji rekreacyjnej, sportowej i społeczno-kulturalnej obejmującej budowę i adekwatne wyposażenie obiektów;
- wykorzystanie potencjału uzdrowiskowego w projektowaniu przestrzeni wiejskiej;
- poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni wiejskiej uzyskana poprzez wspieranie projektów
- mających na celu urządzenie i porządkowanie terenów zielonych, parków lub innych miejsc wypoczynku;
- racjonalne wykorzystanie przestrzeni produkcyjnej i osadniczej dzięki wspieraniu działań scaleniowych i zagospodarowania poscaleniowego.

3. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego Perspektywa 2030:

- **Wiejski obszar funkcjonalny uczestniczący w procesach rozwojowych**

Wiodące kierunki zagospodarowania:

- 1) rozwój gospodarki rolnej, leśnej oraz działalności pozarolniczej;
- 2) rozwój kapitału ludzkiego oraz wzrost poziomu życia mieszkańców;
- 3) poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i transgranicznym;
- 4) wzmocnienie powiązań obszarów wiejskich z ośrodkami miejskimi – włączenie terenów wiejskich otaczających miasta w procesy rozwojowe;

Strategia Rozwoju Gminy Krzywcza na lata 2021-2030

- 5) ochrona terenów o najwyższych walorach przyrodniczych i krajobrazowych;
- 6) racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego;
- 7) rozwój infrastruktury technicznej i transportowej.

Zasady i warunki zagospodarowania:

- 1) zagospodarowanie terenów wiejskich umożliwiające wzrost towarowości w rolnictwie;
- 2) rozwój powiązań komunikacyjnych drogowych i kolejowych, poprawiający wewnętrzną i zewnętrzną dostępność obszaru;
- 3) zapobieganie procesom suburbanizacji i rozpraszania zabudowy powodującym degradację otwartych terenów wiejskich przydatnych dla rolnictwa przez intensyfikację użytkowania terenów zainwestowanych;
- 4) rozwój rolnictwa dostosowanego do lokalnych warunków, poprawa struktury agrarnej gospodarstw;
- 5) rozwój i modernizacja bazy usług publicznych,
- 6) poprawa wyposażenia obszaru w infrastrukturę techniczną i transportową.

• Górski obszar funkcjonalny

Wiodące kierunki zagospodarowania:

- 1) rozwój różnych form usług turystycznych i uzdrowiskowych;
- 2) ochrona terenów o najwyższych walorach przyrodniczych i krajobrazowych;
- 3) rozwój gospodarki rolnej i przemysłu;
- 4) rozwój infrastruktury technicznej i transportowej;
- 5) poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i transgranicznym.

Zasady i warunki zagospodarowania:

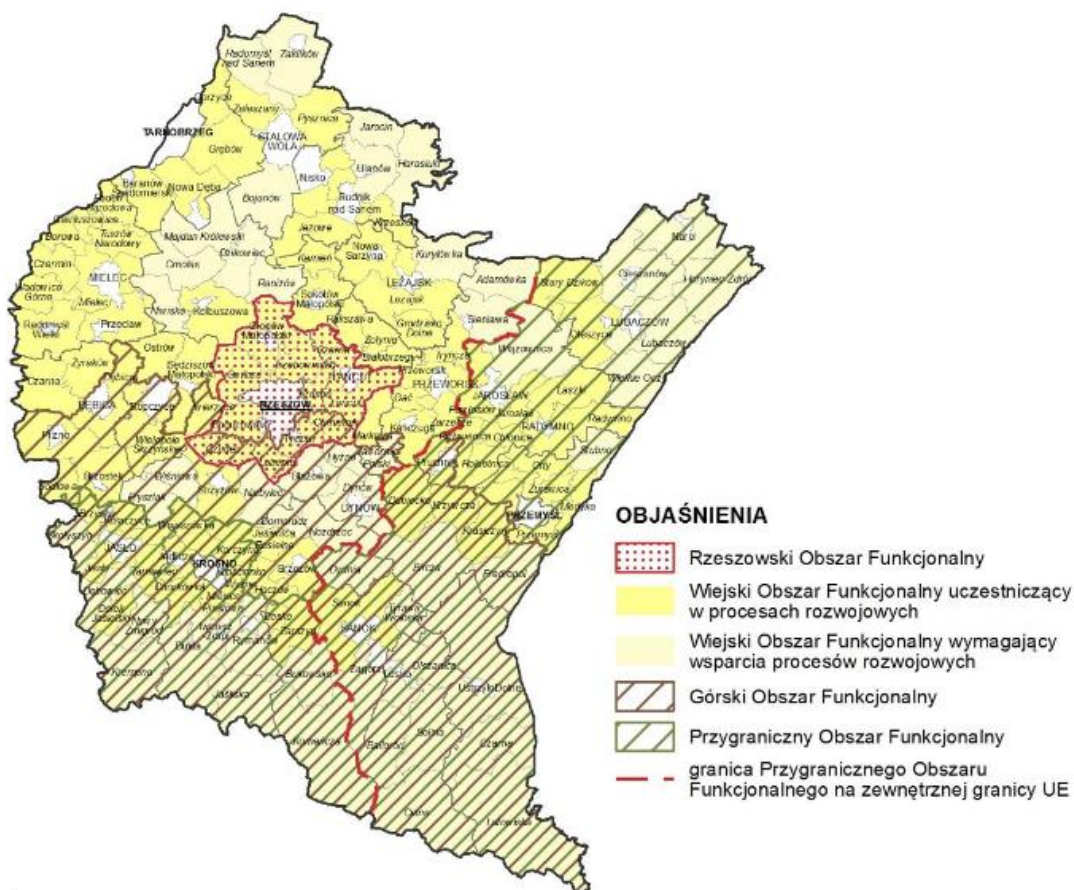
- 1) rozwój społeczno-gospodarczy z zastosowaniem zasad zrównoważonego rozwoju;
- 2) poprawa wyposażenia obszaru w infrastrukturę techniczną i transportową;
- 3) tworzenie warunków rozwoju powiązań komunikacyjnych, społecznych i gospodarczych pomiędzy ośrodkami miejskimi a obszarami wiejskimi;
- 4) rozwój rolnictwa ekologicznego, w tym: form specjalistycznej produkcji rolniczej (winiarstwo, pszczelarstwo) z zachowaniem wysokiej jakości środowiska przyrodniczego;
- 5) ochrona zasobów leśnych oraz rozwój zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej;
- 6) rozwój infrastruktury turystycznej w dostosowaniu do zasad ochrony obszarów cennych przyrodniczo i kulturowo;
- 7) ochrona walorów przyrodniczych i klimatycznych miejscowości uzdrowiskowych;

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczyna na lata 2021-2030

- 8) przeciwdziałanie suburbanizacji i rozpraszaniu zabudowy na terenach otwartych oraz dostosowanie zabudowy do otaczającego krajobrazu;
- 9) wzmocnienie roli ośrodków miejskich – rozwój innowacyjnego przemysłu i bazy usług publicznych;
- 10) uwzględnienie przy zagospodarowaniu terenów ograniczeń związanych z położeniem na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oraz narażonych na niebezpieczeństwo powodzi i zagrożonych osuwiskami;
- 11) budowa małych zbiorników wodnych celem zwiększenia zdolności retencyjnej terenów górskich.

Mapa 15 Obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym - Górski obszar funkcjonalny

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego Perspektywa 2030

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

- **Przygraniczny obszar funkcjonalny**

Wiodące kierunki zagospodarowania:

- 1) poprawa dostępności komunikacyjnej w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i transgranicznym;
- 2) wzmocnienie funkcjonalne ośrodków miejskich;
- 3) rozwój gospodarki rolnej i leśnej;
- 4) rozwój funkcji turystycznej w dostosowaniu do zasad ochrony obszarów cennych przyrodniczo i kulturowo,
- 5) rozwój w infrastruktury technicznej i transportowej.

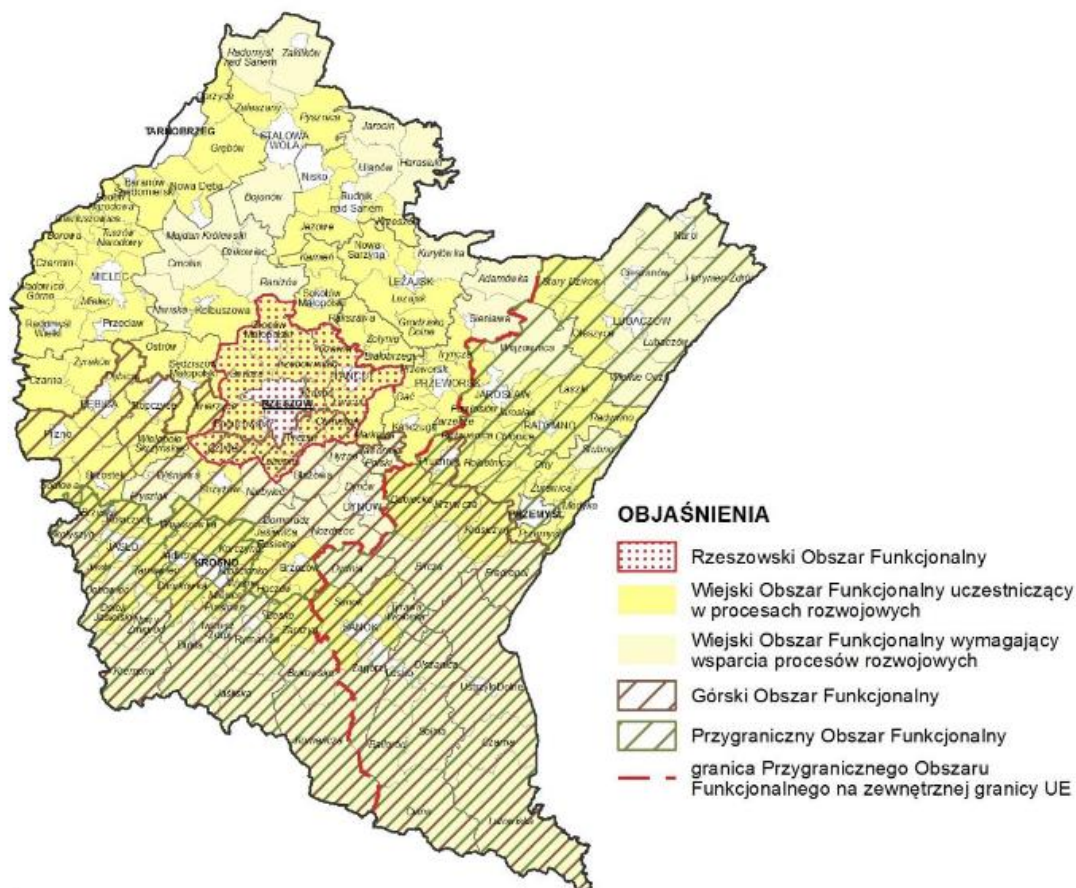
Zasady i warunki zagospodarowania:

- 1) zagospodarowanie przestrzenne obszaru z uwzględnieniem potrzeb związanych z obronnością i bezpieczeństwem publicznym;
- 2) rozwój i modernizacja infrastruktury granicznej, transportowej i logistycznej;
- 3) integrowanie systemów komunikacyjnych i usprawnienie powiązań transportowych;
- 4) wspieranie rozwoju nowych funkcji, zwiększających zakres świadczonych usług o charakterze ponadlokalnym, w tym logistycznych;
- 5) poprawa dostępu do usług publicznych zlokalizowanych w miastach i na obszarach wiejskich;
- 6) współpraca transgraniczna w zakresie planowania przestrzennego i społeczno-gospodarczego, realizacja i koordynacja wspólnych działań i projektów, zapewniających integrację planowania w zakresie ochrony środowiska, gospodarki wodnej oraz infrastruktury transgranicznej,
- 7) poprawa wyposażenia obszaru w infrastrukturę techniczną i transportową.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Mapa 16 Obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym - Przygraniczny obszar funkcjonalny

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego Perspektywa 2030

• OBSZAR FUNKcjONALNY POGÓRZY KARPACKICH

Wiodące kierunki zagospodarowania:

- 1) rozwój turystyki, w tym agroturystyki, turystyki kwalifikowanej, w oparciu o walory środowiska przyrodniczego i kulturowego;
- 2) rozwój rolnictwa tradycyjnego i specjalistycznego oraz sadownictwa (w tym winnic);
- 3) rozwój małej i średniej przedsiębiorczości, w tym w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego oraz przetwórstwa drzewnego;
- 4) rozwój energetyki odnawialnej.

Zasady i warunki zagospodarowania:

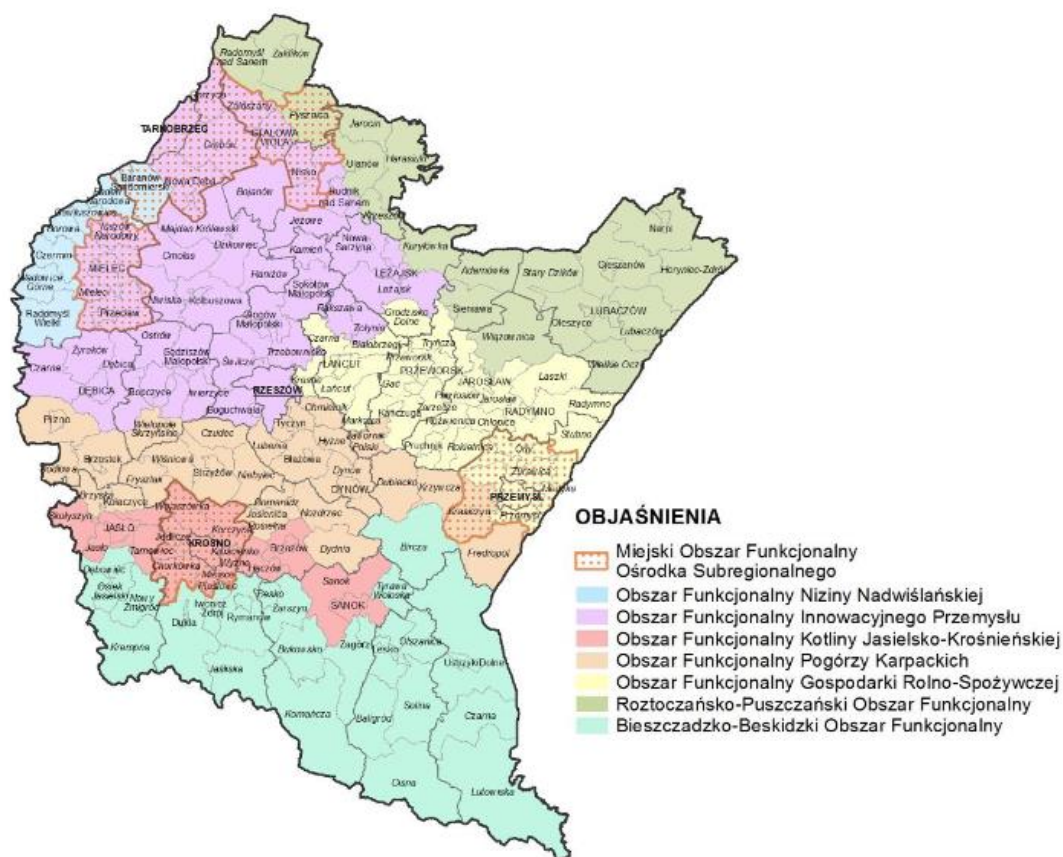
- 1) zapobieganie procesom suburbanizacji i rozpraszania zabudowy, powodującym degradację otwartych terenów wiejskich przydatnych dla rolnictwa, przez intensyfikację użytkowania terenów zainwestowanych;

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczyna na lata 2021-2030

- 2) poprawa jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w tym m.in. przekształcenia struktury agrarnej gospodarstw;
- 3) rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej;
- 4) uwzględnienie przy zagospodarowaniu terenów ograniczeń związanych z położeniem na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oraz narażonych na niebezpieczeństwo powodzi i zagrożonych osuwiskami;
- 5) rozbudowa infrastruktury przeciwpowodziowej oraz w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy;
- 6) rekultywacja w kierunku wodnym wyrobisk po odkrywkowym wydobyciu kruszyw;
- 7) rozwój infrastruktury związanej z energetyką opartą na odnawialnych źródłach energii.

Mapa 17 Obszary funkcjonalne o znaczeniu regionalnym - OBSZAR FUNKcjONALNY POGÓRZY KARPACKICH

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego Perspektywa 2030

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Tabela 72 Zgodność celów Strategii Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021 – 2030 z celami Strategii Rozwoju Województwa - Podkarpackie 2030

Cele Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030	Cele Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030	Cele Strategii Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021 – 2030
1.Zwiększanie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym 2.Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych	OBSZAR 1. GOSPODARKA I NAUKA	Obszar 1. Nowoczesna gospodarka i edukacja Obszar 2. Efektywne zarządzanie rozwojem gminy Obszar 4. Wysoka jakość życia mieszkańców
1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją 2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego 2.2 Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnymi i lokalnym	Cel szczegółowy 1.3. Zapewnienie dobrych warunków i systemu wsparcia podmiotów gospodarczych i rolnictwa w dostosowaniu do wymagań i potrzeb współczesnej otwartej gospodarki	Cel operacyjny I.2 Rozwój potencjału gospodarczego Gminy Krzywczka Cel operacyjny II.1 Sprawne i efektywne zarządzanie terytorialne Cel operacyjny II.2 Wielofunkcyjny rozwój wsi Cel operacyjny IV.2 Rozwój turystyki
1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją 1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów	Cel szczegółowy 1.4. Dostosowanie procesów gospodarczych do warunków wynikających ze współczesnych standardów środowiskowych	Cel operacyjny II.3 Ochrona przyrody oraz wykorzystanie środowiska naturalnego dla rozwoju gminy

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

1. Zwiększanie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych	OBSZAR 2. KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY	Obszar 1. Nowoczesna gospodarka i edukacja Obszar 2. Efektywne zarządzanie rozwojem gminy Obszar 3. Turystyka, rekreacja i oferta czasu wolnego Obszar 4. Wysoka jakość życia mieszkańców
2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	Cel szczegółowy 2.1 Podniesienie jakości edukacji i jej dostosowanie do wyzwań społeczeństwa przyszłości	Cel operacyjny I.1 Rozwój potencjału edukacyjnego dzieci, młodzieży i osób dorosłych z Gminy Krzywczka Cel operacyjny III.4 Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu i bezpieczeństwu zdrowotnemu mieszkańców.
2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	Cel szczegółowy 2.2 Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego społeczeństwa poprzez poprawę dostępności i jakości funkcjonowania systemu ochrony zdrowia	Cel operacyjny III.4 Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu i bezpieczeństwu zdrowotnemu mieszkańców.
1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją	Cel szczegółowy 2.3 Rozwój form i instytucji kultury z uwzględnieniem dziedzictwa oraz wymagań nowoczesności	Cel operacyjny IV.1 Zachowanie dziedzictwa kulturowego w Gminie Krzywczka Cel operacyjny IV.2 Rozwój turystyki Cel operacyjny IV.3 Poprawa oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

		Cel operacyjny IV.4 Wzmocnienie promocji i zwiększenie popytu na turystykę, kulturę i rekreację
1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją	Cel szczegółowy 2.4 Wsparcie rynku pracy w zakresie aktywizacji zawodowej oraz tworzenia dobrej jakości miejsc pracy	Cel operacyjny I.2 Rozwój potencjału gospodarczego Gminy Krzywczka
2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	Cel szczegółowy 2.6 Wzrost poziomu adaptacyjności zawodowej i integracji społecznej w regionie	Cel operacyjny II.2 Wielofunkcyjny rozwój wsi Cel operacyjny III.1 Rozwój infrastruktury technicznej i komunalnej, w tym poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej Cel operacyjny III.4 Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu i bezpieczeństwu zdrowotnemu mieszkańców. Cel operacyjny IV.3 Poprawa oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej
2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	Cel szczegółowy 2.7 Kształtowanie postaw prozdrowotnych, promocja aktywności fizycznej i wsparcie sportu kwalifikowanego	Cel operacyjny IV.2 Rozwój turystyki Cel operacyjny IV.3 Poprawa oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej
1.Zwiększanie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym	OBSZAR 3. INFRASTRUKTURA DLA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU I ŚRODOWISKA	Obszar 1. Nowoczesna gospodarka i edukacja Obszar 2. Efektywne zarządzanie rozwojem gminy

Strategia Rozwoju Gminy Krzywcza na lata 2021-2030

2.Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych		Obszar 3. Turystyka, rekreacja i oferta czasu wolnego
1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją 1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów	Cel szczegółowy 3.1 Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego regionu oraz optymalizacji wykorzystania energii i zwiększenie udziału OZE w bilansie energetycznym województwa	Cel operacyjny III.1 Rozwój infrastruktury technicznej i komunalnej, w tym poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej
1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów	Cel szczegółowy 3.3 Poprawa wewnętrznej dostępności komunikacyjnej zapewniającej spójność przestrzenną regionu oraz integrację obszarów funkcjonalnych	Cel operacyjny III.2 Zwiększenie wewnętrznej i zewnętrznej dostępności komunikacyjnej gminy
1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją	Cel szczegółowy 3.4 Rozbudowa wysokiej jakości sieci informacyjno-komunikacyjnej dla zapewnienia możliwości rozwojowych województwa oraz dostępności do usług	Cel operacyjny III.1 Rozwój infrastruktury technicznej i komunalnej, w tym poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej
2.2 Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnymi i lokalnym	Cel szczegółowy 3.5 Tworzenie miejsc umożliwiających prowadzenie działalności gospodarczej i rozwój usług turystycznych	Cel operacyjny I.2 Rozwój potencjału gospodarczego Gminy Krzywcza
1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją	Cel szczegółowy 3.6 Zwiększenie odporności wszystkich struktur regionalnych na zagrożenia wynikające ze zmian klimatycznych	Cel operacyjny II.2 Wielofunkcyjny rozwój wsi

Strategia Rozwoju Gminy Krzywcza na lata 2021-2030

		Cel operacyjny II.3 Ochrona przyrody oraz wykorzystanie środowiska naturalnego dla rozwoju gminy
1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją	Cel szczegółowy 3.7 Ograniczenie negatywnych skutków oddziaływania rozwoju cywilizacyjnego na stan środowiska	Cel operacyjny II.3 Ochrona przyrody oraz wykorzystanie środowiska naturalnego dla rozwoju gminy
1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją	Cel szczegółowy 3.8 Ochrona środowiska oraz zachowanie różnorodności biologicznej w regionie	Cel operacyjny II.3 Ochrona przyrody oraz wykorzystanie środowiska naturalnego dla rozwoju gminy
1.Zwiększanie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym 2.Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych	OBSZAR 4. DOSTĘPNOŚĆ USŁUG	Obszar 2. Efektywne zarządzanie rozwojem gminy Obszar 3. Turystyka, rekreacja i oferta czasu wolnego Obszar 4. Wysoka jakość życia mieszkańców

Strategia Rozwoju Gminy Krzywcza na lata 2021-2030

1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów	Cel szczegółowy 4.1 Poprawa dostępności mieszkańców do usług publicznych oraz zwiększenie ich kompleksowości i podniesienie standardu dzięki wykorzystaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych	Cel operacyjny II.1 Sprawne i efektywne zarządzanie terytorialne Cel operacyjny III.1 Rozwój infrastruktury technicznej i komunalnej, w tym poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej
1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych	Cel szczegółowy 4.2 Poprawa zarządzania przestrzenią oraz przeciwdziałanie występowaniu wykluczenia osób i obszarów ze względu na ograniczenia ekonomiczne czy infrastrukturalne	Cel operacyjny II.2 Wielofunkcyjny rozwój wsi
2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	Cel szczegółowy 4.3 Rozwijanie infrastruktury i integrowanie systemów zapewniających wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego	Cel operacyjny III.3 Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym
1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją 2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	Cel szczegółowy 4.4 Łączenie potencjałów i budowanie partnerstw oraz praktyczna implementacja rozwiązań organizacyjnych i technicznych wzmacniających procesy służące rozwojowi społeczno-gospodarczego regionu	Cel operacyjny IV.4 Wzmocnienie promocji i zwiększenie popytu na turystykę, kulturę i rekreację

Źródło: Opracowanie własne

10 Część wdrożeniowa

Biorąc pod uwagę długookresowy charakter Strategii Rozwoju Gminy Krzywcza na lata 2021-2030 z perspektywą należy podkreślić, że wdrażanie jej założeń jest procesem ciągłym, wymagającym stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, politycznych oraz elastyczności w dostosowaniu się do wytycznych w zakresie pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych. W efekcie realizowanych przedsięwzięć stopniowo będą osiągane cele i w związku z tym będą zmieniały się priorytety.

Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Krzywcza na lata 2021-2030 r. zależy w głównej mierze nie od odpowiedzialnego za jej opracowanie Wójta Gminy Krzywcza, ale od poziomu zaangażowania w realizację działań partnerów społeczno-gospodarczych. Wobec tego, system realizacji Strategii uwzględnia różnorodność instytucjonalną i organizacyjną. Proces wdrożenia Strategii oparty będzie o zasady wielopodmiotowego i wielopoziomowego zarządzania. Sygnalizuje to, że prowadzona będzie w tym zakresie efektywna współpraca z wieloma podmiotami publicznymi, lokalnymi i regionalnymi, reprezentantami sektora prywatnego i społecznego.

Mając na względzie usytuowanie Strategii u podłoża struktury zarządzania strategicznego oraz operacyjnego Gminy Krzywcza, jako definicję przyjęto wykorzystanie wiedzy, doświadczeń oraz dobrych praktyk z zakresu zarządzania programami, rozumianymi, jako zespoły projektów powiązanych ze sobą i realizowanych dla osiągnięcia celu strategicznego określonego w ramach programu. Strategia ma charakter operacyjny i jako taka identyfikuje organizacyjne struktury wdrażające planowane cele, działania, zadania oraz ustalenia. Na strukturę organizacyjną składają się dwa typy podmiotów:

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

- Podmioty wykonawcze, czyli jednostki sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego realizujące wyznaczone kierunki działań służące urzeczywistnieniu założonych celów,
- Podmioty zarządzające, czyli koordynujące wdrożenie Strategii, jako całości, a przy tym prowadzące jego aktualizację, monitoring i ocenę.

Jako wyłączne kompetencje Rady Gminy Krzywczka zastrzeżono:

- Podjęcie uchwały o przystąpieniu do opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy, określającej szczegółowy tryb i harmonogram opracowania projektu strategii rozwoju gminy, w tym tryb konsultacji w szczególności z sąsiednimi gminami i ich związkami, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, mieszkańcami gminy oraz z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie,
- Uchwalenie Strategii Rozwoju Gminy,
- Opiniowanie i uchwalanie zmian i aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy.

Jako wyłączne kompetencje Wójta Gminy Krzywczka zastrzeżono:

- Sporządzenie projektu Strategii Rozwoju Gminy
- Realizację zapisów Strategii w części dotyczącej sektora publicznego,
- Zagwarantowanie i uwzględnienie w planach budżetowych finansowania kierunków działań ujętych w Strategii, zgodnie z założonym udziałem Gminy Krzywczka;
- Podejmowanie decyzji o konieczności weryfikacji zapisów Strategii Rozwoju Gminy na podstawie inicjatywy m.in. gminnych jednostek czy partnerów społeczno-gospodarczych
- Stymulowanie i koordynacja działań podejmowanych przez różnorodne podmioty i środowiska, jak również na mobilizacja oraz integrowanie zasobów pozostających w ich dyspozycji – na rzecz realizacji celów oraz kierunków interwencji.

Instytucje i podmioty, zaangażowane w proces wdrażania Strategii można podzielić na trzy główne grupy:

- Sektor publiczny – władze samorządowe gminy, urząd gminy i jednostki gminne, jednostki samorządu terytorialnego różnych szczebli, w tym np. gminy sąsiednie,
- Sektor biznesowy – przedsiębiorcy, kluczowi pracodawcy, organizacje otoczenia biznesu, zrzeszenia gospodarcze itp.
- Sektor społeczny – mieszkańcy, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, liderzy społeczni i osoby publiczne, reprezentanci młodzieży itp.
- Realizacja i wdrażanie Strategii opierać się będzie na następujących zasadach:
- **ZASADA RÓWNOWAŻENEGO ROZWOJU** - przewiduje podejmowanie działań i tworzenie warunków dla generowania rozwoju całej jednostki, ale z uwzględnieniem potrzeb

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

i potencjałów charakterystycznych dla różnych jej części; działania te zapewnią respektowanie ustaleń dokumentów w zakresie społeczno-gospodarczym i przestrzennym.

- **ZASADA CELOWOŚCI I EFEKTYWNOŚCI INTERWENCJI** – polega na zapewnieniu spójności działań różnych partnerów z celami Strategii, optymalizacji stosowanych metod i środków dla osiągnięcia założonych celów.
- **ZASADA NADRZĘDNOŚCI** - Strategia Rozwoju Gminy będzie stanowić dokument nadrzędny w stosunku do innych dokumentów na poziomie lokalnym. Determinuje to konieczność zapewnienia spójności wszystkich typów dokumentów opracowanych na szczeblu lokalnym z celami wyznaczonymi w ww. dokumencie.
- **ZASADA PARTNERSTWA I WSPÓŁPRACY**- przewiduje ona nawiązanie ścisłej współpracy instytucji publicznych i innych podmiotów realizujących w sposób bezpośredni lub pośredni działania związane z implementacją Strategii, jak również mieszkańców i ich organizacji oraz przedstawicieli świata biznesu i nauki, tak, aby w pełni angażować endogeniczne zasoby dla dynamicznego rozwoju gminy.
- **ZASADA WIELOSZCZEBLOWEGO ZARZĄDZANIA I ZINTEGROWANYCH PROJEKTÓW** – sensem przedmiotowej zasad jest podejmowanie skoordynowanych działań i inwestycji prorozwojowych realizowanych przez różne podmioty i finansowanych z różnych źródeł w celu zapewnienia ich komplementarności i znacznej wartości dodanej. Realizacja zintegrowanych projektów zapewni znacznie większe korzyści niż prowadzenie punktowych, odseparowanych od siebie działań i inwestycji.

10.1 Struktura zarządzania i wdrożenia strategii rozwoju gminy

Wójt Gminy Krzywczka, który jest odpowiedzialny za wdrażanie Strategii Rozwoju Gminy Krzywczka, składa Radzie Gminy sprawozdanie z jej realizacji, które przyjmowane jest lub odrzucane uchwałą Rady.

Wójt Gminy Krzywczka (odpowiedzialny za bieżący nadzór nad realizacją Strategii, dbałość o zagwarantowanie środków finansowych na jego skuteczną realizację oraz pozyskanie zewnętrznych źródeł finansowania, podejmowanie decyzji o potrzebie dokonania zmian dokumentu). Samorząd Gminy Krzywczka będzie zaangażowany w realizację Strategii poprzez następujące obszary aktywności:

- **OBSZAR BEZPOŚREDNICH KOMPETENCJI** - Samorząd jest odpowiedzialny za programowanie i późniejszą koordynację wdrażania dokumentu strategicznego. Główna jego rola sprowadza się do sprawowania funkcji strategiczno-kontrolnej nad wdrażaniem Strategii. Równolegle Samorząd jest wykonawcą działań przypisanych kompetencyjnie tej jednostce samorządu terytorialnego i wykonuje je w ramach własnych struktur (Urząd Gminy w Krzywczy i gminne jednostki organizacyjne) bądź we współpracy z jednostkami autonomicznymi wobec samorządu lokalnego.
- **OBSZAR POŚREDNIEGO ODDZIAŁYWANIA** - obejmuje animacje projektów i działań, które finalnie realizowane będą przez partnerów społeczno-gospodarczych.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczyna na lata 2021-2030

W przypadku przedsięwzięć podejmowanych wspólnie przez Samorząd Gminy Krzywczyna z innymi partnerami społeczno-gospodarczymi Samorząd może zapewnić udział i realizację roli lidera w partnerstwie oraz partycypację finansową.

Zgodnie z właściwością gminy, zarządzanie i koordynacja wdrażania Strategii prowadzona będzie w strukturach organizacyjnych Urzędu Gminy w Krzywczynie w ramach **Zespołu ds. wdrażania Strategii**. **W skład przedmiotowego zespołu wchodzić będą pracownicy zajmujący następujące stanowiska: ds. ochrony środowiska, rolnictwa i funduszy europejskich, ds. infrastruktury technicznej, planowania przestrzennego inwestycji i zamówień publicznych, ds. oświaty i spraw społecznych, ds. geodezji i gospodarki gruntami, ds. obsługi rady gminy i działalności gospodarczej.** Zadania realizowane przez każdą z osób zajmujących ww. stanowiska wykonywane będą w ramach swoich kompetencji.

Do zadań Zespołu ds. wdrażania Strategii będzie należało:

- przygotowanie, koordynowanie oraz wdrażanie przedsięwzięć ujętych w ramach wykazu kierunków działań służących realizacji celów Strategii,
- uaktualnianie i kontynuacja procesu planowania, także w odniesieniu do poszerzenia Strategii o działania uwzględniające inne kategorie;
- dalsze programowanie procesów rozwojowych, wykraczających poza okres realizacji niniejszego dokumentu strategicznego (tj. rok 2034)
- koordynowanie, animowanie i inspirowanie działań społeczności lokalnej służących wdrożeniu zamierzeń Strategii,
- monitorowanie realizacji i ewaluacja procesu wdrażania Strategii;
- przygotowywanie sprawozdań i dokonywanie wewnętrznej oceny efektów wdrażania Strategii,
- harmonizowanie i poszerzanie partnerstwa,
- poszukiwanie nowych źródeł finansowania działań.

Mając na względzie konieczność włączenia w proces wdrażania Strategii niemal całości struktury organizacyjnej Urzędu Gminy w Krzywczynie czy gminnych jednostek organizacyjnych, ww. Zespół będzie miał możliwość wydawania wiążących dyspozycji i rekomendacji kadrze kierowniczej poszczególnych komórek i jednostek w omawianym zakresie. Zespół będzie pełnił nadzór merytoryczny nad innymi podmiotami (w zakresie odpowiadającym powierzonym im do realizacji przedsięwzięciom) w celu zapewnienia uzyskania właściwego poziomu poszczególnych wskaźników oraz zachowania wysokiego stopnia partycypacji społecznej.

Wśród podmiotów zaangażowanych w strukturę zarządzania i wdrażania Strategii znajduje się również Zespół ds. opracowania Strategii, który czuwał na bieżąco i uczestniczył aktywnie w pracach nad opracowywaniem dokumentu.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

W proces opracowania, wdrażania i monitorowania Strategii Rozwoju Gminy Krzywczka zaangażowane zostały różne grupy podmiotów i instytucji, w tym m.in.:

- Administracja rządowa – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie,
- Administracja samorządowa – w tym m.in. sąsiednie gminy i Zarząd Województwa
- Instytucje i podmioty sektora społecznego – w tym m.in. organizacje pozarządowe, organizacje społeczne, fundacje;
- Instytucje i podmioty sektora gospodarczego- w tym m.in. przedsiębiorstwa, ośrodki innowacji, klastry, grupy producentów, instytucje otoczenia biznesu, organizacje i zrzeszenia gospodarcze, izby gospodarcze, organizacje pracodawców.

Istotną rolę we wdrażaniu Strategii będą odgrywali partnerzy społeczno-gospodarczy, w tym m.in. jednostki sektora publicznego (administracja rządowa, samorządowa) i organizacje sektora społecznego, instytucje i organizacje sektora gospodarczego (adekwatnie do zakresu ich kompetencji) i inne. Przedmiotowa rola sprowadzać się będzie w głównej mierze do realizacji projektów własnych poszczególnych podmiotów, jak również inicjowanie działań na rzecz zmian organizacyjnych czy legislacyjnych tak, by rozwiązania systemowe wspierały realizację ustaleń Strategii. Na szczególną uwagę zasługuje tu również idea partnerstwa, której głównym zamierzeniem jest uzyskanie efektu synergii prowadzonych działań. Dlatego też partnerstwa zawierane w celu realizacji różnego rodzaju zamierzeń będą stanowiły niezwykle istotny mechanizm włączania partnerów społeczno-gospodarczych w proces rozwoju lokalnego.

10.2 System obiegu informacji w ramach zarządzania strategią rozwoju gminy

System obiegu informacji, jaki i środków finansowych związanych z wdrożeniem zaplanowanych kierunków działań będzie realizowany przez Zespół ds. wdrażania Strategii zgodnie z dotychczasowymi zarządzeniami i instrukcjami kancelaryjnymi obowiązującymi w Urzędzie Gminy w Krzywczu. W oparciu o Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 roku w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz.U. 2011 nr 14, poz. 67) w Urzędzie Gminy Krzywczka wprowadzono stosowne procedury, które rozstrzygają zakres odpowiedzialności i kompetencji poszczególnych jednostek urzędu, regulują zasady przepływu informacji w urzędzie, a także środków finansowych pozostających w dyspozycji jednostki samorządu terytorialnego.

Obieg informacji poza strukturą Urzędu Gminy w Krzywczu zapewnią stałe spotkania Zespołu ds. opracowania Strategii, na których będą przekazywane informacje nt. postępu wdrażania poszczególnych kierunków działań, w tym informacje o środkach zaangażowanych poza budżetem gminy. Kolejnym z elementów będą coroczne sprawozdania przedkładane Radzie Gminy Krzywczka przez Zespół ds. wdrażania Strategii.

10.3 System monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju Gminy Krzywczka

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030 to kluczowy dokument realizacji polityki rozwoju gminy. W ramach realizacji zaplanowanych projektów, przewiduje się sporządzenie dokumentów wykonawczych, obowiązkowych lub fakultatywnych planów i programów, na podstawie, których zostaną zrealizowane zaplanowane działania.

Jednocześnie należy podkreślić, że system monitorowania Strategii Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021 – 2030 bazuje na doświadczeniach wynikających z systemu obowiązującego w programach współfinansowanych środkami UE. Przede wszystkim wykorzystana zostanie:

- cykliczna [przynajmniej roczna] ocena efektów realizacji Strategii Rozwoju Gminy poprzez system wskaźników postępu rzeczowego (wskaźniki produktu i wskaźniki rezultatu) monitorowanych w postaci sprawozdań; rekomendowane wskaźniki składać będą się z następujących elementów:
 - nazwa wskaźnika,
 - jednostka miary,
 - wartość bazowa,
 - oczekiwany rezultat do roku 2030,
 - źródło danych.
- cykliczne spotkania [przynajmniej roczne] w zakresie formułowania rekomendacji usprawniających interwencję (w tym weryfikacja jej spójności w zakresie celów strategicznych oraz operacyjnych z dokumentami wyższego rzędu przede wszystkim na poziomie powiatu oraz regionu) organizowane we współpracy z ewaluatorem,
- monitoring projektów (w tym podmiotów) na terenie gminy ze środków europejskich (Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, programy krajowe).

Jednocześnie uzupełnieniem monitoringu będzie system ewaluacji, który wspierać będzie trafność, skuteczność oraz efektywność wdrażania Strategii Rozwoju Gminy. Ewaluacja to obiektywna ocena projektu, programu lub polityki na wszystkich jego etapach, tj. planowania, realizacji i mierzenia rezultatów. Powinna ona dostarczyć rzetelnych i przydatnych informacji pozwalając wykorzystać zdobytą w ten sposób wiedzę w procesie decyzyjnym. Często dotyczy ona procesu określenia wartości lub ważności działania, polityki lub programu. W ramach realizowanych badań wykorzystywane będą:

- Ewaluacja *ex ante* (warunek wypełnia już niniejsza strategia) – przeprowadzana w fazie wstępnej, gdy dokonywana jest analiza przyjętych rozwiązań pod kątem potencjalnej zdolności osiągnięcia efektów i poprawności konstrukcji wszystkich elementów danej interwencji.
- Ewaluacja bieżąca (*on-going*) - przeprowadzana w trakcie realizacji, zwłaszcza w przypadku przedsięwzięć złożonych, o długim okresie wdrożenia, gdy możliwe i celowe są ich korekty.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

- Ewaluacja ex post – podsumowująca, zwykle o charakterze strategicznym, przeprowadzana po zakończeniu wdrażania interwencji.

W ramach ewaluacji Strategii Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030 wykorzystane zostanie podejście metodologiczne oparte na teorii programów (logice interwencji), w tym w szczególności na teorii zmiany (TBIE). Celem tego rodzaju ewaluacji jest identyfikacja poszczególnych mechanizmów zmian, jakie wystąpiły w związku z wdrażaną interwencją i ocena czy były one zgodne z logiką tej interwencji. Ewaluacje tego typu wskazują, dlaczego i jak działa określona interwencja.

Koniecznym uzupełnieniem działań ewaluacyjnych będzie zapewnienie adekwatnych i wiarygodnych źródeł danych potrzebnych do monitoringu interwencji oraz realizacji poszczególnych ewaluacji. Wykorzystywane będą w tym celu dane zbierane przez Urząd Gminy w Krzywczce, wytypowane instytucje gminne, GUS (BDL), a także pochodzące z realizowanych projektów europejskich, które następnie przedstawiane będą powołanemu zespołowi.

10.4 Analiza wskaźnikowa

Analiza wskaźnikowa bazującą na miernikach wyznaczonych dla każdego celu operacyjnego Strategii Rozwoju, będzie przygotowywana przez Zespół w oparciu o pozyskane dane statystyczne i informacje w skład, których wchodzi następujące źródła informacji:

- Statystyka publiczna – generowana przez Główny Urząd Statystyczny w ramach Bazy Danych Lokalnych, dostępna pod adresem www.stat.gov.pl – z uwzględnieniem opóźnienia w zamieszczaniu aktualnych danych statystycznych w Bazie Danych Lokalnych (termin: koniec lipca każdego roku za rok poprzedni);
- Statystyka prowadzona przez samorząd gminny – generowana i gromadzona przez poszczególne wydziały i referaty Urzędu Gminy Krzywczka oraz jednostki gminne, zobowiązane do terminowego przekazywania danych i informacji dla Zespołu (wg załącznika nr 1 do Strategii Rozwoju);
- Statystyka prowadzona przez podmioty prywatne, pozarządowe, samorząd powiatowy, samorząd regionalny i administrację rządową dot. działań zbieżnych merytorycznie z badanym celem operacyjnym.

W wyborze mierników określających postęp realizacji celów Strategii Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030 przyjęto zasadę ograniczonej liczby mierników monitorowania dla każdego z celów – zgodnie z rekomendacjami zawartymi w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku). Przy doborze mierników kierowano się adekwatnością, jednak głównym ograniczeniem była dostępność danych. Wszystkie wskaźniki określono przy opisie każdego celu operacyjnego.

10.5 Raport z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Krzywczka

Raport z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Krzywczka, przygotowywany przez Zespół, opiera się na informacjach dotyczących stanu realizacji danego kierunku interwencji, przekazywanych przez poszczególne referaty i komórki organizacyjne Urzędu Gminy Krzywczka oraz jednostki organizacyjne gminy, zbieżne merytorycznie z badanym celem operacyjnym. Konkretny wydział, referat lub jednostka gminy składa, co roku sprawozdanie do Zespołu (na określonym formularzu sprawozdawczym), które jest podstawą zbiorczego raportu z realizacji kierunków interwencji całej Strategii Rozwoju.

10.6 Schemat i harmonogram realizacji procesu monitoringu

Zadania związane z monitoringiem i aktualizacją Strategii Rozwoju powierza się Wójtowi Gminy Krzywczka. Każdego roku realizacji Strategia Rozwoju, w terminie do końca marca danego roku, wyznaczony kierownik Zespołu będzie składał Wójtowi Gminy raport z realizacji Strategii Rozwoju oraz analizę wskaźnikową realizacji celów Strategii Rozwoju za dany okres sprawozdawczy.

Zakres raportu z realizacji Strategii Rozwoju obejmuje:

- Skrótowe przedstawienie aktualnego stanu realizacji poszczególnych kierunków interwencji,
- Skrótowe przedstawienie ewentualnych trudności realizacyjnych dla poszczególnych kierunków interwencji, z uwzględnieniem proponowanych działań naprawczych,
- Wielkość środków finansowych wydatkowanych na realizację kierunków interwencji w badanym okresie, w podziale na źródła finansowania.

Zakres analizy wskaźnikowej realizacji celów Strategii Rozwoju obejmuje:

- Porównanie wskaźników bazowych (dla roku 2020) ze wskaźnikami dla badanego okresu realizacji Strategii Rozwoju,
- Wskazanie tendencji wzrostowych i malejących w poszczególnych celach operacyjnych Strategii Rozwoju.

Raporty z realizacji kierunków interwencji oraz analizy wskaźnikowej realizacji celów Strategii Rozwoju w badanym okresie będą przedstawiane Radzie Gminy Krzywczka w terminie do końca II kwartału danego roku oraz podawane do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej.

10.7 Zasady aktualizacji

Zmiany w Strategii Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030 dokonywane będą uchwałą Rady Gminy na wniosek Wójta Gminy Krzywczka.

Decyzja o aktualizacji dokumentu dokonywana będzie przez Wójta Gminy Krzywczka we współpracy z właściwymi komórkami organizacyjnymi Urzędu Gminy, które przedstawia ją do przyjęcia Radzie Gminy w Krzywczce.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

W przypadku zmian w otoczeniu zewnętrznym lub wewnętrznym Gminy Krzywczka wpływających w istotny sposób na założone cele operacyjne i kierunku działań istnieje możliwość zmiany Strategii Rozwoju. Wójt Gminy Krzywczka zwołuje wówczas posiedzenie ewaluacyjne i aktualizujące – w październiku lub listopadzie danego roku – dotyczące realizacji Strategii Rozwoju. Podczas posiedzenia dokonywana jest:

- Ocena realizacji celów Strategii Rozwoju na podstawie materiałów przygotowanych przez Zespół (stan osiągnięcia wskaźników przyjętych dla poszczególnych celów operacyjnych Strategii Rozwoju),
- Identyfikacja problemów, które ograniczyły bądź uniemożliwiły realizację wyznaczonych celów,
- Opracowanie propozycji niezbędnych zmian w zakresie realizowanych celów,
- Ocena zmian w otoczeniu,

Następnie projekt zmienionej Strategii Rozwoju jest poddawany konsultacjom społecznym, a po zakończeniu konsultacji przedstawiony zostaje organowi stanowiącemu.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Załącznik nr 1 Tabela do przekazywania danych statystycznych

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030			
Tabela do przekazywania danych statystycznych			
Obszar nr			
Nazwa miernika	Źródło danych i jednostka miary	Wartość bazowa	Wartość dla roku badanego (..... r.)

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Źródło: Opracowanie własne

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Załącznik nr 2 Materiały pomocnicze do sprawozdania z realizacji Strategii Rozwoju.

Kluczowe działania

Obszar nr	Cel operacyjny:	Jednostka monitorująca ze strony gminy:	Jednostka realizująca (jeśli dotyczy):

Opis stanu realizacji kierunku interwencji

Opis powstałych trudności realizacyjnych

Opis źródeł finansowania

Źródło: Opracowanie własne

10.8 Partycypacja społeczna

Partycypacja społeczna została wprowadzona, jako filar działań na różnych etapach (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, w tym finansowanie, monitorowanie i ewaluacja) procesu rozwoju społeczno-gospodarczego odbywającego się na terenie Gminy Krzywczka. Głównym celem tego rodzaju podejścia jest chęć podniesienia skuteczności i trwałości wyznaczonych kierunków działań oraz zwiększenia gotowości i świadomości mieszkańców o partycypacyjnym współdecydowaniu o obszarze gminy. Niezwykle istotne jest wzbudzenie przeświadczenia społeczeństwa o realnej możliwości decydowania o losach wspólnoty samorządowej. Ponadto włączenie szerokiego grona interesariuszy w proces planowania rozwoju realizuje zasadę partnerstwa, polegającą na łączeniu szerokiego grona partnerów (w szczególności lokalnych społeczności i przedsiębiorców, a także ekspertów) w procesy programowania i wdrażania Strategii oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu, także z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty wdrożenia dokumentów mają dotyczyć. Przedmiotowa zasada bazuje na założeniu, że otoczenie środowiska lokalnego jest najważniejszym elementem tworzenia dokumentu, który ma stanowić narzędzie do projektowania konstruktywnych zadań, podejmowanych w celu rozwiązywania problemów i eliminacji niepożądanych zjawisk, a tym samym podnoszących, jakość życia mieszkańców terenów zdegradowanych. Zarówno proces analizowania i diagnozowania sytuacji społeczno-ekonomicznej Gminy Krzywczka, jaki i społeczny odbiór zagadnień objętych sytuacją kryzysową, odbywał się metodą partycypacyjną, u podstaw, której leży przekonanie o niezbędności włączania mieszkańców i partnerów społecznych w przebieg planowania procesu rozwoju społeczno-gospodarczego danej jednostki organizacyjnej. Od samego początku autorzy niniejszego dokumentu, tj. samorząd gminy, uczestnicy oraz moderatorzy procesu, kładli szczególny nacisk na wagę rozwiązań organizacyjnych (poszukiwanie nowych dróg dojścia) oraz potrzebę zmiany społecznej świadomości w

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

zakresie szukania innych rozwiązań problemów na obszarach kryzysowych, poza tworzeniem na nich kolejnych, nowych inwestycji.

11 Ramy finansowe oraz źródła finansowania

Ramy finansowe Strategii Rozwoju Gminy Krzywczka 2021-2030 posiadają jedynie charakter prognostyczny oraz zależą od szeregu zmiennych, które w praktyce mogą zupełnie zmieniać dane kwoty. Po analizie zebranych danych z **rozdziału 8 Wieloletni Plan Inwestycyjny** szacunkowo określono ramy finansowe w poszczególnych obszarach:

Obszar 1. Nowoczesna gospodarka i edukacja 600 000,00 zł	Obszar 2. Efektywne zarządzanie rozwojem gminy. 3 900 000,00 zł
Obszar 3. Wysoka, jakość życia mieszkańców. 12 250 000,00 zł	Obszar 4. Turystyka, rekreacja i oferta czasu wolnego. 6 000 000,00 zł

Bogaty wachlarz działań realizowanych w celu urzeczywistnienia zamierzeń Strategii przez różnego rodzaju podmioty i instytucje, będzie wymagał zaangażowania środków finansowych pochodzących z różnych źródeł. Niezwykle istotne dla sfinansowania działań przewidzianych w ramach niniejszego dokumentu strategicznego ma katalog środków publicznych, zarówno krajowych, jak i zagranicznych (w tym szczególną rolę będą odgrywały środki budżetu UE w perspektywie finansowej 2021-2027). Sukces wdrażania zakładanych celów Strategii zależny będzie od zapewnienia odpowiednich źródeł finansowania planowanych zadań/przedsięwzięć/kierunków działań. Jednoznaczne określenie tych źródeł, w kontekście zapewnienia spójności i efektywności realizowanych przedsięwzięć, jest zadaniem złożonym, ponieważ system finansowania zadań publicznych charakteryzuje się wielopoziomowością i hierarchicznością (poziom regionalny, krajowy i europejski), a za jego rozwój i właściwą organizację odpowiedzialnych jest wiele różnych podmiotów z różnych szczebli zarządzania. Występują również różne formy finansowania przedsięwzięć: dotacje, instrumenty finansowe, formuła partnerstwa publiczno-prywatnego.

Skuteczny proces pozyskiwania środków finansowych wymaga wypracowania odpowiedniego systemu organizacji i koordynacji. Przedmiotowy proces powinien przede wszystkim uwzględniać zróżnicowanie wariantów finansowania przedsięwzięć wskazanych w Strategii (źródła i formy). Niezwykle istotną kwestią jest odejście od typowego systemu grantowego oraz wypracowanie zasad korzystania z funduszy zwrotnych. Niebagatelne znaczenie ma również korzystanie z funduszy bezpośrednio zarządzanych przez Komisję Europejską. Podstawy stanowią: dywersyfikacja oraz ciągłość działań, które pozwolą na wypracowanie długoterminowego planu finansowego, a także wdrażanie inwestycji bardziej ryzykownych, często o charakterze innowacyjnym czy eksperymentalnym.

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

Zakres działań przewidzianych w Strategii jest szeroki i wielowątkowy oraz obejmuje ich realizację przez różnego rodzaju podmioty (z sektora publicznego i prywatnego). Wobec tego niezbędne będzie poszukiwanie różnych źródeł finansowania zaplanowanych działań, w tym m.in. środki w ramach Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i innych. Kluczową rolę przypisać należy również krajowym środkom publicznym.

Zasady finansowania przedsięwzięć Strategii:

1. Wykorzystywanie różnych form finansowania – dotacje oraz różnego rodzaju instrumenty finansowe, w tym zwrotne (pożyczki, poręczenia, gwarancje),
2. Dywersyfikacja i łączenie różnych źródeł finansowania przedsięwzięć,
3. Wykorzystywanie ze środków europejskich na różnych poziomach - program regionalny, programy krajowe, programy współpracy międzynarodowej i transgranicznej (Program Współpracy Transgranicznej PL – BA – UA),
4. Udział w międzynarodowych projektach sieciowych np. programy Interreg, Central Europe,
5. Wykorzystywanie funduszy bezpośrednio zarządzanych przez Komisję Europejską np. LIFE, Horyzont, COSME, itp.

Wśród głównych źródeł finansowania Strategii znajdują się:

- Środki własne Gminy Krzywczka – budżet jednostki samorządu terytorialnego będzie stanowić jedno z podstawowych źródeł finansowania przedsięwzięć zawartych w Strategii,
- Środki z budżetu Unii Europejskiej w ramach pakietu legislacyjnego polityki spójności na lata 2021-2027 – środki z budżetu UE w ramach pakietu legislacyjnego polityki spójności na lata 2021-2027 przewidziane w ramach krajowych programów operacyjnych, regionalnych programów operacyjnych, środków na rozwój obszarów wiejskich dostępne w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej,
- Środki z budżetu UE dostępne w ramach instrumentów (programów) bezpośrednio zarządzanych przez Komisję Europejską (dotyczą one głównie następujących zagadnień: wsparcie MŚP, kształcenie, w tym kształcenie ustawiczne, współpraca międzyregionalna i transgraniczna, szkolenie, a także energetyka i kwestie klimatyczne),
- Środki budżetu państwa (instrumenty wspierające działania prorozwojowe na poziomie i lokalnym) oraz środki budżetu Województwa Podkarpackiego - środki budżetu państwa lub samorządu województwa dostępne w ramach istniejących oraz nowych instrumentów takich, jak porozumienie terytorialne (art. 14rb ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju),
- Środki pochodzące z krajowych i międzynarodowych instytucji finansowych,
- Program Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020-2030,
- Mechanizmy finansowe EOG i Norweski Mechanizm finansowy,
- Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
- Środki pochodzące od partnerów publicznych (inne jednostki samorządu terytorialnego) zaangażowanych we wspólną realizację przedsięwzięć (środki przeznaczone na sfinansowanie zadań w całości lub stanowiące wkład własny do projektów wspartych środkami zewnętrznymi),

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

- Dodatkowe formy wsparcia dostępne w ramach specjalnych linii budżetowych, np. tarczy antykryzysowych,
- Polski Ład,
- Krajowy Plan Odbudowy,
- Kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe.

12 Spis tabel

Tabela 1	Ludność, średnia gęstość zaludnienia oraz powierzchnia gmin powiatu przemyskiego	10
Tabela 2	Liczba ludności ogółem oraz z podziałem na płeć w Gminie Krzywczka oraz sołectwach w 2018 roku.....	13
Tabela 3	Urodzenia, zgony, zameldowania i wymeldowania na terenie miejscowości gminy Krzywczka	15
Tabela 4	Struktura ludności gminy Krzywczka wg ekonomicznych grup wiekowych.....	17
Tabela 5	Ilość wpisów działalności gospodarczej dla głównego miejsca wykonywania działalności ...	18
Tabela 6	Ilość wpisów działalności gospodarczej dla głównego miejsca zamieszkania przedsiębiorcy	19
Tabela 7	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Krzywczka w latach 2015-2020.	20
Tabela 8	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych według wieku.	20
Tabela 9	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych według wykształcenia.	21
Tabela 10	Liczba zarejestrowanych działalności po przeważającym kodzie PKD wg rodzaju oraz sekcji PKD.	22
Tabela 11	Liczba uczniów w Szkole Podstawowej w Reczpolu w roku 2020.	28
Tabela 12	Liczba uczniów w Szkole Podstawowej im. 11 Karpackiej Dywizji Piechoty w Krzywczu w roku 2020.....	29
Tabela 13	Liczba uczniów w Szkole Podstawowej im. Sybiraków w Bachowie w roku 2020.	29
Tabela 14	Liczba uczniów w Szkole Podstawowej im. Juliusza Słowackiego w Babicach w roku 2020.	30
Tabela 15	Liczba uczniów w Niepublicznej Szkole Podstawowej w Ruszelczycach w roku 2020	31
Tabela 16	Szczegółowe dane dotyczące korzystania z biblioteki w Gminie Krzywczka.	35
Tabela 17	Wsparcie rodzin na terenie Gminy Krzywczka w 2020 roku.	44
Tabela 18	Inwentaryzacja dróg gminnych w Gminie Krzywczka.	47
Tabela 19	Rodzaj nawierzchni na drogach gminnych oraz ich długość	49
Tabela 20	Zasoby mieszkaniowe na terenie Gminy Krzywczka.....	50
Tabela 21	Budownictwo mieszkaniowe w Gminie Krzywczka.....	50
Tabela 22	Budynki mieszkalne w Gminie Krzywczka.....	51
Tabela 23	Budynki niemieszkalne oddane do użytkowania w latach 2019 – 2020.....	51
Tabela 24	Wybrane dane dotyczące sieci kanalizacyjnej w Gminie Krzywczka.	52
Tabela 25	Odbiór odpadów komunalnych na terenie Gminy Krzywczka.	53
Tabela 26	Plan budżetu Gminy Krzywczka na dzień 01.01.2020 r., po zmianach z dnia 31.12.2020 r. oraz wykonanie budżetu w roku 2020.....	55
Tabela 27	Zaległości w podatkach i opłatach lokalnych – stan na dzień 31.12.2020 r.	56
Tabela 28	Stan zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek.....	58
Tabela 29	Pozyskane środki zewnętrzne	64
Tabela 30	Główne problemy w obszarze społecznym	67
Tabela 31	Główne problemy w obszarze infrastruktura i środowisko	69
Tabela 32	Główne problemy w obszarze gospodarki i promocji gminy	70
Tabela 33	Analiza SWOT w obszarze funkcjonalnym „Jakość życia”.	77
Tabela 34	Analiza SWOT w obszarze funkcjonalnym Potencjał gospodarczy	78

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczyna na lata 2021-2030

Tabela 35 Analiza SWOT w obszarze funkcjonalnym Kapitał ludzki.....	79
Tabela 36 Analiza SWOT w obszarze funkcjonalnym Komunikacja, położenie	80
Tabela 37 Analiza SWOT w obszarze funkcjonalnym „Atrakcyjność przyrodnicza i potencjał turystyczny”	81
Tabela 38 Analiza SWOT w obszarze funkcjonalnym „Zarządzanie rozwojem”	82
Tabela 39 Analiza SWOT – szanse i zagrożenia	83
Tabela 40 Kierunki interwencji. Cel operacyjny I.1	86
Tabela 41 Wskaźniki do monitorowania	88
Tabela 42 Kierunki interwencji. Cel operacyjny I.2	89
Tabela 43 Wskaźniki do monitorowania	91
Tabela 44 Kierunki interwencji. Cel operacyjny II.1	92
Tabela 45 Wskaźniki do monitorowania	94
Tabela 46 Kluczowe działania. Cel operacyjny II.2	95
Tabela 47 Wskaźniki do monitorowania	97
Tabela 48 Kluczowe działania. Cel operacyjny II.3	98
Tabela 49 Wskaźniki do monitorowania	100
Tabela 50 Kluczowe działania. Cel operacyjny III.1	102
Tabela 51 Wskaźniki do monitorowania	104
Tabela 52 Kierunki interwencji. Cel operacyjny III.2	105
Tabela 53 Wskaźniki do monitorowania	107
Tabela 54 Kierunki interwencji. Cel operacyjny III.3	109
Tabela 55 Wskaźniki do monitorowania	110
Tabela 56 Kluczowe działania. Cel operacyjny III.4	112
Tabela 57 Wskaźniki do monitorowania	114
Tabela 58 Kierunki interwencji. Cel operacyjny IV.1	115
Tabela 59 Wskaźniki do monitorowania	116
Tabela 60 Kierunki interwencji. Cel operacyjny IV.2	116
Tabela 61 Wskaźniki do monitorowania	117
Tabela 62 Kierunki interwencji. Cel operacyjny IV.3	118
Tabela 63 Wskaźniki do monitorowania	119
Tabela 64 Kierunki interwencji. Cel operacyjny IV.4	120
Tabela 65 Wskaźniki do monitorowania	121
Tabela 66 Kluczowe przedsięwzięcia planowane do realizacji w latach 2021-2030	123
Tabela 69 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	136
Tabela 70 Efekty wdrożenia obszaru 1 Nowoczesna gospodarka i edukacja	146
Tabela 71 Efekty wdrożenia obszaru 2 Efektywne zarządzanie rozwojem gminy	147
Tabela 72 Efekty wdrożenia obszaru 3 Wysoka, jakość życia mieszkańców	149
Tabela 73 Efekty wdrożenia obszaru 4 Turystyka, rekreacja i oferta czasu wolnego	151
Tabela 74 Zgodność celów Strategii Rozwoju Gminy Krzywczyna na lata 2021 – 2030 z celami Strategii Rozwoju Województwa - Podkarpackie 2030	165

13 Spis map

Mapa 1 Gmina Krzywczka na tle innych gmin w powiecie przemyskim	9
Mapa 2 Podział administracyjny Gminy Krzywczka.	12
Mapa 3 Trasa rowerowa Green Velo na terenie Gminy Krzywczka	37
Mapa 4 Zewnętrzna dostępność komunikacyjna Gminy Krzywczka.	46
Mapa 5 Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Krzywczka	66
Mapa 6 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Krzywczka.....	131
Mapa 7 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Krzywczka.....	132
Mapa 8 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Krzywczka.....	133
Mapa 9 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Krzywczka.....	134
Mapa 10 Wschodnia Polska	154
Mapa 11 Obszary zagrożone trwałą marginalizacją.....	155
Mapa 12 Obszary zagrożone trwałą marginalizacją – poziom regionalny	156
Mapa 13 Obszar objęty Programem Strategicznym „Błękitny San”	157
Mapa 14 Obszary wiejskie województwa podkarpackiego.....	158
Mapa 15 Obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym - Górski obszar funkcjonalny	161
Mapa 16 Obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym - Przygraniczny obszar funkcjonalny	163
Mapa 17 Obszary funkcjonalne o znaczeniu regionalnym - OBSZAR FUNKCJONALNY POGÓRZY KARPACKICH	164

14 Spis Wykresów

Wykres 1 Przyrost naturalny w latach 1995 – 2019 w Gminie Krzywczka.	14
Wykres 2 Liczba mężczyzn w poszczególnych sołectwach Gminy Krzywczka.	16
Wykres 3 Liczba kobiet w poszczególnych sołectwach Gminy Krzywczka.....	17
Wykres 4 Liczba pracujących w Gminie Krzywczka wg. sektorów ekonomicznych w latach 2006-2018.....	25
Wykres 5 Dzieci oraz dostępne miejsca w przedszkolach w Gminie Krzywczka w latach 2008 – 2018.	27
Wykres 6 Uczniowie i absolwenci w szkołach podstawowych w Gminie Krzywczka w latach 2008 – 2018.....	27
Wykres 7 Ćwiczący w klubach sportowych w Gminie Krzywczka w latach 2008 – 2018.	33
Wykres 8 Imprezy organizowane przez domy kultury oraz ich uczestnicy w latach 2011- 2019	34
Wykres 9 Szacowana ilość przestępstw stwierdzonych na terenie Gminy Krzywczka	45
Wykres 10 Środowisko geograficzne – ocena sfery funkcjonalnej.	71
Wykres 11 Gospodarka – ocena sfery funkcjonalnej.....	72
Wykres 12 Infrastruktura techniczna – ocena sfery funkcjonalnej.....	72
Wykres 13 Infrastruktura społeczna – ocena sfery funkcjonalnej.	73
Wykres 14 Wybrane problemy społeczne.....	74

Strategia Rozwoju Gminy Krzywczka na lata 2021-2030

<i>Wykres 15 Ocena Gminy Krzywczka w wybranych kategoriach</i>	<i>74</i>
<i>Wykres 16 Ludność w Gminie Krzywczka.</i>	<i>75</i>
<i>Wykres 17 Paradygmat rozwoju</i>	<i>129</i>

15. Spis zdjęć

<i>Zdjęcie 1 Świetlica wiejska w miejscowości Ruszelczyce</i>	<i>38</i>
<i>Zdjęcie 2 Rynek w miejscowości Krzywczka</i>	<i>38</i>
<i>Zdjęcie 3 Kładka pieszo – rowerowa w miejscowości Bachów – element Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo</i>	<i>39</i>
<i>Zdjęcie 4 Kościół Rzymskokatolicki konsekrowany pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Skopowie ..</i>	<i>40</i>
<i>Zdjęcie 5 Kościół parafialny w Krzywczu konsekrowany pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny...</i>	<i>40</i>
<i>Zdjęcie 6 Most w Chyrzynie – element Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo.</i>	<i>41</i>
<i>Zdjęcie 7 Rzeka San w Gminie Krzywczka</i>	<i>42</i>

16. Spis załączników

<i>Załącznik nr 1 Tabela do przekazywania danych statystycznych</i>	<i>180</i>
<i>Załącznik nr 2 Materiały pomocnicze do sprawozdania z realizacji Strategii Rozwoju.</i>	<i>182</i>